

ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶԻ ԱՇՏԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ԱՐԱԳԱԾՈՏՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԻ 4,
22 ՀՈՂԱՄԱՍԵՐՈՒՄ ՍԱՆ-1 ԱՐԵՎԱՅԻՆ
ՖՈՏՈՎՈԼՏԱՅԻՆ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՅԱՆԻ
ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՇՄԱԳ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
լրամշակված

«Սան Ագրո» ՓԲԸ տնօրեն

Մնացական Առաքելյան

Բովանդակություն

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն.....	4
2. Հավելվածներ.....	4
3. Օգտագործվող հապավումները	4
4. Գնահատման հաշվետվության կազմման իրավական հիմքերը	5
5. Նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ և փորձաքննական գործընթացների վերաբերյալ.....	8
6. Գնահատման հաշվետվության մշակման հիմքերը.	8
7. Նախատեսվող գործունեության վայրը, իրականացման նպատակը.	9
8. Նախագծային փաստաթղթով նախատեսվող գործունեության տարածքի, այդ թվում՝ շրջակա միջավայրի, բնական պայմանների, ռեսուրսների նկարագիրը.....	9
8.1 Ենթակա տարածք.	9
8.2 Շրջակա միջավայրի համառոտ նկարագիրը.....	15
8.2.1 Աշխարհագրական դիրքը, ռելիեֆ.....	15
8.2.2 Սելսմիկա և երկրաբանություն.....	16
8.2.3 Կլիմա և օդային ավազան	17
8.2.4 Հողային ռեսուրսներ	21
8.2.5 Ջրային ռեսուրսներ.....	23
8.2.6. Կենսաբազմազություն.	25
8.2.7 Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ.	28
8.2.8 Պատմամշակութային հուշարձաններ.....	29
8.2.9 Բնության հուշարձաններ.....	32
8.2.10 Սոցիալ-տնտեսական.	34
9. Նախատեսվող գործունեության բնութագիր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումները, օգտագործվող բնական ռեսուրսներ և նյութեր, (շինարարության շահագործման , փակման փուլեր).....	38
9.2 Շինարարության փուլ.	42
9.3 Նախատեսվող գործունեության իրականացման ժամանակացույցը.	45
9.4. Օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր.....	51
10. Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները և ռիսկերը.....	52
(շինարարության և շահագործման փուլ)	52
10.1. Օդային ավազան.	53
10.2. Ջրային ռեսուրսներ.....	54
10.3. Հողային ռեսուրսներ.	55
10.4. Կենսաբազմազություն.	56
10.5. Թափոններ.....	57

10.6. Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ.	58
10.7. Էկոլոգիապես զգայուն տարածքներ.	60
10.8. Արտակարգ իրավիճակներ.	60
10.9. Աղմուկ և թրթռում.	60
10.10. Մարդու առողջության վրա հնարավոր ազդեցությունները, գործոնները, ռիսկերը.	61
10.11. Սոցիալական ազդեցություն.	62
10.12. Լանդշաֆտ. Բարեկարգում.	63
11. Շրջակա միջավայրի, մարդու առողջության վրա վնասակար ազդեցության բացառմանը, նվազեցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումները(Բնապահպանական կառավարման պլան).....	64
11.1. Օդային ավազան.....	64
11.2 Հողային ռեսուրսներ.	65
11.3 Ջրային ռեսուրսներ.	65
11.4. Կենսաբազմազնություն.	66
11.5. Թափոններ.....	67
11.6. Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ.	68
11.7. Աղմուկ և թրթռում.	69
11.8. Արտակարգ իրավիճակներ.	70
11.9. Մարդու առողջություն, աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն.	71
11.10. Սոցիալական գործոններ	72
11.11 Բարեկարգում և Լանդշաֆտ.	72
12. Նախատեսվող գործունեության ազդեցության մշտադիտարկման ծրագիրը.	73
(Մոնիթորինգ).	73
13.Բնապահպանական կառավարման պլան.....	75
14. Մոնիթորինգի (մշտադիտարկում) պլան (շինարարության և շահագործման փուլեր)	92
15. Հանրային քննարկումներ.....	96
16.Բողոքների ընթացակարգ	96
17. Նախատեսվող գործունեության իրականացման նպատակահարմարությունը, հաստատված հիմնադրությային փաստաթղթերին նախատեսվող գործունեության համապատասխանության հիմնավորումները.	97
18. Փակման և հետփակման փուլեր.....	98
Գրականություն.....	100

1. Ընդհանուր տեղեկատվություն

Հաշվետվություն	Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն բնակավայրի 4, 22 հողամասերում ՍԱՆ-1 արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի կառուցում:
Ձեռնարկող	«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ
Ձեռնարկողի իրավաբանական հասցեն	Երևան 0038, Աբելյան փ. /6/4 Աջափնյակ
Ձեռնարկողի փաստացի գործունեության հասցեն	Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն բնակավայրի 4, 22 հողամասում:
Հաշվետվության նախագծող	«Նովալ» ՍՊԸ
Հաշվետվություն մշակող ընկերության հասցե, հեռախոս, էլեկտրոնային փոստ	Ք. Երևան, Իսահակյան 18 (093)39-77-60 Noval LLC noval.llc.noval@gmail.com

2. Հավելվածներ.

Հավելված 1. Անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների Պետական գրանցման վկայականները, պետական ռեգիստրը:

Հավելված 2. Աշտարակ համայնքի կողմից տրված նախագծման թույլտվությունները,

Հավելված 3. Էլեկտրաէներգիայի արտադրության լիցենզիան:

Հավելված 4. «ՀԷՑ» ՓԲԸ-ի տեխնիկական պայմանը:

Հավելված 5. Մալուխագծի, ենթակայանի, արևակայանի հատակագծերը, WGS կոորդինատները:

Հավելված 6. Մշակույթի եզրակացությունը

Հավելված 7., Հանրային քննարկման արձանագրություն, մասնակիցների ցանկ, լուսանկարներ, թերթի հայտարարություն:

Հավելված 8. Մթնոլորտային օդի հաշվարկներ

Հավելված 9. Վճարման անդորրագիրը:

3. Օգտագործվող հապավումները

ՇՄԱԳ՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում

ՀԷՑ՝ Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր

Վտ՝ Վատտ

ՖՎ՝ ֆոտովոլտային

ՍՊԸ՝ սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

կՎտ՝ կիլովատտ

ՄՎՏ՝ մեգավատտ

ԿՎԱ՝ կիլովոլտ-ամպեր

ՄՎտԺ՝ մեգավատտ ժամ

ԼՏԵ՝ լրակազմ տրանսֆորմատորային ենթակայան

4. Գնահատման հաշվետվության կազմման իրավական հիմքերը

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման եվ փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (2014) հունիսի 21-ի ՀՕ- 110-Ն Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին (Փոփոխությունները 2023 թվականի մայիսի 3) Օրենք: Օրենքը կարգավորում է նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացակարգը՝ դիտարկելով շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումների, անդրսահմանային և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության պետական փորձաքննության ոլորտի հասարակական հարաբերությունները: Ներառում է նախատեսվող գործունեության 2 կատեգորիա՝ «Ա», «Բ», ըստ շրջակա միջավայրի վրա նվազող ազդեցության աստիճանի: Համաձայն օրենքի իրականացվում է նախատեսվող գործունեության փորձաքննություն, որից հետո տրվում է եզրակացություն:

«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք («Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-121-Ն (ընդունված 1999թ. և լրամշակված 2022թ.)- կարգավորում է մթնոլորտային օդի պահպանության իրավական և կազմակերպական հիմքերը՝ ուղղված մթնոլորտային օդի որակի պահպանությանը, ինչպես նաև մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի համար բարենպաստ մթնոլորտային օդի որակի ապահովման նպատակով՝ մթնոլորտային օդի պահպանության բնագավառում հասարակական հարաբերությունները:

«Պատմության եվ մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության եվ օգտագործման մասին» ՀՀ օրենք (1998թ.) -Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձաններն են՝ պետական հաշվառման վերցված պատմական, գիտական, գեղարվեստական կամ մշակութային այլ արժեք ունեցող կառույցները, դրանց համակառույցներն ու համալիրները՝ իրենց գրաված կամ պատմականորեն իրենց հետ կապված տարածքով, դրանց մասը կազմող հնագիտական, գեղարվեստական, վիմագրական, ազգագրական բնույթի տարրերն ու բեկորները, պատմամշակութային և բնապատմական արգելոցները, հիշարժան վայրերը՝ անկախ պահպանվածության աստիճանից:

«Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենք (2006)-սահմանում է հատուկ պահպանվող տարածքներն, ինչպես նաև դրանց կառավարման ընթացակարգերը: Նախատեսում է հատուկ պահպանվող տարածքները, առանձնացնելով չորս տեսակ՝ պետական արգելոցներ, պետական պահուստավորման հողեր, ազգային պարկեր, բնական հուշարձաններ, դրանց որոշման և ղեկավարելու գործընթացները:

«Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (1999թ.) – Ապահովում է բուսական տեսակների (ֆլորայի) և դրանց առաջացրած համակեցությունների (բուսականության) բազմազանության, աճելավայրերի և էկոհամակարգերի հավասարակշռվածության վրա մարդու բացասական ներգործության կանխարգելումը: Իրականացնում է բուսական աշխարհի, դրա գենոֆոնդի և ցենոֆոնդի բազմազանության, աճելավայրերի պահպանության քանակական և որակական, բուսական աշխարհի շարունակական օգտագործման և վերարտադրության գիտականորեն հիմնավորված ապահովումը, բուսական աշխարհի օգտագործման հարաբերությունների

կարգավորումը, բուսական աշխարհի պահպանության և օգտագործման բնագավառում օգտագործողների իրավունքների պաշտպանությունը և պարտականությունների կատարումը:

«Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (2000թ.)–Սահմանում է ՀՀ տարածքում կենդանական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականությունը: Նախատեսում է գենոֆոնդի և տեսակային բազմազանության պահպանության, պաշտպանության, բնականոն վերարտադրության ապահովումը, կենդանիների բնակության միջավայրի ամբողջականության խախտման կանխումը, կենդանական տեսակների և դրանց պոպուլյացիաների ու համակեցությունների ամբողջականության, կենդանիների միգրացիայի ուղիների պահպանությունը, կենդանական աշխարհի օբյեկտների օգտագործման հարաբերությունների կարգավորումը, կենդանական աշխարհի պահպանության և օգտագործման բնագավառներում օգտագործողների իրավունքների պաշտպանությունն ու պարտականությունների կատարումը:

«ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001թ.)–Սահմանում է հողային հարաբերությունների պետական կարգավորման կատարելագործման, հողի տնտեսվարման տարբեր կազմակերպ-իրավական ձևերի զարգացման, հողերի բերրիության, հողօգտագործման արդյունավետության բարձրացման, մարդկանց կյանքի ու առողջության համար բարենպաստ շրջակա միջավայրի պահպանման և բարելավման, հողի նկատմամբ իրավունքների պաշտպանության իրավական հիմքերը: Կարգավորում է հողային պաշարների կառավարման, տիրապետման, օգտագործման և տնօրինման բնագավառում պետական քաղաքականության ուղղությունների սահմանումը, հողային հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի ընդունումն ու դրանց կատարման վերահսկողությունը, հողային ֆոնդի՝ ըստ նպատակային նշանակության, հողատեսքերի և գործառնական նշանակության դասակարգումը, հողի մոնիթորինգի, հողաշինարարության, հողերի հետազոտմանն ուղղված գործունեության լիցենզավորման միասնական սկզբունքների սահմանումը և այլն:

«Հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2008թ.) - Սահմանվում է հողերի արդյունավետ օգտագործման և պահպանման, հողային օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ վերահսկողության իրականացման խնդիրները, ձևերը, վերահսկողություն իրականացնող մարմինները, ստուգող և ստուգվող անձանց իրավունքներն ու պարտականությունները, ստուգումների իրականացման կարգերը: Սույն օրենքի գործողությունը տարածվում է ՀՀ հողային ֆոնդում առկա բոլոր հողամասերի օգտագործման և պահպանության վրա՝ անկախ դրանց նպատակային նշանակությունից, սեփականության և (կամ) օգտագործման իրավունքի սուբյեկտներից:

«Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքը (2004 թ.)–կարգավորում է թափոնների հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, հեռացման, ծավալների կրճատման և դրանց հետ կապված այլ հարաբերությունների, ինչպես նաև մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելման իրավական և տնտեսական հիմքերը:

«ՀՀ ջրային օրենսգիրք» (2002) - Նպատակը երկրի ջրային ռեսուրսների պահպանության, ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման միջոցով քաղաքացիների և տնտեսության կարիքների բավարարման և ապագա սերունդների համար ջրային ռեսուրսների պահպանման համար իրավական հիմքերի ապահովումն է:

«Էներգախնայողության և վերականգնվող էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենք(2004թ.)– Կարգավորում է ՀՀ պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց փոխհարաբերությունները էներգախնայողության և վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտում գործունեություն իրականացնելիս, մասնավորապես, էներգախնայողության և վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտի պետական (ազգային, նպատակային) ծրագրերի մշակումը, ընդունումը և իրականացումը, էներգակիրների արդյունավետ օգտագործման ուղղությամբ պետական ծրագրերով իրականացվող աշխատանքների կազմակերպումը և համակարգումը, ՀՀ տնտեսության զարգացման պետական ծրագրերում, համայնքների զարգացման քառամյա ծրագրերում, ինչպես նաև 50 և ավելի տոկոս պետական բաժնեմասով ընկերությունների զարգացման ծրագրերում էներգախնայողության պահանջների ընդգրկումը, սեփական վերականգնվող էներգետիկ ռեսուրսների առաջնահերթ ու արդյունավետ օգտագործման խթանման տնտեսական ու իրավական մեխանիզմների մշակման ու կիրառման ապահովումը՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, էներգախնայողության ծրագրերում և վերականգնվող էներգետիկայի ոլորտում միջազգային համագործակցությանն աջակցումը:

«ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ օրենք / Ընդունված է 2001 թվականի մարտի 7-ին/ Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմինների, սույն օրենքին համապատասխան էներգետիկայի բնագավառում գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձանց և էլեկտրական, ջերմային էներգիա ու բնական գազ սպառողների փոխհարաբերությունները:

ՀՀ կառավարության որոշումներ

- ❖ **ՀՀ կառավարության 28 դեկտեմբերի 2023 թ. «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 19-Ի N 1325-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵԶ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ Մ Ա Ս Ի Ն» N 2343 - Ն որոշում:**
- ❖ **ՀՀ կառավարության 29 հունվար 2010թ. «ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» N72-Ն որոշում:**
- ❖ **ՀՀ կառավարության 29 հունվար 2010թ. «ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» N71-Ն որոշում:**
- ❖ **ՀՀ կառավարության 14 օգոստոսի 2008 թ. «ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N 967-Ն որոշում :**
- ❖ **ՀՀ կառավարության 02 նոյեմբերի 2017 թ. «Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը եվ հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները սահմանելու եվ ՀՀ կառավարության 20.07.2006թ. N1026-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 1404-Ն որոշում:**

- ❖ **ՀՀ կառավարության 31 հուլիսի 2014թ.** «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության եվ բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» N781-Ն որոշում:
- ❖ **ՀՀ կառավարության 18 մայիսի 2000 թվականի 1000** Վոլտ և Բարձր լարման էլեկտրական ցանցերի ու մայրուղային խողովակաշարերի պահպանության կանոնները հաստատելու մասին N 249 որոշում:

5. Նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ և փորձաքննական գործընթացների վերաբերյալ

2023 թվականի մայիսի 3-ին ընդունվել է «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» 2014 թվականի հունիսի 21-ի ՀՕ-110-Ն Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին (Փոփոխությունները) Օրենքը: Գործունեություն, որը կարող է ունենալ ազդեցություն շրջակա միջավայրի վրա, մինչև իրականացումը ենթակա է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման (ՇՄԱԳ) և փորձաքննության:

Համաձայն Օրենքի՝ գործունեությունները դասակարգվում են 2 կատեգորիաների՝ Ա և Բ: Համաձայն Օրենքի 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին կետի գ ենթակետի էներգետիկայի բնագավառում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության ենթակա են. «արևային էլեկտրակայաններ՝ 3 հա և ավելի տարածք զբաղեցնող»: Նախատեսվող արևային ֆոտովոլտային կայանը զբաղեցնում է 11,25 հա տարածք:

«ՄԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲ ընկերությանը պատկանող արևային կայանի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումն իրականացվել է համաձայն Օրենքի 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին կետի գ ենթակետի: Սույն նախատեսվող գործունեությունը ներառված է Բ կատեգորիայի մեջ և շրջակա միջավայրի գնահատման և փորձաքննության է ենթակա Բ կատեգորիայի ընթացակարգով:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նպատակն է բացահայտել նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները, նախատեսել համապատասխան միջոցառումներ՝ հնարավոր բացասական ազդեցությունները նվազագույնի հասցնելուն կամ բացառելուն ուղղված: Հաշվետվությունը կազմվել է հիմք ընդունելով նախատեսվող գործունեության աշխատանքային նախագիծը, նախատեսվող գործունեության տարածքի ուսումնասիրության ընթացքում հավաքագրված տեղեկատվությունը, տարածքի վերաբերյալ ուսումնասիրությունների արդյունքները, քարտեզները, լուսանկարները և այլ փաստաթղթեր:

Գնահատման հաշվետվությունը կազմվել է համաձայն Օրենքի 15-րդ հոդվածի 2-րդ մասի Բ կատեգորիայի ներկայացվող պահանջներին համապատասխան:

6. Գնահատման հաշվետվության մշակման հիմքերը.

Նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման

հաշվետվության կազմման համար հիմք է հանդիսացել.

- Անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի գրանցման 2023թ. նոյեմբերի 13-ի N 13112023-02-0009 և 2025թ. մարտի 27-ի N 27032025-02-0053 վկայականներ:
- Գործունեության իրականացման Լիցենզիան՝ ԼԷ N°0756, տրվ. 29.11.2023թ.:
- «ՀԷՑ» ՓԲ ընկերության կողմից տրամադրված էլեկտրամատակարարման տեխնիկական պայմանը՝ N S-10/0129-Հ/1, տրվ. 01.10. 2025թ.:
- ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի կողմից 30.06.2025թ. տրված նախագծման թույլտվությունները՝ NԼԹ-5402-25 և NԼԹ-5404-25:
- Գործունեության իրականացման նախագծային փաստաթղթերը:

7. Նախատեսվող գործունեության վայրը, իրականացման նպատակը.

«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲ ՍՊ ընկերության Արևակայանը տեղակայվելու է Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն բնակավայրի վարչական տարածքում՝ թիվ 4 և 22 հողամասեր հասցեներում: Հողամասի ընդհանուր տարածքը կազմում է 11.25326հա, որից թիվ 4 հողամասինը՝ 4.15072 հա, թիվ 22 հողամասինը՝ 7.10254 հա: Նախաձեռնողի իրավաբանական հասցեն է՝ Երևան 0038, Աբելյան փ. /6/4 Աջափնյակ:

Նախատեսվող գործունեության նպատակը: Նախատեսվող «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ -ի արևային կայանի կառուցման նպատակը ֆոտովոլտային կայանի կառուցումն է՝ էլեկտրաէներգիայի արտադրության նպատակով: Արևային էներգիան արևի լույսի վերածումն է էլեկտրաէներգիայի՝ ուղղակիորեն օգտագործելով կա՛մ ֆոտովոլտաիկա (PV), կա՛մ անուղղակիորեն օգտագործելով կենտրոնացված արեգակնային էներգիա (CSP): Սրանցից վերջիններն օգտագործում են ոսպնյակներ կամ հայելիներ ու հետևման համակարգեր՝ արևի լույսի մեծ չափաբաժինը փոքր ճառագայթում կենտրոնացնելու համար: Ֆոտովոլտիկան լույսը վերածում է էլեկտրական հոսանքի՝ օգտագործելով ֆոտոէֆեկտը:

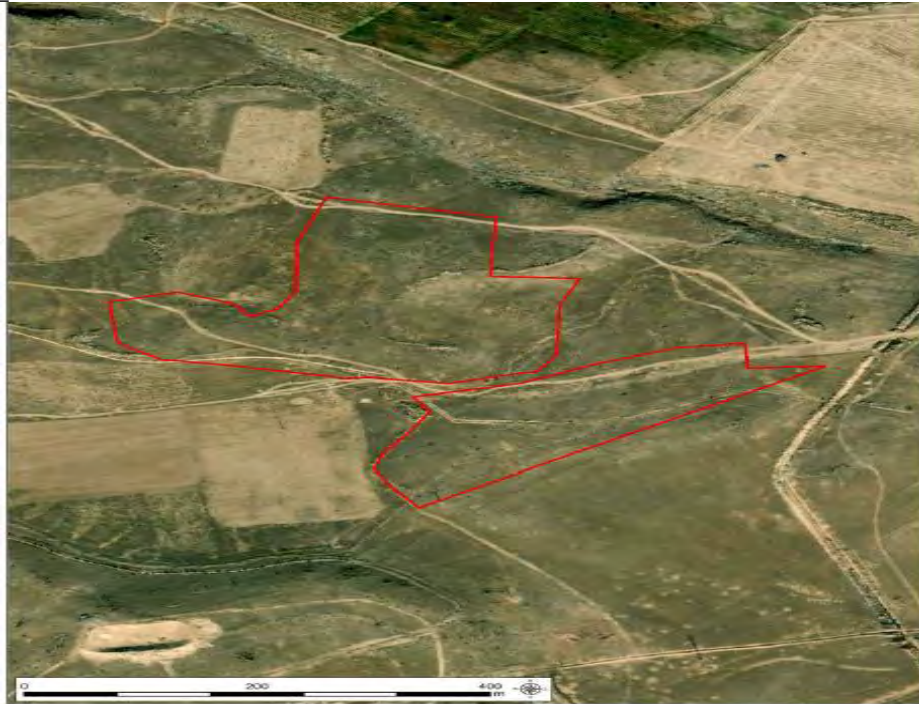
Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2023թ.նոյեմբերի 29-ի, N°415-Ա որոշման համաձայն՝ «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲ ընկերությանը տրամադրվել է ԼԷ N°0756 էլեկտրաէներգիայի արտադրության լիցենզիա՝ մինչև 2045թ. նոյեմբերի 30-ը գործողության ժամկետով: Ընկերությունը դիտարկում է արևային էլեկտրակայանի արտադրած էներգիայի վաճառքն իրականացնել երկարաժամկետ ժամանակահատվածում: Այն էներգետիկ համակարգի կայունությանը նպաստող ծրագիր է, ինչպես նաև այլընտրանքային էներգետիկայի ոլորտում ներդրում, որը դրական ազդեցություն կունենա երկրում տնտեսական, բնապահպանական, էներգետիկ և ռազմավարական ուղղությունների զարգացման վրա:

8.Նախագծային փաստաթղթով նախատեսվող գործունեության տարածքի, այդ թվում՝ շրջակա միջավայրի, բնական պայմանների, ռեսուրսների նկարագիրը.

8.1 Ենթակա տարածք. Արևակայանը տեղակայված է լինելու «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲ ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանող հողատարածքում՝ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի, Արագածոտն բնակավայրի վարչական տարածքում՝ թիվ 4 և 22 հողամասեր հասցեներում:

Գործունեության ենթակա տարածքը բաղկացած է երկու՝ 7,10254 հա և 4,15072 հա հողատարածքներից, որի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 11,25326 հա: Հայցվող տարածքը գտնվում է Արագածոտն բնակավայրի վարչական տարածքից 2500 մ հարավ-արևելք՝ հարևան Արագած բնակավայրի սահմանին՝ ծածկված է տուֆի բնական ելքերով: Տարածքը կառուցապատված չէ: Տեղ-տեղ առկա է տարախոտային բուսականություն՝ փշաբույսերի տեսքով:

Համաձայն անշարժ գույքի նկատմամբ պետական գրանցման վկայականի՝ հողի նպատակային նշանակությունը էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների է, գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ էներգետիկայի: Արևային կայանի տեղաբաշխման վայրն ընտրված է տեղական ինքնակառավարման մարմինների և հողատարածքի սեփականատիրոջ որոշմամբ՝ հաշվի առնելով տվյալ տարածքում արևային ճառագայթման տվյալները/Արևափայլի տեղությունը Աշտարակում կազմում է տարեկան 2489 օր/, ընկերության զարգացման պլանները, տեղանքում առկա ենթակառուցվածքները:

Կատարվել են տարածքի ինժեներա-երկրաբանական ուսումնասիրություններ՝ «Հայր և Որդի Տիտիզյաններ» ՍՊԸ կողմից, նախատեսվող գործունեության տարածքի երկրաբանական տվյալների հավաքագրման և համապատասխան հաշվետվության կազմման նպատակով: Այդ նպատակով տարածքում բացվել են 10շուրֆեր, Շուրֆերի հիման վրա կազմվել է երկրաբանա-

լիթոլոգիական կտրվածքներ, ինչպես նաև օգտագործվել են ֆոնդային տվյալները: Շուրֆերի արդյունքները և ֆոնդային նյութերի տվյալները թույլ են տալիս շերտերի նկարագրությունը տալ մինչև 2,0մ խորությամբ համաձայն ըստ ՇՆՁ I-2.101-2002 (ձեռնարկ ՀՀՇՆ I-2.01-99 նորմերի):

Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է մարզկենտրոնից 17 կմ հարավ-արեւմուտք, ծովի մակարդակից 1060 մ բարձրության վրա:

Շրջանի երկրաբանական պայմանները Ըստ հորատման, ֆոնդային նյութերի և տարածաշրջանի մանրամասն տեղագնման շրջանի երկրաբանական կառուցվածքի ձևավորման գլխավոր գործոնը՝ հրաբխային Արագած լեռան վերին պալեոգենյան գործունեությունն է, որի հետևանքով լեռան միջի օջախից դուրս եկող ժայթքումից է ձևավորվել սարահարթը: Հրաբխային համալիրները ներկայացված են անդեզիտա-բազալտներով, դացիտներով, տուֆերով և տուֆոլավաներով, որոնք ծածկված են ժամանակակից դելյուվիալ-պրոյուվիալ շերտերով: Դրանք հիմնականում կենտրոնական տիպի չորրորդական առաջացումներ են:

Հիդրոերկրաբանական տեսակետից քանի որ հրաբխածին կազմավորումները բնութագրվում են ճեղքավորվածությամբ և ծակոտկենությամբ, ուստի շնորհիվ դրանց բնորոշ է բարձր ջրատարությունը: Ստորերկրյա ջրերի ձևավորումը կատարվում է մթնոլորտային տեղումների ներծծմամբ, իսկ կուտակումը՝ լավատակ հնահուններում: Տվյալ տարածքում գրունտային ջրերը ըստ ֆոնդային տվյալների գտնվում են 20մ-ից խորը հորզոններում: Տեղամասում մինչև 2.0 մետր խորությամբ բացված հորատանցքներում ստորերկրյա ջրեր չեն բացահայտվել և ըստ արխիվային նյութերի գտնվում են ցածր հորիզոններում:

Գրունտի սառչման առավելագույն խորությունը, համաձայն ՀՀՇՆ 22.01.24 նորմերի, ուսումնասիրվող տարածքում կազմում է 70 սանտիմետր:

Ֆիզիկաերկրաբանական վտանգավոր երևույթներ ինչպիսիք են կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը և այլն, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ ուսումնասիրվող տեղամասում՝ բացակայում են:

Շրջանի սեյսմիկ պայմանները.

Համաձայն ՀՀՇՆ 20.04.2020թ.-ի, «Վենտուս Էներջի 2» ՖՎ արևային կայանի տարածքը գտնվում է I (Առաջին) սեյսմիկ գոտում: Տեղամասի հաշվարկային սեյսմիկությունը ըստ սպասվող առավելագույն արագացման գործակցի (g) արտահայտմամբ կկազմի՝ 0.3g:

Կլիման ուսումնասիրվող տարածքի կլիմայական պայմանները բնութագրելիս վկայակոչել ենք ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության ՀՀՇՆ 22.01.24 «Շինարարական կլիմայաբանություն»-ը: Կլիման չափավոր ցամաքային է, շոգ ու չորային ամառներով, չափավոր ցուրտ ձմեռներով:

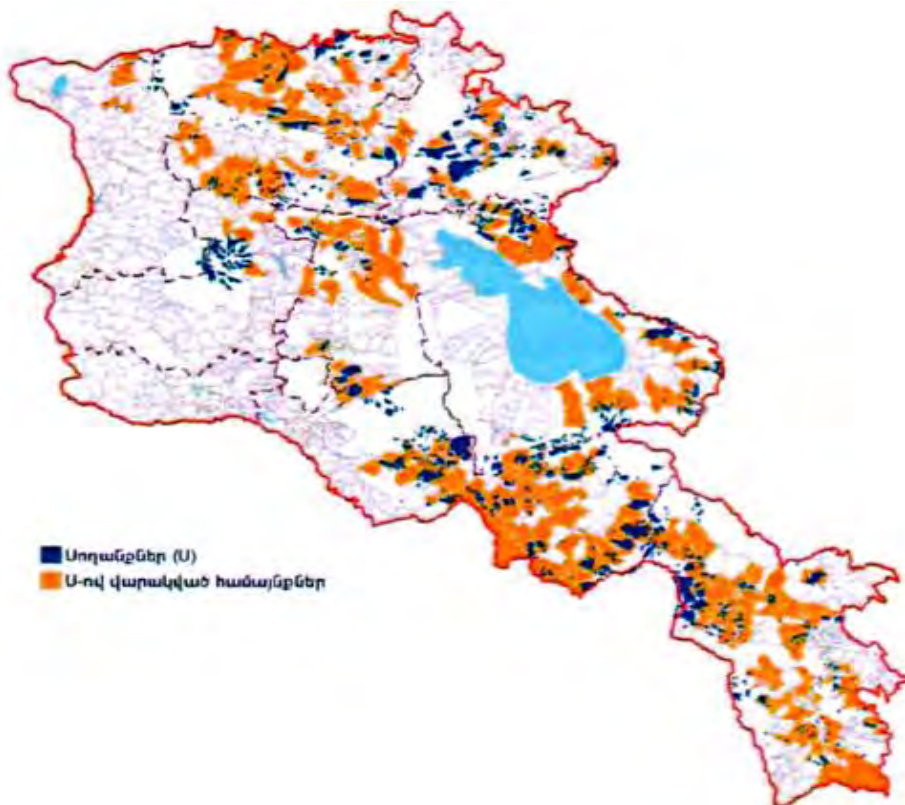
Տարածքի ինժեներա-երկրաբանական կառուցվածքը Համաձայն կատարված ուսումնասիրությունների, հորատման, արխիվային տվյալների՝ պարզ է դառնում, որ տեղամասը բաղկացած է հետևյալ գրունտներից վերնից-ներքև: Տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքը հետազոտվող խորությունների սահմաններում ներկայացված են գրունտների 1 շերտով:

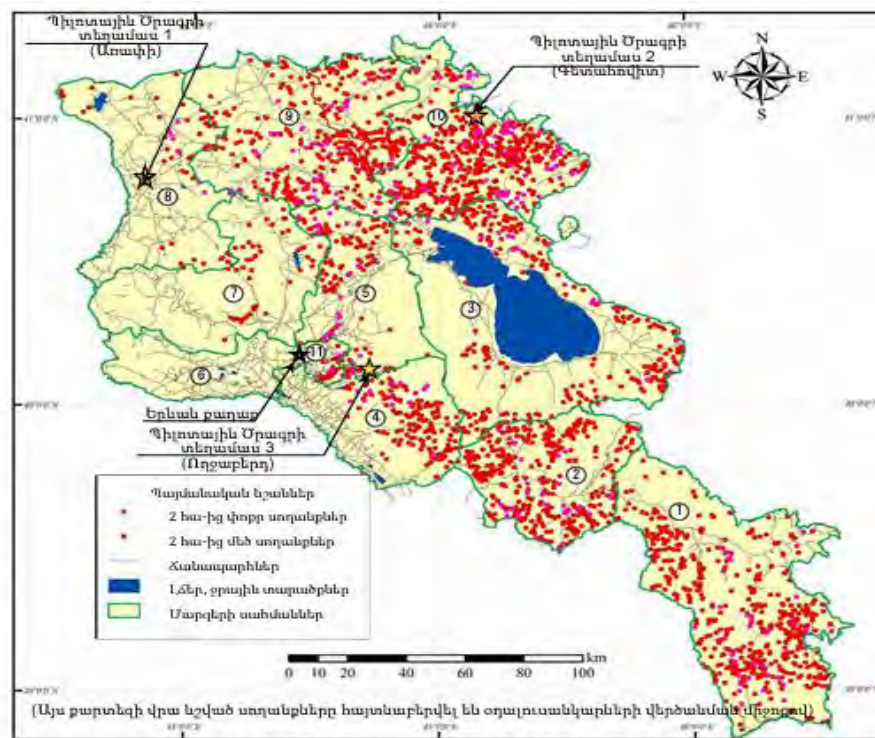
Շերտ 1.Տարբեր ապարների մանրախճային նստվածքներ, կավային լցոնումով -15-20%: Լցոնումը շագանակագույն է, տեղ-տեղ մոխրագույն երանգի, թույլ խոնավ և պինդ թանձրության, մանրահատիկ, փոշենման մասնիկների պարունակությամբ: Դրանք ժամանակակից դելյուվիալ-պրոյուվիալ առաջացումներ են: Գրունտն ըստ շահագործման դժվարության՝ համաձայն ՄՆԻՊ IV-2-84-ի (13) IV կարգ:

- Ուսումնասիրվող տեղամասում շինարարական աշխատանքներ կատարելու համար որպես բարենպաստ հիմնատակ խորհուրդ է տրվում.

✓ շերտ 1-ը /տարբեր ապարների մանրախճային նստվածքներ /, որոնց սեյսմիկ հատկությամբ ըստ (ՀՀՇՆ -20.04.2020թ.-ի 2-րդ կարգ է:

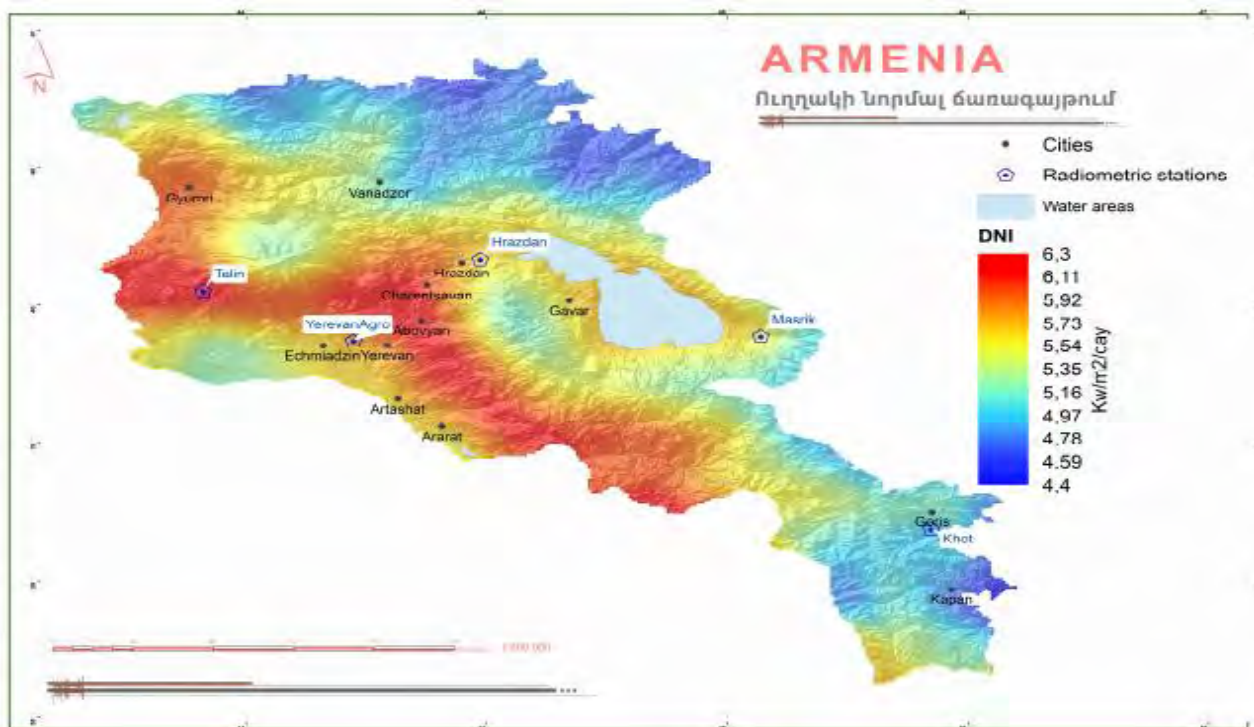
- Դիմադրությունը $R = 3.5 \text{ կգ/սմ}^2$
- Հարթակի գործակիցը $K_0 = 4000 \text{ կգ/սմ}^3$

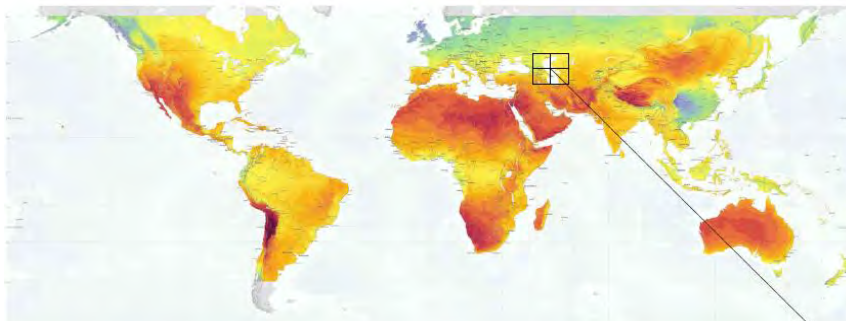
Հայաստանի Հանրապետություն (սողանքների բաշխվածությունը)

Գլոբալ հորիզոնական ճառագայթումը Հայաստանի Հանրապետությունում

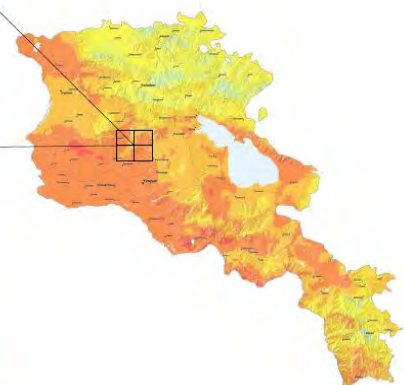

Արևային ֆոտոէլեկտրական կայանը (ԱՖԷԿ) նախատեսվում է կառուցել Աշտարակ համայնքում, որտեղ արևափայլի տարեկան տևողությունը կազմում է 2489 օր:

«Ա. Մարգ Արագածոտն» համայնք Աշտարակ գյուղ Արագածոտն 22 հողամաս
արևային ֆոտոէլեկտրական կայանի աշխարհագրական կոորդինատներն են: Խ.
լայն. 40°14'36.91"N և արլ. երկայն. 44°12'31.84"E. ծովի մակերևույթից 10300
բարձրության վրա:

Տարածքի իրադրության սխեման

Գործունեության տարածքին ամենամոտ ջրային ռեսուրսը Քասախ գետն է՝ 5,5կմ, Մ-1 միջպետական ավտոճանապարհից՝ 3023 մ, տեղական ավտոճանապարհից 1734մ, Մեծամոր լիճ հուշարձանը՝ 10կմ հեռավորության վրա: Արագածոտն բնակավայրի ամենամոտ բնակելի տնից՝ 2.3 կմ: Տարածքում մոտ 290 մ հեռավորության վրա գտնվում է գործող այլ արևակայան: Հարակից տարածքները համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողատարածքներ են : Գործունեության ենթակա տարածք հնարավոր է մոտենալ գոյություն ունեցող գրունտային ճանապարհով:

Տարածքում բացակայում են պատմամշակութային և բնության հուշարձանները: Գործունեության ենթակա և հարակից տարածքում ՀՀ Կարմիր գրքերում ներառված բուսական և կենդանական տեսակները բացակայում են՝ պայմանավորված տարածքի արդեն մարդածին ազդեցության գոտում գտնվելու հանգամանքով:

8.2.Շրջակա միջավայրի համառոտ նկարագիրը

8.2.1 Աշխարհագրական դիրքը, ռելիեֆ.

Նախատեսվող գործունեությունն իրականացվելու է Արագածոտնի մարզի Աշտարակ խոշորացված համայնքի Արագածոտն բնակավայրի վարչական տարածքում : Արագածոտնի մարզը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքի հյուսիս-արևմուտքում: Մարզը հյուսիսից սահմանակից է Շիրակի և Լոռու մարզերին, արևելքից՝ Կոտայքի մարզին, հարավում՝ Արմավիրի մարզին և ք. Երևանին, իսկ արևմուտքում պետական սահմանով՝ Թուրքիային:

Տարածաշրջանի մի մասը գտնվում է նախալեռնային գոտում, իսկ մյուս մասը՝ լեռնային գոտում, ծովի մակերևույթից 2000-2500 մետր բարձրության վրա:

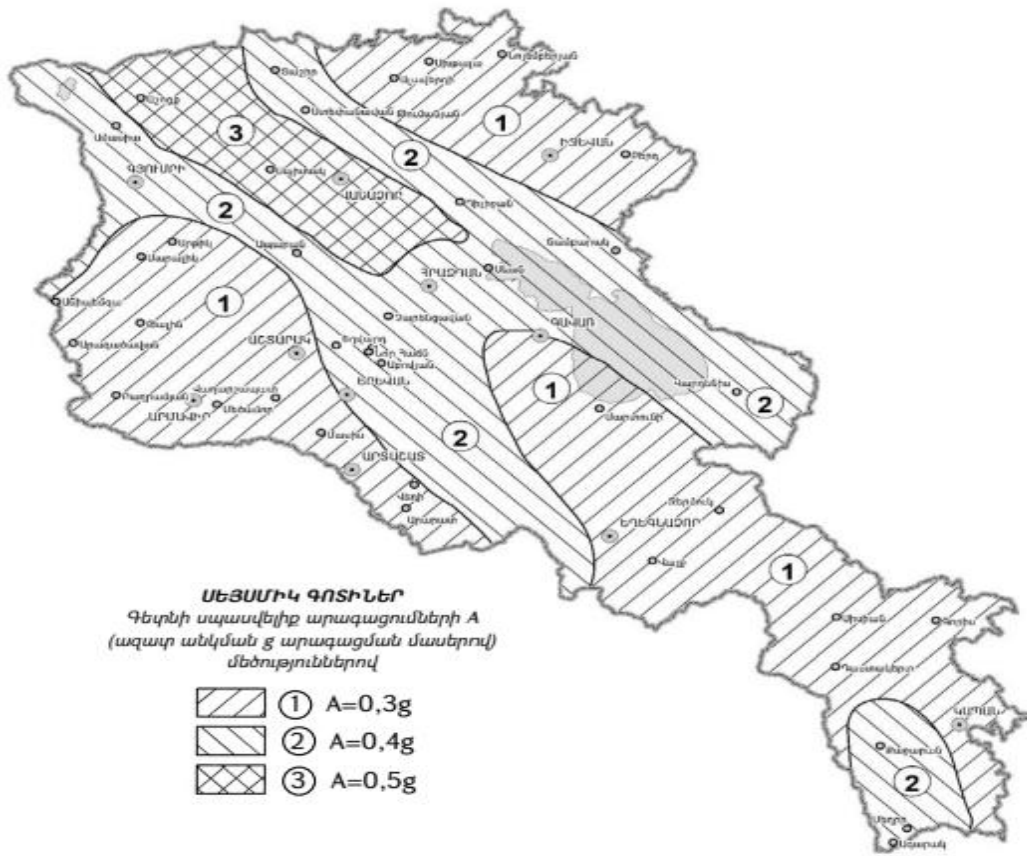
Նկար 5

Տարածաշրջանի մակերևույթի մեծ մասը կազմված է տարբեր տիպի ու բնույթի երիտասարդ հրաբխային լավաներից: Այստեղ են գտնվում Թալինի, Կարմրաշենի, Ապարանի սարավանդները, որոնց մակերևույթին բնորոշ են խարամային կոները, տուֆային դաշտերը, քարակարկառները: Երկրաբանական կառուցվածքի ձևավորման գլխավոր գործոնը հրաբխային է, սարահարթը ձևավորվել է Արագած լեռան վերին պալեոգենյան գործունեության հետևանքով լեռան օջախից դուրս եկող ժայթքումից: Հրաբխային համալիրները ներկայացված են անդեզիտա-բազալտներով, դալիտներով, տուֆերով և տուֆոլավաներով, որոնք ծածկված են էրոզիոն գոյացությունների շերտերով: Դրանք հիմնականում կենտրոնական տիպի չորրորդական առաջացումներ են: Ռելիեֆին բնորոշ են հրաբխաէրոզիոն ձևերը, մակերևույթի խիստ կտրտվածությունը, ինչպես նաև ֆիզիկական ակտիվ հողմնահարությունը:

8.2. 2. Սեյսմիկա և երկրաբանություն

Համաձայն Արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2021թ. մարտի 31-ի 372-Ն հրամանով հաստատված ՀՀ տարածքի սեյսմիկ վտանգի, սեյսմիկ գոտևորման քարտեզների և Քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2020թ. դեկտեմբերի 28-ի թիվ 102-Ն հրամանով հաստատված «ՀՀՇՆ 20.04_ 2020թ. Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. Նախագծման նորմեր»-ի՝ Աշտարակ համայնքը գտնվում է սեյսմիկ առաջին գոտում, գրունտների հնարավոր սեյսմիկ արագացումները կազմում են $A=0.3g$:

8.2.3 Կլիմա և օդային ավազան

Արագածոտնի մարզի և հատկապես նախատեսվող գործունեության տարածքին բնորոշ է չոր ցամաքային կլիման: Կլիման չափավոր ցամաքային է, շոգ ու չորային ամառներով, չափավոր ցուրտ ձմեռներով: Ըստ «Աշտարակ» օթերնութաբանական կայանի տվյալների՝ օդի բացարձակ առավելագույն ջերմաստիճանը 41.2°C , օդի բացարձակ նվազագույն ջերմաստիճանը -24.5°C , հարաբերական խոնավությունը՝ 65%, տարեկան մթնոլորտային տեղումների քանակը հասնում է 377մմ, գրունտի սառչման խորությունը կազմում է 70սմ, քամու միջին տարեկան արագությունը՝ 2.1մ/վրկ, 25 տարվա կրկնելիությամբ՝ 29մ/վրկ:

Կլիմայական բնութագրի համար հիմք է ծառայել ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության ՀՀՇՆ 22-01-2024թ. «Շինարարական կլիմայաբանություն» նորմատիվային փաստաթուղթը և համապատասխան կլիմայական ցուցանիշները Աշտարակ քաղաքի համար՝ որպես խոշորացված համայնք:

Օդի միջին ջերմաստիճանը, $^{\circ}\text{C}$

**ՕԴԻ ՄԻՋԻՆ ԵՎ ԷՔՍՏՐԵՄԱԼ ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆԸ,
ՁՄՈՒՆ ՍԿԻԶԲԸ, ՎԵՐՋԸ ԵՎ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Աղյուսակ 1 Օդի միջին ջերմաստիճան

Բնակավայրի անվանումը	Միջին ջերմաստիճանն ըստ ամիսների, °C												Միջին տարեկան, °C	Բացարձակ նվազագույն, °C	Բացարձակ առավելագույն, °C
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2. Աշտարակ	-3.2	-0.1	5.8	11.7	16.5	21.5	25.2	25.2	20.5	13.6	6.2	-0.2	11.9	-24.5	41.2

Օդի հարաբերական խոնավությունը

ՕԴԻ ՀԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ ԽՈՆԱՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Աղյուսակ 10 Օդի հարաբերական խոնավությունը

Բնակավայրի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը, %																
	ըստ ամիսների												Միջին տարեկան	Ամենացուրտ ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը, %		Ամենատաք ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը, %	
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր		Միջին ամսական	Միջին ամսական, ժամը 15-ին	Միջին ամսական	Միջին ամսական, ժամը 15-ին
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
2. Աշտարակ	79	71	64	64	64	57	54	54	57	66	72	80	65	79	72	54	44

Մթնոլորտային տեղումները և ձնածածկույթը

ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՏԵՂՈՒՄՆԵՐԸ

Աղյուսակ 12 Մթնոլորտային տեղումները

Բնակավայրի անվանումը	միջին ամսական Տեղումների քանակը _____ մմ օրական առավելագույն													Տեղումների քանակը նոյեմբեր-մարտ ամիսներին, մմ	Տեղումների քանակը ապրիլ-հոկտեմբեր ամիսներին, մմ
	ըստ ամիսների												Տարեկան		
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2. Աշտարակ	27	30	36	55	59	33	20	11	13	34	29	30	377	152	225
	24	24	28	39	45	30	45	22	32	43	40	22	45		

Քամի

Աղյուսակ 15 Քամի (արդիականացման ենթակա)

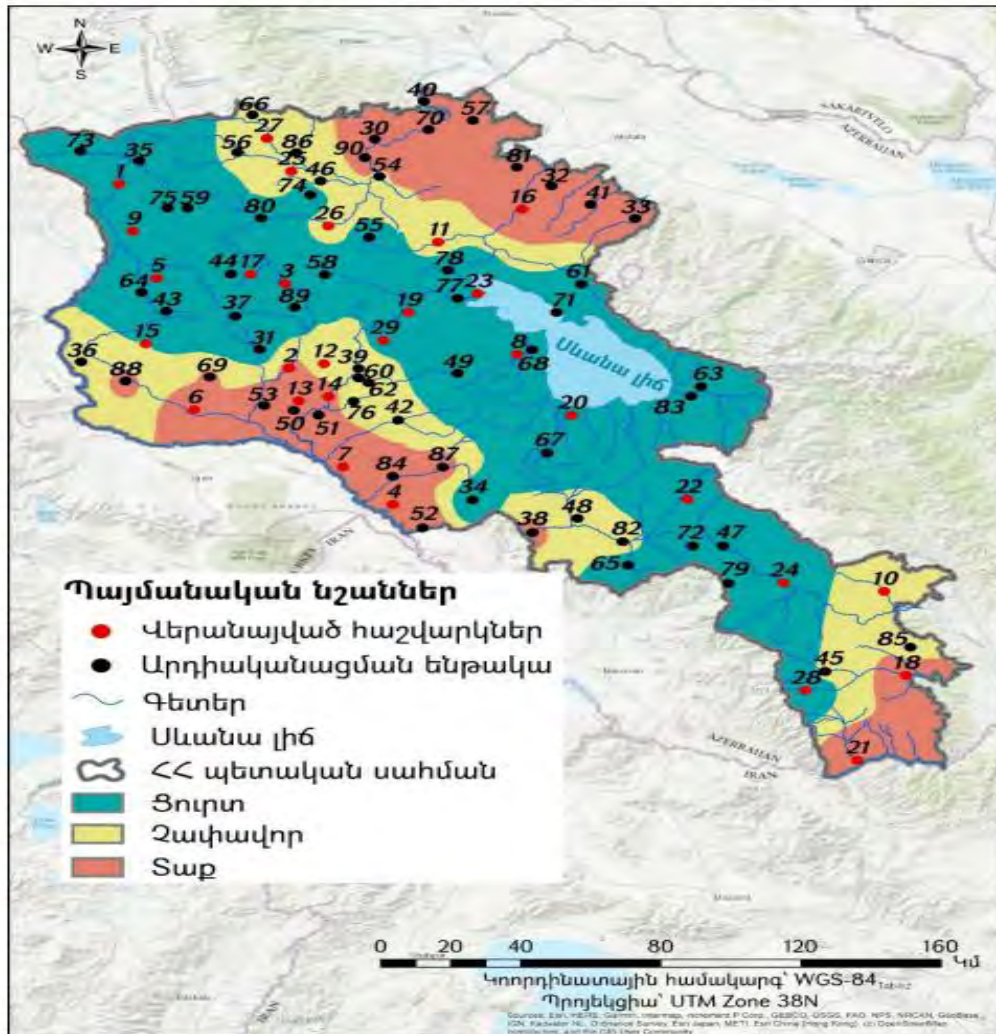
Բնակավայրի անվանումը	Ամիսներ	Կրկնելիությունը, %								Մնացորդի կրկնելիությունը, %	Միջին ամսական արագությունը, մ/վ	Գերակշռող ուղղությունը հունիս - օգոստոս ամիսներին	Միջին արագություններից նվազագույնը ըստ ուղղությունների հուլիսին, մ/վ	Գերակշռող ուղղությունը դեկտեմբեր - փետրվար ամիսներին	Միջին արագություններից առավելագույնը ըստ ուղղությունների հունվարին, մ/վ					
		Միջին արագությունը, մ/վ																		
		Հյուսիսային	Հյուսիս-արևելյան	Արևելյան	Հարավ-արևելյան	Հարավային	Հարավ-արևմտյան	Արևմտյան	Հյուսիս-արևմտյան											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16					
3. Աշտարակ	հունվար	4	21	22	11	16	12	10	4	-	2.0	Արլ	3.3	Արլ	2.2					
		1.6	2.0	2.2	2.3	2.0	1.8	2.0	2.1											
	ապրիլ	4	18	23	12	15	13	11	4	-	2.7									
		3.7	2.8	2.6	2.8	2.8	2.7	2.9	2.8											
	հուլիս	4	26	23	11	12	11	9	4	-	3.2									
		4.4	3.5	3.3	3.2	3.2	2.6	2.7	3.2											
	հոկտեմբեր	4	24	26	12	13	10	9	2	-	2.2									
		1.7	2.1	2.3	2.4	2.3	2.1	2.1	2.2											

ԱՐԵՎԱՓԱՅԼ ԵՎ ԱՐԵԳԱԿՆԱՅԻՆ ՃԱՌԱԳԱՅԹՄԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Աղյուսակ 28 Արևափայլի տևողություն (ժ) և առանց արևի օրերի քանակ (օր)

Բնակավայրի անվանումը	Տևողություն	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	Տարեկան
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
10. Աշտարակ	ժ	90	118	152	181	242	311	342	326	278	211	154	84	2489
	օր	14	9	7	5	2	0.4	1	0.2	1	3	6	15	63

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ԿԼԻՄԱՅԱԿԱՆ
ՇՐՋԱՆԱՑՈՒՄԸ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ**

Օդային ավազան: Հայաստանի հանրապետությունում օդային ավազանի դիտարկումներ են կատարվում շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից՝ հանրապետության տարածքի 45 (այդ թվում՝ 6 դժվարամատչելի և 3 մասնագիտացված) օդերևութաբանական կայաններում:

Նկար 6

գրավիչ է ինչպես դահուկային սպորտի, այնպես էլ լեռնագնացների համար, առկա են տարաբնույթ բարդության ուղիներ, հարմար տարբեր պատրաստվածություն ունեցող անձանց համար: Մարզի տարածքի մեծ մասը զբաղեցնում են լեռնային սևահողերը՝ ծածկված տափաստանային բուսականությամբ: Մարզի 19 համայնքներ ունեն լեռնային, իսկ 40 համայնքներ՝ բարձր լեռնայինի կարգավիճակ:

Համաձայն ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության կաթիլային և անձրևացմամբ ոռոգման նորմերի մշակման ատլասի՝ Արագածոտնի մարզի նախալեռնային հատվածներում հողածածկույթը կազմում են կիսաանապատային գորշ, ինչպես նաև բաց և տիպիկ լեռնային շագանակագույն հողերը: Ըստ մեխանիկական կազմի հիմնականում միջակ և ծանր կավավազային հողեր են: Հողի խտությունը տատանվում է 1,3-1,33 գ/սմ³ սահմաններում, հողի տեսակարար կշիռը՝ 2,53-2,72 գ/սմ³ սահմաններում:

Արագածոտնի մարզի 1400-1500մ բարձրությունների վրա տեղաբաշխված է չոր լեռնատափաստանային հատվածները: Հողածածկույթը կազմում են տիպիկ և մուգ լեռնային շագանակագույն, ինչպես նաև տիպիկ լեռնային սևահողերը: Ըստ մեխանիկական կազմի՝ միջակ և ծանր կավավազային հողեր են: Հողի խտությունը տատանվում է 1,22-1,25 գ/սմ³ սահմաններում, հողի տեսակարար կշիռը՝ 2,6-2,63 գ/սմ³ սահմաններում:

1500 մետրից ավելի բարձրությունների վրա՝ բարձր լեռնատափաստանային տարածքներն են: Հողածածկույթը կազմում են կրազերծված լեռնային սևահողերը և սևահողանման լեռնային մարգագետնատափաստանային հողերը: Ըստ մեխանիկական կազմի՝ միջակ և ծանր կավավազային հողեր են:

Տարածաշրջանի մեծ մասը զբաղեցնում են լեռնային սևահողերը՝ ծածկված տափաստանային բուսականությամբ: Բարձր լեռնային մասերում, լեռնամարգագետնային հողերի վրա տարածվում են մերձալպյան և ալպյան մարգագետիններ, որոնք հաճախ ընդմիջվում են քարակարկառներով ու լերկ ժայռերով: Որոշ վայրերում հանդիպում են կաղնու ոչ ընդարձակ անտառակներ:

Մարդու գործունեության հետևանքով առաջանում է հողային ծածկույթի աղտոտում ծանր մետաղներով (պղինձ, ցինկ, արսեն, կապար, մոլիբդեն, մանգան, նիկել, կադմիում, քրոմ և այլն) և ցիանական միացություններով: Հողերի որակի գնահատումն իրականացվում է ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2010 թվականի հունվարի 25-ի N 01-Ն հրամանի և ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2015թ. հունիսի 16-ի «ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2010 թվականի հունվարի 25-ի N 01-Ն հրամանում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» N 25-Ն հրամանի համաձայն:

Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից 2024թ. եռամսյակային հրապարակված տեղեկագրերում Արագածոտնի մարզի վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացակայում է:

8.2.5 Ջրային ռեսուրսներ

Մարզի ջրային պաշարները գոյանում են Արագած լեռան ձնահալոցքից, տեղումներից և բնական աղբյուրներից: Մարզում բազմաթիվ են լավային ծածկույթների տակից բխող սառնորակ աղբյուրները: Ջրային պաշարներից սնվում են Ապարան-Երևան և Ապարան-Սպիտակ ջրատարները: Արագածոտնի մարզում ստորգետնյա ջրերը գտնվում են 120-150մ խորության վրա: Մարզի հիմնական զարկերակը Քասախ գետն է՝ երկարությունը 89 կմ, ավազանի մակերեսը՝ 1480 քառ. կմ, Գեղարոտ և Ամբերդ գլխավոր վտակներով: Մարզի տարածքով են հոսում նաև Հալավար, Գեղաձոր (երկարությունը 34 կմ է, ջրհավաք ավազանը՝ 144 քառ. կմ), Շահվերդ, Ամբերդ և Գեղարոտ գետերը:

Կան շատ հեղեղատարեր (նշանավոր է Մաստարայի հեղեղատարը): Մարզի տարածքով է անցնում Արգնի-Շամիրամ ջրանցքը, գործում է նաև Թալինի ջրանցքը:

Մարզն աչքի է ընկնում ջրամբարների առատությամբ: Մարզում առկա է 29 արհեստական ջրամբար: Գործում են Ապարանի, Հալավարի, Ծիլքարի, Ներքին Սասնաշենի, Դավթաշենի, Թալինի, Վերին Բազմաբերդի, Կաքավաձորի, Շենիկի, Աշնակի, Սաբունչիի

ջրամբարները: Ամենամեծը Ապարանի ջրամբարն է. մակերեսը 7.0 քառ. կմ է, ընդհանուր ծավալը՝ 91 մլն.մ³, օգտակարը՝ 81 մլն.մ³, ջրթողունակությունը վայրկյանում՝ 18 մ³: Արագածի մերձգագաթային սարավանդի վրա գտնվում է Քարի լիճը: Նշված ծավալի ոռոգման ջրից տարեկան օգտագործվում է մոտ 85 մլն.մ³, առկա քանակության 16%-ի չափով: Մնացած քանակությունը կորչում է գոլորշիացման տեսքով կամ դուրս է գալիս մարզի տարածքից:

Հայաստանի հանրապետությունում ջրային ռեսուրսների մոնիթորինգն իրականացվում է շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից՝ դիտացանցերի միջոցով:

Աղյուսակ 6. Հյուսիսային ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի ելքը.

Գետ	Դիտակետ	Միջին ամսական ելքեր. մ³/վ								
		հունվար			փետրվար			մարտ		
		փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%
Քասախ	Աշտարակ	2.41	2.56	94	2.45	2.57	95	3.62	3.94	92

Հրազդանի ՋԿՏ-ում հիդրոլոգիական դիտարկումներն իրականացվում է 20 դիտակետում: Մակերևութային ջրի որակի գնահատումն իրականացվում է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N75-Ն որոշման:

Համաձայն կազմակերպության 2025թ. 1-ին եռամսյակի տեղեկագրի՝ Քասախ գետի ջրի որակը Ապարան քաղաքից վերև և սահմանի մոտ հատվածներում փետրվարին և մարտին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Ապարան քաղաքից ներքև՝ փետրվարին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս), մարտին՝ «վատ» (5-րդ դաս), Աշտարակ քաղաքից վերև հատվածում ջրի որակը փետրվարին և մարտին

գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), Աշտարակ քաղաքից ներքև՝ փետրվարին՝ «միջակ» (3-րդ դաս), մարտին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս): Շաղվարդ գետի ջրի որակը Փարպի գյուղից ներքև հատվածում մարտին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս):

Նախատեսվող գործունեության և հարակից տարածքներում մակերևութային ջրային հոսքեր չկան: Արևային կայանի շինարարական և հետագա շահագործման փուլերում մակերևութային և գրունտային ջրերի բաշխվածության և որակական փոփոխության չի ենթարկվելու:

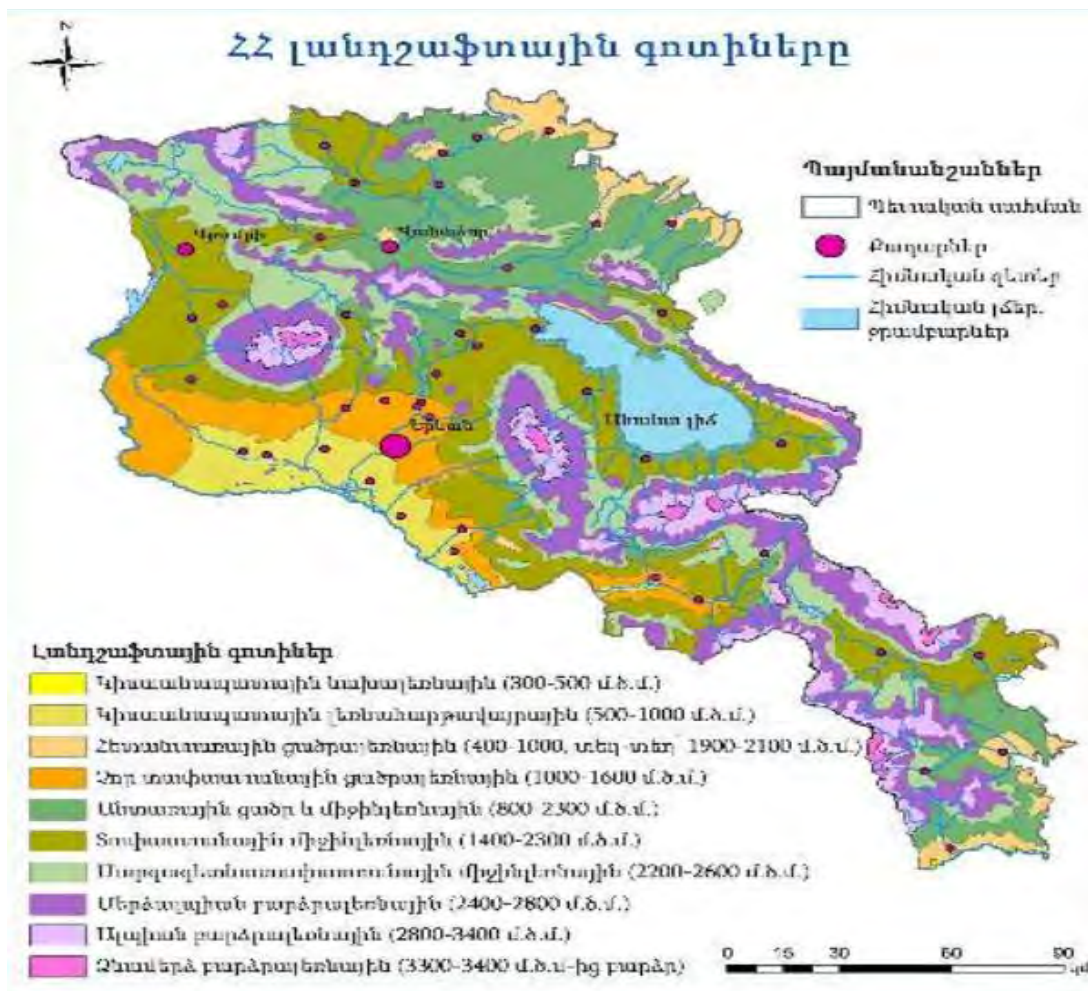
Տարածքից մոտ 13մ հեռավորության վրա անցնում է համայնքային ջրագիծ, որը որևէ ազդեցության չի ենթարկվելու:

8.2.6. Կենսաբազմազություն.

Հայաստանը գտնվում է Կովկասի էկոտարածաշրջանում: Այն բարձր լեռնային երկիր է, որտեղ առանձնացվում են 5 հիմնական լանդշաֆտային տիպեր՝ կիսաանապատային, տափաստանային, անտառային, ենթալպյան և ալպյան մարգագետնային:

Հանդիսանալով մարդու կենսագործունեության համար անհրաժեշտ էկոլոգիական միջավայր, Հայաստանի կենսաբազմազանությունն ունի բնապահպանական կարևոր նշանակություն:

Հողերի մշակումը, դաշտապաշտպան անտառաշերտերի ստեղծումը, խոտհարքերը, նաև հրդեհները բացասաբար են ազդում հանրապետության բուսածածկույթի և կենդանական աշխարհի վրա:

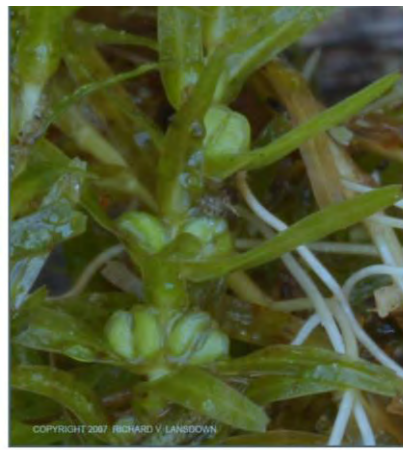
Քուսական աշխարհ: Տարածաշրջանին բնորոշ է կիսաանապատային և տափաստանային բուսածածկույթը: Տարածքի բուսականությունը ներկայացված է հիմնականում կիսաանապատային օշինդրա-էֆեմերային և տափաստանային մոլախոտային բուսականությամբ:

Տարածաշրջանում աճում է հաճարենի, կաղնի, բոխի, սոճի, լորենի, կեչի, թեղի, հացենի և այլն: Արագածոտնի մարզում հատկապես առատ են մշակաբույսերի վայրի ազգակիցները՝ ցորենը, աշորան, գարին, վարսակը, ոլոռը, ճակնդեղը, զանազան հատապտուղներ, կորիզավոր, ունդավոր, կերային, բանջարանոցային բուսատեսակներ և այլն:

Ապարանի տարածաշրջանում առկա են Կարմիր գրքում գրանցված հետևյալ տեսակները՝ Ճավշիր պարսկական/*Opopanax persicus* Boiss- CR B 1 ab(ii,iii,iv) + 2 ab(ii,iii,iv)/, Վարսագեղ հերմաֆրոդիտ/*Callitriche hermaphroditica* L- CR B 1 ab(iii) + 2 ab(iii)/, Երևանի ֆլորիստիկական շրջանից/Աշտարակ/՝ Մեխակ Քուռի/*Dianthus cyri* Fisch. & C.A.Mey./ EN B 1 ab(ii,iii) + 2 ab(ii,iii)/, Թանթանիկ քառաչափ- *Sedum tetramerum* Trautv./ VU* B 1 ab(iii) + 2 ab(iii)/, Հիրիկ մուսուլմանական - *Iris musulmanica* Fomin/ EN B 1 ab(i,ii,iii,iv,v) + 2 ab(i,ii,iii,iv,v)/, Կտավախոտ բրգաձև- *Linaria pyramidata* (Lam.) Spreng/ CR B 1 ab(iii,iv) + 2 ab(iii,iv)/ վտանգված և խոցելի տեսակները և այլն:

Ճավշիր պարսկական

Վարսագեղ հերմաֆրոդիտ

Մեխակ Քուռի

Նախատեսվող գործունեության տարածաշրջանը ենթարկված է անտրոպոգեն ազդեցության, բուսականությունը գրեթե բացակայում է: Գործունեության տարածքում ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում գնացված բուսատեսակներ կամ դրանց աճելավայրեր չկան:

Կենդանական աշխարհ: Արագածոտնի մարզի կենդանական աշխարհին բնորոշ են հիմնականում լեռնատափաստանային կենդանատեսակները: Մարզի տարբեր շրջաններում հանդիպում են գայլ, աղվես, լուսան, կզաքիս, գորշուկ, նապաստակ և այլն: Մեծ է նաև օձերի տեսակների բազմազանությունը: Մարզի տարբեր գոտիներում հանդիպում են ինչպես անվտանգ, այնպես էլ թունավոր օձեր:

Սողունների գլխավոր ներկայացուցիչներից է հայկական լեռնատափաստանային իծը, որն ապրում է մարզի լեռնային շրջաններում: Այս աշխարհագրական տեղամասում ապրում են նաև մի շարք թռչուններ՝ ալպիական ճայ /*Pyrrhocorax graculus*/, կովկասյան մայրեհավ (*Tetrao mlodosiewicz*), տափաստանային արծիվ (*Aquila nipalensis*), և այլն:

Տարածաշրջանում կան մի շարք կենդանատեսակներ, որոնք բավականաչափ հանդուրժող են մարդկային միջամտության նկատմամբ, և մնում են տեղում (օրինակ՝ նապաստակը, ոզնին և այլն): Բացի այդ, որոշ տեսակներ կարող են բավականաչափ հարմարվողական կենսակերպ վարել նոր պայմանների նկատմամբ (օրինակ՝ աղվեսը կամ որոշ թռչնատեսակներ):

Սողունների և երկկենցաղների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնականում ստացվել է գրականության հիման վրա: Կապված բնական լանդշաֆտների ոչնչացման հետ, ինչի արդյունքում ոչնչացվեցին սողունների և երկկենցաղների բնական ապրելավայրերը, նրանց տեսակային կազմը զգալի փոփոխությունների է ենթարկվել: Տարածքում կան սողուններից՝ Կույր օձ (*Typhlops vermicularis*), Վզնոցավոր(Էյրենիս *Eirenis collaris*), Գյուրգա(*Vipera lebetina*), Կովկասյան ազամա(*Laudakia caucasica*), երկենցաղներից՝ կանաչ դոդոշ(*Bufo viridis*) կենդանատեսակները:

Տարածքում ՀՀ Կարմիր գրքի կենդանատեսակներից՝ հայտնի են անադոնաշարավորներից՝ Գնայուկ բզեզներ(*Carabidae*), Թերթիկաբեղավորներ (*Scarabaeidae*), Սևամաքմիներ (*Tenebrionidae*), Տերևակերներ(*Chrysomelidae*), Սիմպեկմա ճպուռ (*Sympecma paedisca*), Մորեխ հայկական(*Gomphocerus armeniacus*), Բոուդենի ճերմակաթիթեռ(*Artogeia bowdeni*), Պորչինսկու իշամեղու (*Bombus portshinskii* Radoszkowsky) և այլն:

Կարմիր գրքի կենդանատեսակներից է՝ Արագածոտնի մարզում հանդիպում են Սիմպեկմա ճռչոան-*Sympecma paedisca* , Սումաբույսի մեղուն-*Osmia cerinthides* F. Morawitz, հազվագյուտ

տեսակները, մագոտ մեղուն- *Archianthidium pubescens* Morawitz, Կարմրավուն մրջյունը- *Manica rubida*/ EN B 1a+B 2a:/, Բազեանմանների կարգից՝ Գիշանգը- *Neophron percnopterus* Linnaeus/ EN A2bcde+3bcde+4bcde/ վտանգված տեսակները, Քաարարծիվ- *Aquila chrysaetos*/ VU D1/ խոցելի տեսակը, Բալոբան-*Falco c* herrug J. E. Gray, , Հայաստանի համար անհետացող տեսակ է, որն ընդգրկված է ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակում՝ (ver. 3.1) «Endangered A2bcd+3cd+4bcd» կարգավիճակով, Փոքրասիական գետնասկյուռ-*Spermophilus xanthopyrmus* **Barnet**/ EN B2**b** (ii, iii, iv) և այլն:

Միմպեկմա ճռճռան

Բալոբան

Ուսումնասիրվող և հարակից տարածքները, մարդու գործունեության արդյունքում, բավականաչափ յուրացված են, օգտագործվել են որպես արոտավայր, ուստի բացակայում են ինչպես հազվագյուտ էկոհամակարգերը, այնպես էլ կենդանիների հազվագյուտ տեսակները:

8.2.7 Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ.

Մարզի տարածաշրջանում է գտնվում Արագածի ալպյան արգելավայրը, բնության հատուկ պահպանվող տարածք է, Հայաստանի Հանրապետության 27 արգելավայրերից մեկը: Կազմավորվել է 1959 թվականին, ունի 300 հա տարածք: Գտնվում է Հայաստանի Արագածոտնի մարզում՝ Արագած լեռնազանգվածի 3200-3500 մ բարձրություններում: Ստեղծվել է սառցադաշտային Քարի լճի և հարակից ալպյան մարգագետինների պահպանության նպատակով:

Գործունեության տարածքը գտնվում է Ալայյան արգելավայրից գտնվում է բավականին մեծ հեռավորության վրա :

8.2. 8 Պատմամշակութային հուշարձաններ

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2007թ. մարտի 15-ի «ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ԵՎ ՕՏԱՐՄԱՆ ՈՉ ԵՆԹԱԿԱ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԱՆՇԱՐԺ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 385-Ն որոշման՝ սահմանվում է քաղաքի Աշտարակ քաղաքի և Արագածոտն գյուղի պատմամշակութային հուշարձանների ցանկը:

ԱՇՏԱՐԱԿ քաղաք

Հուշարձանի համարը	Հուշարձանի ենթահամարը (ենթահամարները)	Հուշարձանախումբը, հուշարձանը	Ժամանակը	Տեղը բնակավայրի նկատմամբ, հասցեն	Նշանակությունը (հանրապետական, տեղական)	Ծանոթագրություն ²
-------------------	--	---------------------------------	----------	-------------------------------------	---	------------------------------

² Սույն ցուցակի ծանոթագրության սյունակում (թիվ 8) տրվում են 4-րդ սյունակում ներկայացված հուշարձանների և ենթահուշարձանների համարները պետական ցուցակի (կրճատ՝ պետ. ցուցակ) համաձայն: Անհրաժեշտության դեպքում ներկայացվում է

1	2	3	4	5	6	7	8
1			ԱՇՏԱՐԱԿ «ՈՒԼՍԻՏԻԿ»	4-5 դդ.	քաղաքի հվ-աե մասում, համանուն բլրի վրա, Քասախի կիրճի ծախ լանջին, միջնադարյան կամրջի մոտ	<	1
2			ԳԵՐԵԶՄԱՆՈՑ	13-20 դդ.	քաղաքի հս-աե մասում, Աշտարակ-Ապարան ճանապարհի աջ կողմում	<	13:
	2.1		Խաչքարեր	11-12 դդ.	Ս. Խաչատրյանի տնամերձ հողամասում	<	Ենթակայությամբ ներկայացված է ևս 19 հուշարձան (13.1, 13.4-13.6, 13.8-13.22)
3			ՂԱՄԲԱՐԱՆԱՂԱՇՏ «ԽԱՉԱՅԳԻ»	Ք.ա. 2 հազ.	քաղաքի հս-աե մասում	<	3 հատ (13.2-13.3, 13.7)
4			ԵԿԵՂԵՑԻ ԾԻՐԱՆԱԿՈՐ	5 դ.	քաղաքի մեջ, Բերդաթաղում, կիրճի եզրին	<	14: «Խոջաբաղեր» դամբարանադաշտն է՝ վերանվանված ՀՀ Կառավարության 07.09.2006 թ. N 1310-Ն որոշմամբ
5			ԵԿԵՂԵՑԻ ՍՊԻՏԱԿԱԿՈՐ	13 դ.	քաղաքի մեջ, Բերդաթաղում, կիրճի եզրին	<	16: Ենթակայությամբ ներկայացված է 7 հուշարձան (16.1-16.7)
6			ԿԱՍՈՒՐԶ	10 դ.	քաղաքի աե մասում	<	19
7			ԿԱՍՈՒՐԶ	1664 թ.	քաղաքի աե մասում	<	20
						<	21

Նաև լրացուցիչ տեղեկատվություն հուշարձանի առանձին հատկանիշների (տեղ, վիճակ, բնութագրական օբյեկտների առկայություն և այլն) վերաբերյալ: Ցուցակը օտարման ոչ ենթակա այլ ենթահուշարձանների (խաչքար, տապանաքար և այլն) անվանումներով չճանրաբեռնելու նպատակով ծանոթագրության մեջ ներկայացվում են նաև դրանց քանակական տվյալները և պետական ցուցակի ենթահամարները:

8		ՀՆՁԱՆ	19 դ.	քաղաքի հվ-ամ մասում, Աշտարակ-Օշական խճուղուց ձախ	S	22
9		ՀՆՁԱՆ	19 դ.	քաղաքի հս-ամ մասում, Աշտարակ-Օշական խճուղուց աջ	S	23
10		ՀՈՒՇԱՍՅՈՒՆ ԱՐՏԵՄԻ ԱՅՎԱԶՅԱՆԻ	1990 թ.	Ն. Սիսակյան փող.	S	24
11		ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏՈՒՄ ԶՈՀՎԱԾՆԵՐԻՆ	1974 թ.	քաղաքի մեջ	S	25
12		ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ՆՈՐԱՅՐ ՍԻՍԱԿՅԱՆԻ	1987թ.	Ն. Սիսակյան փող.	S	26
13		ՀՈՒՇԱՐՁԱՆ ՎԱՆԻ 1915 թ. ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ	1980 թ.	քաղաքի ամ մասում, Աշտարակ-Թալին մայրուղու ձախ կողմում	<	27
14		ԶՐԱՆՅՔ «ԱՎԱՆԱՏԵՄԻ ԱՌՈՒ» («ՄԱՅՐ ԱՌՈՒ»)	Ք.ա. 8-7 դդ.	քաղաքի աե մասում	<	29
15		ՏԱՊԱՆԱՔԱՐ ՆԱՀԱՏԱԿԻ	1751 թ.	քաղաքից 500 մ աե, Քասախի կիրճի աջա- կողմյան դարավան- դին, Դարաբավոր այրերի դիմաց	<	30
16		ՏՈՒՆ - ԹԱՆԳԱՐԱՆ ՊԵՐՃ ՊՈՂՇՅԱՆԻ	19 դ., 1948 թ.	Պռոշյան փող.10	S	31
	16.1	Հուշարձան Պերճ Պռոշյանի	1948 թ.	տուն-թանգարանի բակում	S	31.1
17		ՏՈՒՆ - ԹԱՆԳԱՐԱՆ ՆՈՐԱՅՐ ՍԻՍԱԿՅԱՆԻ	19 դ. վերջ	Դափանցյան փող. 25	S	32
18		ՔԱՐԱՅՐ - ԿԱՑԱՐԱՆՆԵՐ	16-17 դդ.	Աբ. Սարգիս Եկեղեցուց հվ	<	4 քարայր (18.4-18.7)

ԱՐԱԳԱԾՈՏՆ գյուղ

1	2	3	4	5	6	7	8
1			ԱՄՐՈՑ	Ք.ա. 2-1 հազ.	գյուղից 1 կմ հս-ամ, ձորի աջակողմյան բարձունքին	<	1
	1.1		Աշտարակ	Ք.ա. 2-1 հազ.		<	1.1
	1.2		Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2-1 հազ.		<	1.2

2		ԱՄՐՈՑ	17-18 դդ.	գյուղից 8 կմ հվ-ամ, բլրագագաթին	<	Քյոռ-օղլու բերդ (2)
3		ԱՇՏԱՐԱԿ	Ք.ա. 2 հազ.	գյուղից 1.5 կմ հվ-ամ, բարձր լարման գծերի հենասյան մոտ	<	3
4		ԱՇՏԱՐԱԿ	Ք.ա. 2-1 հազ.	գյուղից 3.5 կմ հվ-ամ, քարհանքից 1 կմ հս	<	4
5		ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 2-1 հազ.	գյուղի հս-ամ մասում, բրոնզեդարյան ամրոցից հվ-աե	<	5
6		ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 2-1 հազ.	գյուղից 3 կմ հվ-աե, քարհանքից 1 կմ հս	<	6
7	6.1	Աշտարակ	Ք.ա. 2-1 հազ.	հվ կողմի բլրի վրա	<	6.1
		ԲՆԱԿԱՏԵՂԻ	Ք.ա. 2-1 հազ.	գյուղից 2 կմ հս, Աշտարակ-Թալին մայրուղուց 300 մ ձախ, «Կոշա սալեր» հանդամասում	<	7
	7.1	Դամբարանադաշտ	Ք.ա. 2-1 հազ.	բնակատեղիի հս եզրին	<	7.1

Նախատեսվող գործունեության տարածքում պատմամշակութային հուշարձանները բացակայում են: Գործունեության տարածքը չի առնչվում նշված պատմամշակութային հուշարձանների հետ:

8.2.9 Բնության հուշարձաններ

ՀՀ Կառավարության 2008թ. օգոստոսի 14-ի «Հայաստանի հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N 967-Ն որոշման հավելվածի՝ Արագածոտնի մարզում առկա են. 23 բնության հուշարձաններ, որից 10 հատ՝ երկրաբանական, 4 հատ ջրաերկրաբանական և 4 հատ ջրագրական, 5 հատ բնապատմական հուշարձաններ:

Աղյուսակ 8

NN ը/կ	Անվանումը (նկարագիրը)	Տեղադիրքը
1	2	3
	Երկրաբանական հուշարձաններ	
1.	«Տափակ Բլուր» լիպարիտային գմբեթ	Արագածոտնի մարզ, Թաթուլ գյուղից 2.0 կմ հվ-արմ

2.	«Բազալտե արև», եզակի ճառագայթաձև անջատում	Արագածոտնի մարզ, Բյուրական գյուղից 7 կմ հս, Արխաշան գետի ձախափնյա մասում Ամբերդ ամրոցի մոտ
3.	«Տատիկ» քարե բնական քանդակ	Արագածոտնի մարզ, Դաշտադեմ գյուղի հվ-արլ եզրին
4.	«Փոքր Արտենի» հրաբուխ	Արագածոտնի մարզ, Արևուտ գյուղից 2.5 կմ հվ-արմ
5.	«Քարե կարկուտ» տեքստուրային առանձնահատուկ ներփակումներ	Արագածոտնի մարզ, Սարալանջ գյուղից մոտ 3.0 կմ հս-արմ
6.	Արայի լեռան խառնարանը	Արագածոտնի մարզ, Արտաշավան գյուղից 6 կմ հս-արլ
7.	«Անանուն» ժայռ-մնացուկներ	Արագածոտնի մարզ, Սարալանջ գյուղից 4.5 կմ հվ-արմ, Արայի լեռ, հրաբխի հարավային լանջերին
8.	«Անանուն» էրոզիոն աշտարակ	Արագածոտնի մարզ, Սարալանջ գյուղից 4 կմ արմ, Արայի լեռան հրաբխի խառնարանում
9.	«Զինգիլային դաշտ» քարե կուտակումներ	Արագածոտնի մարզ, Քուչակ գյուղից մոտ 1.5 կմ հս-արմ, «Էլոյի բերդ» տանող ճանապարհին
10.	«Մեծ Արտենի» էքստրուզիվ կոն	Արագածոտնի մարզ, բնապատմական համալիր Մեծ Արտենի լեռ (2047մ), քարեդարյան (օլիգոցեն) հասակի եզակի հնագիտական հուշարձաններ
	Ջրաերկրաբանական հուշարձաններ	
11.	«Սրբի» կամ «Քառասուն» աղբյուր	Արագածոտնի մարզ, Ապարան քաղաքի կենտրոնում, ծ.մ-ից 1870 մ բարձրության վրա
12.	«Քյահրիզ» աղբյուր	Արագածոտնի մարզ, Գեղաձոր գյուղից 8.5 կմ հվ-արմ, Գեղաձոր գետի վերին հոսանքի տրոգային կրկեսի վերին եզրին
13.	«Գեղաձոր» աղբյուր	Արագածոտնի մարզ, Գեղաձոր գյուղից 7.5 կմ հվ-արմ, Գեղաձոր գետի վերին հոսանքի տրոգային կրկեսում, 9 մ-ից 3000 մ բարձրության վրա
14.	«Զաղացի» աղբյուր	Արագածոտնի մարզ, Ղազարավան գյուղի հվ ծայրամասում, ծ.մ-ից 1180 մ բարձրության վրա
	Ջրագրական հուշարձաններ	
15.	«Ամբերդ» լիճ	Արագածոտնի մարզ, Բյուրականից մոտ 2.1 կմ հս-արմ, Արագած լեռան հվ-արմ մերձկատարային սարավանդին

16	«Լեւինգ» լիճ	Արագածոտնի մարզ, Ծաղկաշեն գյուղից մոտ 11 կմ հս-արմ, Արագած լեռնազանգվածի հս-արլ լանջին
17	«Ումրոյ» լիճ	Արագածոտնի մարզ, Ծաղկաշեն գյուղից մոտ 8 կմ հս-արմ, Արագած լեռնազանգվածի արլ լանջին
18	«Գեղարոտի» ջրվեժ	Արագածոտնի մարզ, Արագած գյուղից 11 կմ հս-արմ
	Բնապատմական հուշարձաններ	
19	«Մեծ Արտենի» էքստրուզիվ կոն	Արագածոտնի մարզ, Արևուտ գյուղից 2 կմ հվ-արմ
20	«Արտաշավան» բնապատմական համալիր	Արագածոտնի մարզ, Արտաշավան գյուղի արլ եզրին
21	«Աստվածընկալ» հրաբխային տուֆերի ստվարաշերտ	Արագածոտնի մարզ, Հարթավան գյուղից մոտ 4 կմ դեպի արլ, Քասախ գետի կիրճի աջ լանջին
22	«Քասախի դարավանդներ»	Արագածոտնի մարզ, Օհանավան գյուղի արլ եզրին
23	«Քասախի կիրճ»	Արագածոտնի մարզ, Մաղմուսավան գյուղ

Գործունեության տարածքին ամենամոտ բնության հատուկ պահպանվող տարածքը «Տատիկ» քարե քանդակ երկրաբանական հուշարձանը՝ գտնվում է մոտ 0,57 կմ հեռավորության վրա:

8.2.10 Մոցիալ-տնտեսական.

Արագածոտնի մարզի տարածքը կազմում է 2773 բառ. կմ, որը կազմում է ՀՀ տարածքի 9,3%-ը: Ներառում է 8 համայնք, 3 քաղաքներ և 118 գյուղական բնակավայրեր: Բնակչության թվաքանակը 2024թ. տարեսկզբի դրությամբ կազմում է 131,8 հազ. մարդ: Գյուղատնտեսական նշանակության հողերը կազմում են 218,597,2 հա, որից վարելահողերը՝ 54,299,9 հա:

Տարածքը Territory	2 773 քառ. կմ/ sq. km
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը, % Territory share of the marz in the territory of the RA, %	9.3
Համայնքներ, 2024թ. տարեկգրի դրությամբ Communities, as of the beginning of 2024	8
Քաղաքներ Towns	3
Գյուղեր Villages	118
Բնակչության թվաքանակը 2024թ. տարեկգրի դրությամբ Population number as of the beginning of the year, 2024	131.8 հազ. մարդ/ ths. person
այդ թվում՝ including:	
Քաղաքային urban	27.2 հազ. մարդ/ ths. person
Գյուղական rural	104.6 հազ. մարդ/ ths. person
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2023թ., % Share of marz population in the total population of the RA 2023, %	4.4
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը 2023թ., % Share of urban population size 2023, %	20.6
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Agricultural land	218 597.2 հա/ ha
այդ թվում՝ վարելահողեր including: arable land	54 299.9 հա/ ha

Մարզի տնտեսության հիմնական ուղղությունը արդյունաբերությունը և գյուղատնտեսությունն են: Արդյունաբերությունը մասնագիտացած է սննդամթերքի և խմիչքների, ըմպելիքների թանկարժեք իրերի արտադրության ու շինանյութերի հանքավայրերի շահագործման ուղղություններում: Գյուղատնտեսությունը հիմնականում մասնագիտացած է բուսաբուծության (մասնավորապես, հացահատիկային մշակաբույսերի արտադրության) և անասնաբուծության մեջ: Մարզի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները նպաստավոր են ինչպես բուսաբուծության (հացահատիկ, կարտոֆիլ, բազմամյա տնկարկներ, կերային մշակաբույսեր), այնպես էլ անասնաբուծության զարգացման համար:

Համաձայն ՀՀ Վիճակագրության կոմիտեի կայք էջի՝ 2023թ.-ին մարզի տնտեսության հիմնական ոլորտների տեսակարար կշիռները ՀՀ տնտեսության համապատասխան ոլորտների ընդհանուր ծավալում կազմել են.

- արդյունաբերություն 2.2 %,
- գյուղատնտեսություն 9.9 %,
- շինարարություն 2.9 %
- մանրածախ առևտուր 1.8 %
- ծառայություններ 0.8 %:

Արագածոտնի մարզի տարածքով են անցնում հանրապետական նշանակություն ունեցող 3 ավտոխճուղիներ՝ Երևան-Աշտարակ-Թալին-Գյումրի, Երևան-Աշտարակ-Սպիտակ և Երևան-Արմավիր-Քարակերտ-Գյումրի: Բեռնաուղևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային տրանսպորտով:

Աշտարակ համայնք. Աշտարակ խոշորացված համայնքում ներառվում են 1 քաղաքային՝ ք. Աշտարակը և 34 գյուղական բնակավայրեր՝ Ագարակը, Աղծքը, Անտառուտը, Ավանը, Արագածոտնը, Արուճը, Արտաշավանը, Բազմաղբյուրը, Բյուրականը, Դպրևանքը, Լեռնարոտը, Կարբին, Կոշը, Ղազարավանը, Նոր Ամանոսը, Նոր Եղեսիան, Նոր Երզնկան, Ոսկեհատը, Ոսկեվազը, Սաղմոսավանը, Սասունիկը, Վերին Սասունիկը, Տեղերը, Ուշին, Ուջանը, Փարպին, Օհանավանը, Օրգովն ու Օշականը:

Համաձայն Աշտարակ համայնքի 2022-26թթ. հնգամյա զարգացման ծրագրի՝ Աշտարակ համայնքը գտնվում է Երևանից մոտ 20կմ հյուսիս-արևմուտք, Քասաղ գետի երկու ափերին, ծովի մակերևույթից 1100մ բարձրության վրա, Արարատյան դաշտի և Արագածի լեռնազանգվածի կենտրոնում, Հայաստանի չափանիշներով ունի բարենպաստ կլիմա: Ավտոմոբիլային ճանապարհների կարևոր խաչմերուկ է: Համայնքով են անցնում՝ Երևան-Վանաձոր, Երևան-Գյումրի, Վանաձոր-Էջմիածին տանող մայրուղիները: Աշտարակ համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 72297.32 հա:

Համայնքում նախկինում գործել են բազմաթիվ գիտահետազոտական և արտադրական ձեռնարկություններ, որոնց մեծ մասը ներկայումս չի գործում: Համայնքի տնտեսության առաջատար ճյուղը սննդամթերքի և ըմպելիքի արտադրությունն է, կան խաղողի վերամշակման և գինու հումքի ստացման կետեր: Քասախի գեղատեսիլ կիրճը ծառայում է որպես հանգստի գոտի: Համայնքի տնտեսության առաջատար ճյուղը այգեգործությունն է՝ 50%: Ներկայումս համայնքի տնտեսությունում էական դեր ունի գյուղմթերքի վերամշակող արտադրությունը: Հարուստ է բազմազան օգտակար հանածոներով՝ բազմազույն տուֆերի, բազալտի, հրաբխային խարամի հանքերով: Համայնքում գործում են հանրային սննդի և պարենային խանութներ, հանրային սննդի սպասարկման օբյեկտներ, հանգստի գոտիներ, բենզա-գազա լցակայաններ: Աշտարակ համայնքում գրանցված են ավելի քան 721 գործող ձեռնարկություններ, այդ թվում՝ շուրջ 17 արտադրական ձեռնարկություններ և 562 առևտրային կազմակերպություններ, բանկեր, ապահովագրական ընկերություններ: Համայնքում առկա են՝ 7 դպրոց, 1 երաժշտական, 1 գեղարվեստի, մարզադպրոց, 4 համայնքային մանկապարտեզ, 1 միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություն, 2 մշակույթի տուն, 1 բժշկական կենտրոն, 1 բժշկական ամբուլատոր պոլիկլինիկա, սանէպիդկայան, ատամնաբուժարան, դեղատներ: Բնակավայրերը հիմնականում գազիֆիկացված են, ապահովված են փողոցային լուսավորությամբ: Բացակայում է կենտրոնացված կոյուղու համակարգը:

Խորհրդային տարիներից Աշտարակում գործում են ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի (ԳԱԱ) ռադիոֆիզիկայի և էլեկտրոնիկայի, և ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտները, որոնք իրականացնում են հետազոտական, գիտական և ուսումնական աշխատանքներ: Այս գիտական հաստատության գործունեությունը միտված է հայկական գիտության զարգացմանը:

Աշտարակ համայնքում առկա է ենթակառուցվածքների նոր համակարգեր: Ապահովված է բջջային կապով: Զարգացած է մատանային գինեգործությունը, ավանդական հացատները, հյուրատները և գյուղմթերքի վերամշակող ընկերությունները, որը նպաստում է համայնքում զբոսաշրջության զարգացմանը: Հաշվի առնելով Աշտարակի տարածաշրջանի բազմադարյա պատմությունը, պատմամշակութային կոթողները, բացառիկ աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները՝ հնարավորություն են ստեղծում համայնքը զբոսաշրջության կենտրոն դարձնելու, էկոտուրիզմը զարգացնելու համար: 2022թ. տարեսկզբի դրությամբ համայնքում ապրում է 75750

մարդ: Բնակչությունը հիմնականում զբաղվում է այգեգործությամբ՝ մասնավորապես խնձորի մշակմամբ: Մշակում են նաև կեռաս, դեղձ և ծիրան նաև հատապտուղ: Համայնքի բնակիչների շատ քիչ մասն է զբաղվում անասնապահությամբ:

Աշտարակ քաղաք. գտնվում է Քասախ գետի ափին, Երևանից 19 կմ հյուսիս-արևմուտք: Քաղաքը գտնվում է ավտոմոբիլային ճանապարհների խաչմերուկում, որը կապում է ՀՀ կենտրոնը հյուսիսային և հարավային տարածքների հետ: Աշտարակ քաղաքը զարգացել է որպես Երևան քաղաքի արբանյակ: Այն մարզի վարչաքաղաքական, տնտեսական, գիտական ու կրթամշակութային կենտրոնն է: Քաղաքի տնտեսության առաջատար ոլորտը սննդամթերքի և ըմպելիքի արտադրությունն է: Աշտարակ քաղաքն իր ուրույն տեղն ունի Հայաստանի գյուղատնտեսության, արդյունաբերության և հատկապես զբոսաշրջության մեջ: Աշտարակը հնամենի բնակավայր է և հիշատակվում է անհիշելի ժամանակներից, աչքի է ընկնում պատմական և ճարտարապետական հուշարձանների առատությամբ: 2024թ. տարեսկզբի դրությամբ քաղաքի բնակչությունը կազմում է 16.7 հազ. մար:

Քաղաքն ապահովված է խաղահրապարակով, մարզադաշտով հանգստյան գոտիներով: Անմխիթար վիճակում են քաղաքի զբոսայգիներն ու կանաչ գոտիները:

Գ. Արագածոտն- գտնվում է Երևանից 40կմ, Աշտարակից՝ 18.3 կմ հեռավորությունների վրա: Գտնվում է ծովի մակարդակից 1060 մ բարձրության վրա: Կլիման չոր է և շոգ: Գյուղի տարածքում առկա են բազմաթիվ պատմամշակութային կոթողներ՝ մ.թ.ա. 3000-ական թվականներից, ինչպես նաև 17-18րդ դարի ամրոց իր ջրահավաք ավազանով՝ խմելու ջրի ջրամբար, որն իր մասշտաբներով հայաստանում եզակի է: Կարմիր կատար բլրի գագաթին 1300 մետր բարձրության վրա գտնվում է Քյոռոռլու բերդը: Գյուղն ունի միջնակարգ դպրոց, մանկապարտեզ: Բնակչությունը հիմնականում զբաղվում է գյուղատնտեսությամբ, մասնավորապես խաղողագործությամբ: Գյուղն ունի մշակույթի տուն (չգործող): Բնակավայրն ապահովված է 24 ժամյա ջրամատակարարմամբ, ճանապարհների մի մասն ասֆալտապատված, մյուս մասը՝ գրունտային են: Բնակավայրը գազաֆիկացված չէ:

Էլեկտրամատակարարումը իրականացվում է ՀԷՑ-ի կողմից, փողոցների մոտավորապես 45%-ում առկա է փողոցային լուսավորության համակարգ: Առկա է ոռոգման համակարգ, որն ունի վերանորոգման կարիք: 2024թ. հունվարի 1-ի դրությամբ բնակչության թվաքանակը կազմում է 799 մարդ:

Համայնքի բնակավայրերի հիմնախնդիրներից են՝ բնակավայրերի ամբողջական գազիֆիկացումը, ջրամատակարարման և ջրահեռացման, ոռոգման համակարգերի բարելավումը, շուրջօրյա ջրամատակարարման, ջրահեռացման համակարգերով ապահովումը, համայնքի համար աղբավայրի ստեղծումը, կայուն աղբահանության կազմակերպումը, ենթակառուցվածքների վերակառուցումը, դպրոցների, մանկապարտեզների թարմացումը, մշակույթի տան վերակառուցումը, աշխատատեղերի ստեղծումը, գործազրկության աճի կանխարգելումը, բնակչության շրջանում աղքատության ցուցանիշի կրճատումը, տուրգմի հեռանկանարային զարգացման հնարավորությունների ապահովումը, կանաչ գոտիներով, արտակարգ իրավիճակներից բնակչության և տարածքների պաշտպանության ապահովումը

9. Նախատեսվող գործունեության բնութագիր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումները, օգտագործվող բնական ռեսուրսներ և նյութեր, (շինարարության շահագործման , փակման փուլեր).

«ՄԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲ ընկերության կողմից նախատեսվող գործունեությունը իրականացվելու է ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի, Արագածոտն բնակավայրի վարչական տարածքում՝ թիվ 4 և 22 հողամասեր հասցեներում ընդհանուր՝ 11. 25326 հա մակերեսի վրա: Նախատեսվող արևակայանի կառուցման համար Աշտարակ համայնքի կողմից տրվել է երկու ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք, քանի որ գործունեությունն իրականացվելու է երկու հողամասում թիվ 4 հողամասում՝ 4.15072 հա և թիվ 22 հողամասում՝ 7.10254 հա տարածքների վրա՝ արևակայանի իրականացման շրջանակում:

Համաձայն տրված լիցենզիայի՝ նախատեսվում է կառուցել 5000 կՎտ հզորության արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայան: Համաձայն «ՀԷՑ» ՓԲԸ-ի կողմից տրված տեխնիկական պայմանի՝ նախատեսվում է «Սան 1» արևակայանի տարածքում կառուցել համապատասխան հզորության 10/0,8/0.8 կՎ լարման տրանսֆորմատորային ենթակայանի կառուցում:

Նախագիծը կատարված է հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 2023 թվականի ապրիլի 21-

ի «ԷԼԵԿՏՐՍԵՂԱԿԱՅԱՆՔՆԵՐԻ ՍԱՐՔԱԾՔԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐ» N 592-Ն որոշման պահանջները:

9.1 Շահագործման փուլ.

Արևային կայանի տեխնիկա-տեխնոլոգիական լուծումները:

Թիվ 22 հողամասում, որը զբաղեցնում է 7.10254 հա տարածք, կառուցվելու է 3.900 ՄՎտ դրվածքային հզորությամբ ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի մասը: Ֆոտովոլտային կայանի գեներատորային մասը նախատեսվում է կառուցել 8398 հատ բազմաբյուրեղային ֆոտովոլտային վահանակներով, յուրաքանչյուրը 590 Վտ առավելագույն հզորությամբ, որոնք 13 հատ 300 կՎտ ելքային հզորությամբ փոխակերպիչների փոփոխական հոսանքի ելուստներից մալուխներով միանում են ենթակայանի 0.8 կՎ լարման գլխավոր ընդունիչ վահաններին: 13 հատ 300 կՎտ ելքային հզորությամբ փոխակերպիչների փոփոխական հոսանքի ելուստներից մալուխներով միանում են ենթակայանի 0.8 կՎ լարման գլխավոր ընդունիչ վահաններին: Ընտրվել են Jinko Solar JKM590N-72HL4-BDV ֆիմային արտադրության 22.84% ՕՊՊ-ով, IP 68 տիպի բազմաբյուրեղ երկերեսանի ֆոտովոլտային մոդուլներ, մեկ մոդուլի չափերը՝ 2278x1134x30 մմ: Փոխակերպիչները Huawei արտադրության, մոդելը՝ SUN2000-300KTL-H2 300 կՎտ: Արևային էլեկտրակայանի տեղադրման համար նախատեսվում է կառուցել ցինկով գալվանապատված մետաղական կոնստրուկցիաներով, և բետոնե հիմքերով ամրացված հողի վրա: Փոխակերպիչները և ֆոտովոլտային վահանակները տեղադրվում են կոնստրուկցիայով հորիզոնի նկատմամբ 30° թեքվածությամբ: Ֆոտովոլտային վահանակների կոնստրուկցիաները նախատեսված են մինչև 35 մ/վ քամու արագության համար (տարածքում քամու առավելագույն արագությունը ըստ շինարարական կլիմայաբանություն նորմերի 24 մ/վ է, (ՀՀՇՆ 22-01-2024):

Ֆոտովոլտային պանելների շղթաները միմյանց միացվում են պանելների մուտքին 4 մմ² (EU)/12 AWG (US), L=1200 մմ և PV1-F1x4 մմ² մալուխներով: Յուրաքանչյուր փոխակերպիչից դեպի ՏԵ ցածր լարման վահաններ էլեկտրամատակարարումն իրականացվում է այլումենե հաղորդաչղերով պոլիվիլիբրոիդե մեկուսացմամբ, հարթ ժապավենով մետաղե զրահով, առանց բարձիկի զրահի տակ, արտաքին ծածկույթը պոլիվիլիբրոիդ նյութից ABB6IIIb տիպի 3x150 մմ² հատույթի մալուխազծերով: Մալուխները խրամուղու մեջ տեղադրելուց առաջ փորված խրամուղու մեջ պատրաստվում է 100 մմ հաստությամբ ավազե անկողին, այնուհետև տեղադրվում են

մալուխները և ծածկվում 150մմ ավազե շերտով: Մալուխները խրամուղում տեղադրվում են գետնից 0.7մ խորության վրա՝ օձաձև, ջերմային դեֆորմացիաներից խուսափելու համար: Մալուխները կարճ միացման և գերբեռնվածության հոսանքներից պաշտպանվում են մուտքային եռաֆազ 315 Ա ավտոմատ անջատիչներով: Բաց տարածքում տեղակայվող ավտոմատ անջատիչները IP 65 տիպի են, իսկ փակ տարածքում՝ IP 31 տիպի:

Թիվ 4 հողամաս. նախատեսվում թիվ 4 հողամասում 4.15072հա տարածքի վրա կառուցել 1.100ՄՎտ դրվածքային հզորության արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի մասը: Ֆոտովոլտային կայանի գեներատորային մասը նախատեսվում է կառուցել 2288 հատ բազմաբյուրեղային ֆոտովոլտային վահանակներով, որոնք 3 հատ 300 կՎտ և 1 հատ 200 կՎտ էլքային հզորությամբ փոխակերպիչների փոփոխական հոսանքի էլուստներից մալուխներով միանում են 22 հողամասում տեղադրված ենթակայանի 0.8կՎ լարման գլխավոր ընդունիչ վահաններին: Ընտրվել են Jinko Solar JKM590N-72HL4-BDV ֆիրմային արտադրության 22.84% OQO-ով, IP 68 տիպի բազմաբյուրեղ երկերեսանի ֆոտովոլտային մոդուլներ, մեկ մոդուլի չափսերը՝ 2278x1134x35մմ: Փոխակերպիչները Huawei արտադրության, մոդելը 3 հատ SUN2000-300KTL-H2 300կՎտ և 1 հատ SUN2000-200KTL-H2 200կՎտ:

Արևային էլեկտրակայանի տեղադրումը նախատեսված է կառուցել ցինկով գալվանապատված մետաղական կոնստրուկցիաներով՝ բետոնե հիմքերով ամրացված հողի վրա: Փոխակերպիչները և ֆոտովոլտային վահանակները տեղադրվում են կոնստրուկցիայով հորիզոնի նկատմամբ 30° թեքվածությամբ: Ֆոտովոլտային վահանակների կոնստրուկցիաները նախատեսված են մինչև 35մ/վ քամու արագության համար(տարածքում քամու առավելագույն արագությունը ըստ շինարարական կլիմայաբանություն նորմերի 24մ/վ է, (ՀՀՇՆ22-01-2024):

300կՎտ հզորությամբ փոխակերպիչները ունեն 24-ական հաստատուն հոսանքի մուտք, 200կՎտ հզորությամբ փոխակերպիչն ունի 16-ական հաստատուն հոսանքի մուտք, որոնց միացվում են 26 հատ հաջորդաբար միացված ֆոտովոլտային վահանակներով: Ֆոտովոլտային վահանակների շղթաները միմյանց միացվում են վահանակների մուտքին 4մմ² (EU)/12AWG(US), L=1200մմ և PV1-F1x4մմ2 մալուխներով: Շղթաների զուգահեռ միացումներն ապահովված է փոխակերպիչներում, յուրաքանչյուր 24 և 16 շղթայի համար նախատեսված է առանձին փոխակերպիչ: Ընտրվել են JKM590N-72HL4-BDV ֆիրմային արտադրության 22.84% OԳԳ-ով, IP 68 տիպի, 590Վտ առավելագույն հզորությամբ բազմաբյուրեղ ֆոտովոլտային մոդուլներ՝ ընդհանուր 2288 հատ, մեկ մոդուլի չափսերը՝ 2278x1134x35մմ: Փոխակերպիչները Huawei արտադրության, մոդելը SUN2000-300KTL-H2 300կՎտ էլքային հզորության, ցանցային տեսակի, 6 MPPT (Maximal Power Point Tracker) 28 մուտքերով: SUN2000-200KTL-H2 200կՎտ էլքային հզորության, ցանցային տեսակի, 9 MPPT 18 մուտքերով: Փոխակերպիչի հաստատուն հոսանքի " + " և " - " շղթաների մուտքերը պաշտպանված են 15Ա ապահովիչներով: Յուրաքանչյուր փոխակերպիչից դեպի ՏԵ ցածր լարման վահաններ էլեկտրամատակարարումը իրականացվում է ալյումինե հաղորդաչղերով պոլիվիլիքլորիդե մեկուսացմամբ, հարթ ժապավենով մետաղե զրահով, առանց բարձիկի զրահի տակ, արտաքին ծածկույթը պոլիվիլիքլորիդ նյութից АBB6IIIв տիպի 3x150մմ2 և 3x95մմ2 հատույթի մալուխազներով: Մալուխները խրամուղում մեջ տեղադրելուց առաջ փորված խրամուղում մեջ պատրաստվում է 100մմ հաստությամբ ավազե անկողին, այնուհետև տեղադրվում են մալուխները և ծածկվում 150մմ ավազե շերտով, որից հետո խրամուղին լցվում է ավազակոպճային խառնուրդով: Մալուխները խրամուղում տեղադրվում են գետնից 0.7մ խորության վրա՝ օձաձև, ջերմային դեֆորմացիաներից խուսափելու համար: Մալուխները կարճ միացման և գերբեռնվածության հոսանքներից պաշտպանվում են մուտքային եռաֆազ 315 Ա և 200Ա ավտոմատ անջատիչներով: Բաց տարածքում տեղակայվող ավտոմատ անջատիչները IP 65 տիպի են, իսկ փակ տարածքում՝ IP 31 տիպի:

Արևային ֆոտովոլտային կայանի կողմից արտադրված էլեկտրաէներգիայի, ներքին ցանցից

դուրս, հաշվառման համար անհրաժեշտ է սահմանազատման տեղում տեղադրել երկկողմանի երկսակագնային էլ. հաշվիչով:

Սան-Ագրոյին պատկանող երկու հասցե հողամասերում ընդհանուր տեղադրվելու է 10686 հատ ֆոտովոլտային մոդուլներ, լիցենզիայով Սան Ագրոյին տրամադրված 5ՄՎտ դրվածքային հզորություն ստանալու համար:

Երկու հողամասերում էլ նախատեսվում է լուսավորության, տեսահսկման, պաշտպանական հողանցման համակարգեր:

Գործունեությունն իրականացվելու է ՀՀ կառավարության 21 ապրիլի 2023 թվականի «Էլեկտրակայանքների շահագործման անվտանգության կանոնները հաստատելու մասին» N 583-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան:

Տեսահսկման համակարգ. Տեսահսկման համակարգը ապահովում է պահպանվող տարածքի շուրջօրյա տեսահսկում, ինֆորմացիայի գրանցում և արտացոլում պահակատան էկրանին: Տարածքի տեսահսկման համակարգը բաղկացած է հասցեավոր տեսախցիկներից, ինֆորմացիոն ստորգետնյա մալուխներից, ցանցային կոմուտատորներից: Ինֆորմացիոն և տեսահսկման բոլոր մալուխները անցկացվում են խողովակներով: Տեղադրվելու է 35 հատ տեսախցիկ, գիշերային տեսանելիության հնարավորությամբ, լուսատուներ՝ 50Վտ հզորությամբ՝ 71 հատ, 2 հատ հրդեհաշիջման վահանակով՝ 1 հատ հաշվառքի կետում և 1 հատ մուտքի մոտ:

Պաշտպանական հողանցում. Ֆոտովոլտային կայանի հողանցումն իրականացվել է համաձայն СНиП 3.05.06-96: Հողի մակերևույթին 0.6մ խորության վրա հավաքվում է հողանցման սարքվածքը (կոնտուրը), որը բաղկացած է.

- հողանցման հորիզոնական հաղորդիչից (40x4 շերտապողպատ),
- հողանցման հաղորդաձող (50x50x5, L=1.5մ անկյունակ),
- հողանցման հաղորդալարերից:

Հողանցման սարքվածքը իրականացվել է տեսական հաշվարկի հիման վրա: Հողանցման դիմադրությունը տարվա ցանկացած եղանակի չպետք է գերազանցի 4Օհմ: Պաշտպանական հողանցումն իրականացվում է հողանցման հաղորդալարերով: Այդ նպատակով ֆոտովոլտային վահանակների այլումինե իրանը հողանցման հաղորդալարով միացվում է հողանցման համակարգին: Բոլոր մետաղական ոչ հոսանքատար սարքավորումները պետք է հողանցվեն:

Ներտարածքային լուսավորության համակարգ. նախատեսվում է լուսավորության հենարանների տեղադրում, ստորգետնյա մալուխագծերի անցկացում, լուսավորության ավտոմատ ղեկավարման արկղի մոնտաժում և սնուցում՝ 25կՎԱ/0.8/0,4կվ ՏԵ-ի 0,4կվ վահանից:

Լուսավորության հաշվարկը իրականացվել է Dialux համակարգչային ծրագրով՝ 3D մոդելավորմամբ, համաձայն ՀՀՇՆ 22-03-2017 նորմերի: Dialux ծրագրով հաշվարկում օգտագործվել է 100լյմ/վտ արդյունավետությամբ լուսարձակ: Լուսավորության ցանցը կառուցվում է 4մ բարձրության մետաղական բարձակներով հենարաններով (բարձրությունը սահմանափակված է հաշվի առնելով ստվերների առկայությունը ֆոտովոլտային վահանակների վրա): Լուսավորությունը կառավարվում է լուսավորության ղեկավարման արկղից (ԼՂԱ): ԼՂԱ-ն տեղադրվում է Տ/ե-ում՝ պատին: ԼՂԱ-ն ունի ավտոմատ և ձեռքի կառավարման ռեժիմներ: Ավտոմատ կառավարումը իրականացվում է ըստ բնական լուսավորվածության աստիճանից:

Մնող մալուխները անցկացվում են ստորգետնյա եղանակով:

Արևակայանի ցանկապատում. երկու հողամասերում էլեկտրակայանի պարագծով նախատեսվում է կառուցել 2մ բարձրության մետաղացանցով ցանկապատ՝ երկաթբետոնյա հիմքերով խողովակներով, ունի դարպասային մուտք:

Պահակատուն. նախատեսվում է իրականացնել մեկ հարկանի պահակակետ: Շինությունը հատակագծում ունի ուղղանկյուն տեսք՝ 5.50 x 4.9 մ արտաքին չափերով, հարկի մաքուր բարձրությունը հաշված մաքուր հատակից 2.8 մ է: Արտաքին պատերը կրող են, իրականացված երկշերտ կանոնավոր շարվածքի տուֆ քարից: Պահակատան հատվածում նախատեսվում է պահեստային հատված՝ վնասված վահանակների պահեստավորման նպատակով: Տանիքը միաթեք է, իրականացված է մետաղական քառանկյուն խողովակներից:

Պահակատան մասը ջեռուցվելու է սեփական կարիքների 25կՎտ/0.8/0.4կվ տրանսֆորմատորից, ջեռուցվելու է էլեկտրական ջեռուցիչով:

Տրանսֆորմատորային ենթակայան: թիվ 22 հողամասում նախատեսվում է կառուցել 1 հատ ենթակայան՝ 10/0.8-0.8կՎ լարման և 6300կՎԱ հզորության: Ենթակայանի տարածքը զբաղեցնելու է 96մ² մակերես: Տրանսֆորմատորի տակ կառուցվելու է ավագե բարձիկով և խճով լցված հարթակ, որի մեջ նախատեսվում է տեղակայել տրանսֆորմատորի յուղահավաքը: Յուղընդունիչի տարողությունը կազմելու է 28մ³: Արևային ֆոտովոլտային կայանի միացումն իրականացվելու է «Արագածոտն-1» 110/10 կՎ ենթակայանի 10կվ ԲՄ-ին, տեղադրելով նոր 10կՎ բջիջ, կառուցելով 10կՎ լարման էլեկտրահաղորդման գիծ: Ենթակայանի համար նախատեսվում է կառուցել շինություն՝ ՓԲՍ, որտեղ կտեղակայվի 10կՎ և 0.8 կՎ սարքավորումները: 6300 կՎԱ հզորության տրանսֆորմատորը տեղակայվում է տրանսֆորմատորի համար նախատեսվող հարթակի վրա: Ուժային շղթաներում նախատեսվում է BB/TEJ-10-20 տիպի վակուումային անջատիչներ՝ 600Ա նոմինալ հոսանքով: Ենթակայանի 0.8կՎ ԲՄ-ն բաղկացած է երկու մուտքով ոչ սեկցիավորված համակարգից: Յուրաքանչյուր մուտքին միանում է 1-ական գծային վահաններ: Տրանսֆորմատորից դեպի 0.8 կՎ մուտքային վահաններ նախատեսվում են անցկացնել ալյումինե հաղորդադրեր:

0.8կՎ ԲՄ-ում տեղադրվում են հետևյալ տիպի վահանները՝

- մուտքային վահան 2500 Ա մուտքային ավտոմատով- 2 հատ,
- գծային վահան 9 հատ էլքային ավտոմատ անջատիչներով- 2 հատ:

Ենթակայանի տարածքում նախատեսվում է հակահրդեհային, ծխի և ջերմաստիճանի տվիչներ:

Սեփական կարիքներ. օգտագործվում է նաև 25կՎԱ/0.8/0.4կվ տրանսֆորմատոր՝ սեփական կարիքների համար:

Էլեկտրական էներգիայի հաշվառքը ենթակայանի տարածքում հաշվառքն իրականացվելու է համակարգին միացման կետում՝ «Արագածոտն-1» ~~110/10~~ **110/10** ենթակայանի **10**կՎ կողմում:

Մալուխագիծ. նախատեսվում է 376մ երկարության 10կՎ մալուխագիծ, որից 331մ անցնում է գրունտային հատվածով, 33մ՝ Արագածոտն-1 ենթակայանի տարածքով՝ անցուղիով, 2մ կոնստրուկցիայով, 10մ արևակայանի ենթակայանում՝ կոնստրուկցիայով: 10կՎ ՄԳ-ի մալուխն ընտրվել է АПвП-10 3x240/25մմ² կտրվածքի ըստ պահանջվող հզորության: Նախագծվող 10 կՎ մալուխագիծը ներքին տեղադրման ծայրային կցորդիչի միջոցով միանալով նոր կառուցվող 6300 կՎԱ հզորության 10/0.8-0.8 լարման ենթակայանին, մոնտաժվում է կոնստրուկցիայով, այնուհետև գրունտային հատվածով խրամուղով մինչև <<Արագածոտն-1>> 110/10 ենթակայան որտեղ էլ մոնտաժվում է անցուղով մինչև նոր տեղադրվող 10 կՎ բջիջ և ներքին տեղադրման ծայրային կցորդիչի միջոցով միանում է նոր տեղադրվող բջիջին: Մալուխն անցկացվում է հողում, ավագե լցվածքով խրամուղու մեջ և պաշտպանվում է աղյուսներով: Մալուխի անցկացման խորությունը 0.7մ է: Մալուխը տեղադրվում է օձաձև, ջերմային դեֆորմացիաներից խուսափելու համար: Մալուխը խրամուղու մեջ տեղադրելուց առաջ փորված խրամուղու մեջպատրաստվում է 100մմ հաստությամբ ավագե անկողին, այնուհետև տեղադրվում է մալուխը և ծածկվում է 150մմ ավագե շերտով, որից հետո տեղադրվում է աղյուս և խրամուղին լցվում է ավագակոպիճով: Մալուխագծի

հիմնական մասն անցնում է արևակայանի տարածքով, իսկ մինչև միացման կետն անցնում է գոյություն ունեցող գրունտային ճանապարհի եզրով՝ համայնքային հողերով:

Ենթակայանի լուսավորություն. ՏԵ-ի սրահում աշխատանքային լուսավորությունն ընդունված է 220Վ լարման: Լուսավորության ցանցի սնումն իրականացվում է ԴՕՄ-8501Մ3 տիպի լուսավորության վահանից: Լուսավորությունն իրականացվում է LED

լուսատուներով: Լուսավորության համակարգը սնող մալուխները մոնտաժվում են պոլիմիլիթրիդե տուփախողովակների միջոցով:

Հողակցում. Շանթապաշտպանություն. Ենթակայանի հողակցման սարքավորման դիմադրությունը պետք է լինի 4 Օհմ-ից ոչ ավելի: ՏԵ-ի հողակցման սարքավորումը բաղկացած է ներքին և արտաքին եզրագծերից: Ներքին եզրագիծը շենքի ներսում մոնտաժվում է պատերով գետնից 0.5մ բարձրության վրա 4x40 շերտապողպատով (պատին ամրացման համար տեղադրվում են հաղորդաձողակալներ), իսկ պատերի միջով շերտերի անցկացման համար նախատեսվում են Ø50մմ մետաղական խողովակներ: Որպես հողակցման մայրուղիներ օգտագործվում են բոլոր հենարանային մետաղական կոնստրուկցիաները: Այդ նպատակով բոլոր մետաղական կոնստրուկցիաները կցման տեղերում և կողքերում, պետք է իրար միացվեն ներքին հողանցման եզրագծին 4x40մմ կտրվածք շերտապողպատով՝ էլեկտրա-եռակցման միջոցով: Կայծակի հոսանքներից ենթակայանը պաշտպանելու համար ենթակայանի տարածքում նախատեսվում է տեղադրել առանձին կանգնած մետաղական շանթարգել: Շանթարգելի տեղակայման համար նախագծով նախատեսված է երկաթբետոնե հիմք:

Ենթակայանի ցանկապատում. նախատեսվում է ենթակայանի ցանկապատում՝ 1400մ երկարության ցանցե ցանկապատով, երկու դռնակով: Ցանկապատը կառուցվում է ցանցային պանելների միջոցով՝ եռակցման միջոցով ամրանում են մետաղական կանգնակներին:

9.2 Շինարարության փուլ.

Գործունեության տարածքում բացակայում են շենք-շինություններն, ուստի քանդման աշխատանքներ չեն նախատեսվում: Կատարվելու են միայն հողային աշխատանքներ:

Շինհրապարակ. գործունեության իրականացման համար կազմակերպվելու շինհրապարակ՝ 1000 մ² մակերեսով:

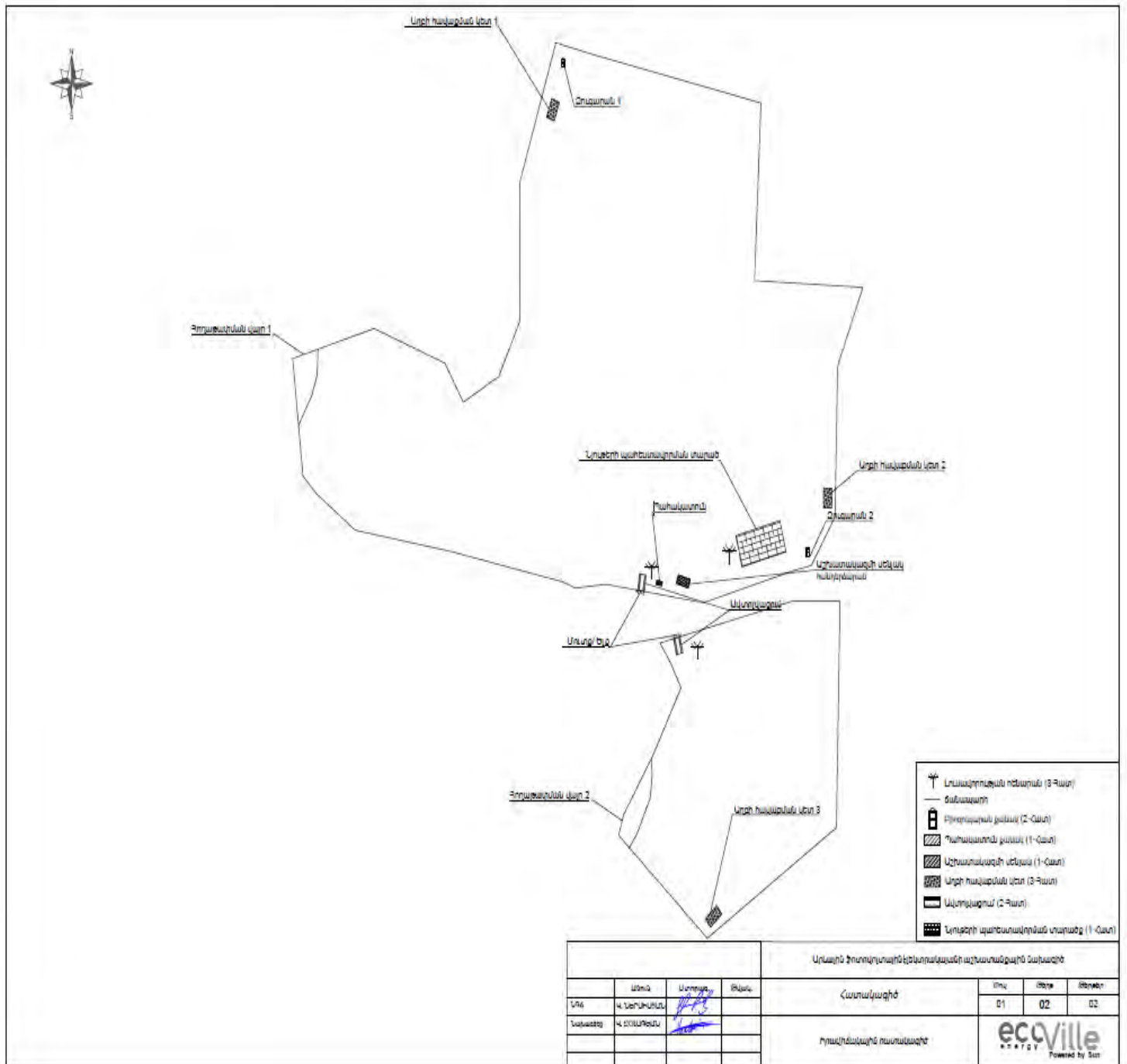
Շինարարության փուլում նախատեսվում է հետևյալ շինարարական աշխատանքները.

- շինարարական հրապարակի կազմակերպում,
- հողային աշխատանքներ,
- շինտեխնիկայի կայանման վայր,
- ծածկեր, կոնստրուկցիաներ,
- հարդարման, բարեկարգման աշխատանքների իրականացում և այլն:

Շինարարական հրապարակում լինելու են.

- աշխատակազմի սենյակ- 1 հատ
- բիոզուգարան - 2 հատ
- պահակատուն-1 հատ
- նյութերի պահեստավորման տարածք- 1հատ
- շին աղբի հավաքման կետ՝3 հատ,
- հակահրդեհային վահանակ, հիդրատներ
- մեքենաների անիվների լվացման հարթակ՝ 1 հատ 8,0x3,5 մ չափերի:

Շինհրապարակն ապահովված է լինելու գիշերային լուսավորությամբ՝ 2 լյուքսից ոչ պակաս:

Շինարարության ժամանակ նախատեսվող նյութերի պահեստավորման տարածք, շինտեխնիկայի կայանատեղի ինչպես նաև աշխատողների համար նախատեսվող աշխատակազմի սենյակ, պահակատուն, պահեստ, շինադրի հավաքման կետ, անիվների լվացման կետ, զուգարան և այլն: Շինհրապարակի տարածքում կատարվելու է մեքենաների անիվների լվացում, որի համար նախատեսված է մեկ հատ անիվների լվացման հարթակ՝ 8,0x3,5 մ չափերի: Անիվների լվացում պահանջող մեքենաները պետք է անցնեն անիվների լվացման սարքի միջով՝ շինհրապարակից դուրս գալուց առաջ: Շինհրապարակում անիվների լվացումից առաջացած հոսքաջրերը հեռացվելու են դեպի բիոզուգարան: Շինարարական և անձրևաջրերից առաջացող հոսքաջրերը պլաստմասսե վերգետնյա խողովակներով, բակային սելավային ջրացանցի միջոցով հեռացվելու են դեպի տարածքում տեղադրվող 3տ տարողության պարզարան: Պարզարանում տեղի է ունենում մեխանիկական նստեցում: Պարզեցված ջուրը կօգտագործվի շինարարական աշխատանքների ժամանակ շինարարական հրապարակի ջրցանման և անիվների լվացման համար, իսկ փոքր քանակներով նստվածքը կհեռացվի աղբավայր՝ որպես շինադր:

Շինհրապարակը ցանկապատվելու է ցանցաթաղանթով՝ ծալքաթիթեղով: Շինհրապարակն ապահովված է լինելու գիշերային լուսավորությամբ, էլեկտրականությամբ, պահպանվելու են անվտանգության և հակահրդեհային պայմանները, տեղադրվելու են վտանգն ազդարարող համապատասխան նշաններ, տեղեկատվական պաստառ՝ Կառուցապատողի վերաբերյալ:

Գործունեության ենթակա տարածքում բացակայում են ջրամատակարարման և ջրահեռացման, էներգամատակարարման, գազամատակարարման համակարգերը:

Լուսավորություն և ջեռուցում. շինարարական աշխատանքները կատարվելու են ցերեկային ժամերին: Տարածքում աշխատողների համար տեղադրվելու է ժամանակավոր հանգստի կացարան(տնակ), որի լուսավորությունը և ջեռուցումը կկատարվի ժամանակավոր էլեկտրական հոսանքի անցկացման դիզել-գեներատորների միջոցով:

Տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցներ.

շինարարության փուլում օգտագործվելու են տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցներ, որոնք լինելու են Կապալառու կազմակերպության սեփական միջոցները կամ վարձակալվելու են այլ կազմակերպություններից: Օգտագործվելու են, մասնավորապես.

- հորատող
- Հարթեցնող
- Ինքնաթափ
- Ավտոմոբիլային մոնիպուլյատոր
- Կցորդային բեռնատար
- Ավտոմոբիլային ամբարձիչ
- Ավտոինքնաթափ
- Խորքային թրթռիչ
- Աշտարակային կռունկ՝ 25տ տարողության
- Էքսկավատոր-1 հատ
- Բետոնախառնիչ և այլն:

Հողային ռեսուրսներ. նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում կատարվելու են հողային աշխատանքներ՝ արևային վահանակները կրող կոնստրուկցիաների հիմքերի համար նախատեսված հորատանցքերի և մալուխագծերի

անցկացման նպատակով խրամուղիների փորման, հողատարածքի ցանկապատման, ենթակայանում տրանսֆորմատորի տեղադրման ընթացքում:

Մալուխագծերի՝ խրամուղիներում և ենթակայանում հողային աշխատանքների կատարման ժամանակ հանվելու են 206.1մ³ ծավալի հողային աշխատանքներ, որից 89.06մ³-ը մալուխագծերի անցկացման, իսկ 117.04մ³-ը՝ ենթակայանի, շենքի, ցանկապատի և լուսավորության համակարգի կառուցման աշխատանքներից: Հանվող հողային զանգվածի մի մաս՝ 117.04մ³-ն օգտագործվելու է հետկիցքի և հարթեցման համար, իսկ մնացած՝ 89.06մ³-ը նախատեսվում է տեղափոխել համայնքի հետ համաձայնեցված վայր: Արևակայանի վահանակների հիմքերի տեղադրման արդյունքում կատարվելու է 389,0մ³ ծավալի հողային աշխատանքներ, որից՝ 129մ³ հողային զանգվածով կատարվելու է հետկիցք, մնացած 260մ³ հողը հեռացվելու է համայնքի կողմից հատկացված վայր:

Գործունեության իրականացման հետևանքով առաջանալու է ընդհանուր 595,1մ³ ծավալի հողային աշխատանքներ, որից 246,04մ³ ծավալի հողային զանգվածը կատարվելու է հետկիցք, հարթեցում և բարեկարգում, իսկ մնացած 349,06 մ³ հողային զանգվածը տեղափոխվելու է համայնքի հետ համաձայնեցված վայր : Համաձայն Երկրաբանական ուսումնասիրությունների տարածքում բուսահողը բացակայում է:

Ջրային ռեսուրսներ. Աշխատողների համար խմելու ջուրը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ շշերով, ըստ պահանջի: Ջրցանի և տեխնիկական նպատակով օգտագործվելու է տեխնիկական ջուր, որը տարածք է բերվելու ջրցան մեքենաներով՝ պայմանագրային հիմունքներով՝ ըստ պահանջի: Տեխնիկական ջրի պայմանագիրը կկնքվի շինարարական աշխատանքների սկսվելու պահից՝ համապատասխան լիցենզիա ունեցող կազմակերպության կողմից:

Կեղտաջրերի հեռացում. Աշխատողներն օգտվելու են տարածքում տեղադրվող՝ չարժական 1,0*1,5 չափերի 2 հատ բիոզուգարան՝ լվացարանով:

Թափոններ. Շինարարության փուլում առաջանալու են թափոններ՝ շինարարական աղբի տեսքով՝ նյութերի մնացորդներ (ավազ, մանրախիճ, աղտոտված լաթեր, պարկեր/, կենցաղային աղբ, մետաղական մնացորդներ(մետաղյա լարերի մնացորդներ):

Սոցիալական. Շինարարական աշխատանքներին ներգրավվելու են 20 մարդ՝ 8 ժամյա աշխատանքային գրաֆիկով: Ներգրավվելու են համայնքի բնակիչներ, որոնք տարածք են հասնելու սեփական տրանսպորտային միջոցներով:

Բարեկարգում. Կառուցապատման ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում, թափոնների հեռացում, տարածքի հնարավորինս նախկին տեսքի բերում, օգտագործված ճանապարհների կարգաբերում: Կատարվելու է փոսերի, հենասյուների եզրային մասերի լիցք՝ հողային զանգվածով:

9.3 Նախատեսվող գործունեության իրականացման ժամանակացույցը.

Ընդհանուր աշխատանքները տևելու է 24 ամիս կամ 2 տարի, որից հողային աշխատանքները տևելու է 4 ամիս:

Նախատեսվող գործունեությունն իրականացվելու է ըստ նախատեսված

Ժամանակացույցի՝ հերթականությամբ.

1. Նախագծման փուլ
2. Հողային աշխատանքներ
3. Խրամուղիների նախապատրաստում և մալուխների տեղադրում
4. Վահանակների մոնտաժային աշխատանքներ
5. Լուսավորության համակարգի կառուցում
6. Ենթակայանի միացման աշխատանքներ
7. Տարածքի բարեկարգում և այլն:

Ժամանակացույց (Սկիզբ)

[illegible]

Ժամանակացույց

[illegible]

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ[illegible]

Ժամանակացույց (Կերջ)

[illegible]

9.4. Օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր

Ջուր: Նախատեսվող գործունեության շինարարության և շահագործման փուլերում բնառեսուրսներից օգտագործվելու է ջուր՝ աշխատողների խմելու և կենցաղային կարիքները հոգալու նպատակով: Աշխատողների համար խմելու ջուրը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ շշերով, ըստ պահանջի: Ջրցանի և հողային գրունտի խոնավացման համար օգտագործվելու է տեխնիկական ջուր, որը տարածք է բերվելու ջրցան մեքենաներով՝ պայմանագրային հիմունքներով: Պայմանագիրը կնքվելու է Կապալառու կազմակերպության կողմից համապատասխան թույլտվությունները ստանալուց հետո՝ շինարարական աշխատանքների սկզբում:

Շինարարությունը տևելու է 22 ամիս, 572 օր, շինարարության ընթացքում աշխատելու են առավելագույնը 20 աշխատակից, որից 5 ԻՏՌ:

Ջրի մատակարարման հաճախականությունը կատարվելու է ըստ կարիքի: Տեխնիկական ջուրն ըստ անհրաժեշտության օգտագործվելու է տարածքի հրդեհամարման, անիվների լվացման, տարածքի ջրման համար:

ա) Շինանձնակազմի կենցաղային և տնտեսական ջրածախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$W_{\text{Է.ձ.}} = (n \times N + n1 \times N1) \times T, \text{ որտեղ}$$

n – ԻՏ աշխատողների, ծառայողների թվաքանակն է՝ 5 մարդ

N – ԻՏԱ ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.016 մ³օր/մարդ

$n1$ – սպասարկող աշխատողների թվաքանակն է՝ 15 մարդ

$N1$ – սպասարկողների ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.025 մ³օր/մարդ

T – աշխատանքային օրերի թիվն է՝ 572 օր:

$$W_{\text{խ.տ.}} = (5 \times 0.016 + 15 \times 0.025) \times 572 = 260,62 \text{ մ}^3/2\text{ին. ժամ. կամ } 0,455 \text{ մ}^3/\text{օր:}$$

Ելնելով տարածքի կլիմայական պայմաններից, ինչպես նաև անվտանգության կանոններից շահագործման փուլում տարածքի ջրցան չի նախատեսվում:

Մեքենաների անիվների լվացման համար Շինարարության փուլում նախատեսվում է մեքենաների լվացում՝ 2-3 հատ, օրը 1 անգամ հաճախականությամբ, տեղադրվելու են 1 հատ լվացման կետ, ջրաքանակի նորման ընդունված է 0,8լ/վրկ:

$$Q_2 = 0.8 \times 1 = 0,8 \text{ լ/վրկ}$$

Ջրցանի համար օգտագործվող ջրի ծախսը որոշվում է հետևյալ կերպ՝

$$U1 = S1 \times K1 \times T, \text{ որտեղ՝}$$

$S1$ – ջրվող տարածքի մակերեսը 2300 մ², (շինհրապարակ, ճանապարհներ)

$K1$ – 1 մ² օրական ջրցանի նորմը, 0.0015 մ³,

T – ջրցանի ժամանակահատվածը օրերով՝ 104 (առավելագույնը 104օր) հողային աշխատանքների ժամանակ:

$$U1 = 2300 \times 0.015 \times 104 = 3588 \text{ մ}^3/2\text{ին. ժամ:}$$

Օգտագործվող նյութեր.

Շինարարության համար նախատեսված նյութերը մատակարարվելու են

համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպություններից:

Գործունեության իրականացման ընթացքում օգտագործվելու են հետևյալ նյութերը.

- մալուխ,
- մետաղ՝ ալյումին, պողպատ, պղինձ
- մետաղական կոնստրուկցիաներ,
- մեկուսիչ նյութեր
- բետոն,
- խիճ,
- փայտանյութ:

Հաղորդակարերը լինելու են պղինձ, ալյումին:

Հենասյուների հիմքերի ամրացման և ենթակայանի կառուցման համար օգտագործվելու է բետոնանյութ, որը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ մասնագիտական կազմակերպություններից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Բետոնն օգտագործվելու է հիմնականում արևակայանում մետաղական կոնստրուկցիաների հիմքերի բետոնացման աշխատանքների, հենասյուների, ցանկապատի, լուսավորության վահանակների տեղադրման, պահակակետի, ենթակայանի կառուցման ժամանակ: Շինարարության համար նախատեսված նյութերը մատակարարվելու են համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպություններից:

Տարածքում վառելիքի պահեստավորում չի նախատեսվում: Անհրաժեշտ շինանյութերը գործունեության վայր են բերվելու ըստ տեսակների և անհրաժեշտության, տեղադրվելու են տակդիրների վրա:

Շահագործման փուլում բնառեսուրսների՝ ջրի, գազի օգտագործում չի նախատեսվում: Աշխատողների համար ջրամատակարարման համակարգի կառուցում չի նախատեսվում, յուրաքանչյուր աշխատող իր հետ կրերի իր համար անհրաժեշտ ջուրը՝ շտերով: Գործելու է միայն էլեկտրամատակարարման համակարգը: Արևակայանն ապահովված է լինելու, արտաքին լուսավորության, տեսահսկման սարքավորումներով:

10. Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները և ռիսկերը (շինարարության և շահագործման փուլ)

Գործունեության իրականացման ենթակա տարածքը ներառում է «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲ ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանող հողատարածքում՝ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի, Արագածոտն բնակավայրի վարչական տարածքում՝ թիվ 4 և 22 հողամասեր հասցեներում: Գործունեության ենթակա տարածքը բաղկացած է երկու՝ 7,10254 հա և 4,15072 հա հողատարածքներից, որի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 11,25326 հա:

ՀՀ Նախատեսվում է 5000 ԿՎտ հզորության արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի, 6300 կՎԱ տրանսֆորմատորային ենթակայանի և միացումը «Արագածոտն-1» 110/10 կՎ ենթակայանի 10 կՎ ԲՄ-ին 10 կՎ լարման էլեկտրահաղորդման գծի միջոցով: Արևային ֆոտովոլտային կայանը արևային էլեկտրաէներգիայի լուծումներով էներգիայի ստացման ամենատարածված ձևերից մեկն է: Դրա միջոցով հնարավոր է դառնում արևի էներգիան կերպափոխելու էլեկտրական հաստատուն կամ փոփոխական հոսանքի, և ունենալ մատչելի

գներով էլեկտրաէներգիայի սպառում:

ՇՄԱԳ շրջանակներում իրականացվել են արևային կայանի կառուցման և շահագործման ընթացքում հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցությունների ուսումնասիրություններ:

ՇՄԱԳ-ի հիմնական նպատակն է վեր հանել հնարավոր բոլոր ազդեցությունները, մշակել ազգային և միջազգային ստանդարտներին համապատասխան բնապահպանական և սոցիալական մեղմման ուղղված միջոցառումներ և ներկայացնել դրանց արդյունավետ իրականացման մեխանիզմները: Շրջակա միջավայրի գնահատումները կատարելու համար հիմք են հանդիսացել գործունեության իրականացման նախագիծը, վերջինիս վերաբերյալ գոյություն ունեցող գրականությունը, համակարգչային տեղեկատվությունը, քարտեզագրական նյութերը, համայնքի և այլ կառույցների կողմից տրված տեղեկատվությունը, կարծիքները, առաջարկությունները:

Կատարվել է նաև գոյություն ունեցող բնապահպանական և սոցիալական էլակետային պայմանների ուսումնասիրություն, որի հիման վրա գնահատվել են այն բոլոր ազդեցությունները, որոնք կառաջանան արևային կայանի շինարարության և շահագործման ընթացքում: Նախատեսվող գործունեության տարածքը ընտրվել է այնպես, որպեսզի նվազագույնի հասցվի շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունը:

Գործունեության իրականացման ընթացքում ենթակառուցվածքների փոփոխություններ չեն կատարվելու: Կատարվելու են միայն հողային աշխատանքներ: Տարածքն ի սկզբանե օգտագործվել է որպես արոտավայր, հողային ծածկույթն արդեն իսկ ենթարկվել էրոզիայի: Այժմ տարածքի հողի նպատակային նշանակությունը փոխվել է՝ էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների:

Գործունեության իրականացման հետևանքով հնարավոր բացասական ազդեցությունները կլինեն շինարարական աշխատանքների ժամանակ, որոնք կլինեն կարճաժամկետ:

Արևակայանի կառուցման շինարարության և շահագործման փուլերում շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները կապված են լինելու՝

- արևակայանի և ենթակայանի շինարարական աշխատանքների ընթացքում օդային ավազան արտանետումների:
- Զրային և հողային ռեսուրսների օգտագործման:
- Լանդշաֆտի, Կենդանական և Բուսական աշխարհի փոփոխությունների:
- Շինարարական թափոնների, կայանի աշխատանքի ընթացքում և ապամոնտաժումից հետո առաջացող թափոնների կառավարման:
- Արտակարգ իրավիճակների առաջացման, մարդու առողջության և աշխատանքի անվտանգության հետ:

Գործունեության ենթակա տարածքում բացակայում են ջրամատակարարման և ջրահեռացման, էներգամատակարարման, գազամատակարարման համակարգերը:

10.1. Օդային ավազան.

Շինարարության փուլ: Արագածոտնի մարզն աչքի է ընկնում արևային էներգիայի պոտենցիալով, տարածքը լավագույններից մեկն է արևային էներգիայի տեխնոլոգիաների առումով՝ արեգակնային ֆոտովոլտային տեխնոլոգիաների և արեգակնային ջրատաքացուցիչների կիրառման տեսանկյունից:

Գործունեության իրականացման հետևանքով օդային ավազան լինելու են արտանետումներ ծխագազերի տեսքով՝ ավտոտրանսպորտի և շինարարական տեխնիկայի շահագործումից, ինչպես նաև հողային աշխատանքների (փորման, բեռնման, բեռնաթափման), ճանապարհների օգտագործման ժամանակ առաջացող փոշու տեսքով:

Շահագործվող տեխնիկայի և շին հրապարակի անկազմակերպ փոշու արտանետումների հաշվարկի արդյունքները

Վնասակար նյութը	Տեսակարար արտանետումները, գ/կգ	Արտանետումները	
		գ/վրկ	տ/շին. ժամանակահատված: /1040 ժամ/
CO (ածխածնի մոնօքսիդ)	36.4	0.1	0,374
CH (ածխաջրածիններ)	0,243	0.00067	0.0025
NO2 (ազոտի օքսիդներ, երկօքսիդի հաշվարկով)	42.3	0.11	0,411
ՊՄ (պինդ մասնիկներ)	4.3	0.0119	0,044
Ծծմբային անհիդրիդ		0,011	0,0416
Անկազմակերպ փոշու արտանետում		0,16	0,48

Արևային կայանի համար նախատեսված տարածքը 2,3կմ հեռու է ամենամոտ բնակելի տարածքից: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ կայանի շահագործման ընթացքում աղտոտումը գործնականում զրոյական է, օդային ավազանի աղտոտման մակարդակը կարելի է գնահատել նշված ցուցանիշներից շատ ցածր: Ազդեցությունները կանխատեսվում են միայն շինարարության ընթացքում ավտոմեքենաների աշխատանքից, ինչը կրելու է կարճաժամկետ և ժամանակավոր բնույթ: Շինարարության փուլում Օդային ավազան արտանետումները նվազեցնելու նպատակով կառավարման պլանով նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ:

Շահագործման փուլ. ելնելով գործունեության բնույթից, օդային ավազանի և կլիմայի վրա հնարավոր ազդեցություն չի կանխատեսվում:

10.2. Ջրային ռեսուրսներ.

Շինարարության փուլ: Համաձայն «Հայր և Որդի Տիտիզյաններ» ՍՊԸ-ի կողմից կատարված ուսումնասիրության՝ ստորգետնյա ջրերի տեղամասերը գտնվում են ցածր

հորիզոնների վրա՝ 20մ-ից խորը հորիզոններում: Գործունեության իրականացման հետևանքով մակերևութային ջրային ռեսուրսների աղտոտում չի կատարվելու, քանի որ տարածքում մինչև 2կմ հեռավորության վրա մակերևութային ջրահոսքերը բացակայում են: Ամենամոտ մակերևութային ջրային ռեսուրսը Քասախ գետն է, որը գտնվում է 5,5 կմ հեռավորության վրա:

Աշխատողների համար խմելու ջուրը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ շշերով, ըստ պահանջի: Ջրցանի և տեխնիկական նպատակով օգտագործվելու է տեխնիկական ջուր, որը տարածք է բերվելու ջրցան մեքենաներով՝ պայմանագրային հիմունքներով՝ ըստ պահանջի: Տեխնիկական ջրի մատակարարման պայմանագիրը կկնքվի գործունեության իրականացման շինարարության փուլում՝ համապատասխան ՋԹ ունեցող ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձի հետ, հստակեցնելով ջրի մատակարարման աղբյուրը:

Կեղտաջրերի հեռացում. Շինարարության ընթացքում առաջացած կենցաղային և անիվների լվացումից առաջացած հոսքաջրերի հեռացման համար կտեղադրվի շարժական բիոզուգարան՝ 1,0*1,5 չափերի՝ լվացարանով:

Բիոզուգարանի մաքրումը կկատարվի մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Նախատեսվող գործունեության և հարակից տարածքներում մակերևութային ջրային հոսքերի բացակայությամբ պայմանավորված՝ արևային կայանի շինարարական փուլում մակերևութային և գրունտային ջրերի բաշխվածության փոփոխություն չի լինելու, ուստի արևակայանի շինարարության ընթացքում ջրային ռեսուրսների վրա ազդեցությունները բացակայում են:

Շահագործման փուլում ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր ազդեցություն չի կանխատեսվում:

10.3. Հողային ռեսուրսներ.

Շինարարության փուլ: Համաձայն անշարժ գույքի նկատմամբ պետական գրանցման վկայականի՝ հողի նպատակային նշանակությունը էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների է, գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ էներգետիկայի: Համաձայն տարածքում կատարված երկրաբանահետախուզական աշխատանքների հաշվետվության՝ գործունեության ենթակա տարածքում հողաշերտը տարբեր ապարների մանրախճային նստվածքներ են, կավային լցոնումով: հողաբուսաշերտը բացակայում է: Մալուխագծի անցկացման ուղիներն անցնելու են արևակայանի տարածքներով: Արևային կայանի կառուցման շինարարության փուլում կատարվելու են հողի գրունտի քանդման աշխատանքներ՝ մեխանիզմներով և ձեռքով:

Մալուխագծերի՝ խրամուղիներում և ենթակայանում հողային աշխատանքների կատարման ժամանակ հանվելու են 206.1մ³ ծավալի հողային աշխատանքներ, որից 89.06մ³-ը մալուխագծերի անցկացման, իսկ 117.04մ³-ը՝ ենթակայանի, շենքի, ցանկապատի և լուսավորության համակարգի կառուցման աշխատանքներից: Հանվող հողային զանգվածի մի մաս՝ 117.04մ³-ն օգտագործվելու է հետկիցքի և հարթեցման համար, իսկ մնացած՝

89.06մ³-ը նախատեսվում է տեղափոխել համայնքի հետ համաձայնեցված վար:

Արևակայանի վահանակների հիմքերի/ տեղադրման արդյունքում կատարվելու է 389,0մ³ ծավալի հողային աշխատանքներ, որից՝ 129մ³ հողը կատարվելու է հետլիցք, մնացած 260մ³ հողը հեռացվելու է համայնքի կողմից հատկացված վայր:

Գործունեության իրականացման հետևանքով առաջանալու է ընդհանուր 595,1մ³ ծավալի հողային աշխատանքներ, որից 246,04մ³ ծավալի հողային զանգվածը կատարվելու է հետլիցք, հարթեցում և բարեկարգում, իսկ մնացած 349,06մ³ հողային զանգվածը տեղափոխվելու է համայնքի հետ համաձայնեցված վայր : Համաձայն Երկրաբանական ուսումնասիրությունների տարածքում բուսահողը բացակայում է:

Հողային ռեսուրսները ադտոտումից պահպանելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական կառավարման պլանով միջոցառումներ:

Շահագործման փուլում հողային ռեսուրսների վրա հնարավոր էական ազդեցություն չի կանխատեսվում: Արևային մոդուլներով զբաղեցված տարածքում ստեղծվելու է նոր էկոհամակարգ, դադարելու է գերարածեցումը, առաջանալու են ստվերային տարածքներ, առաջանալու է հողի խոնավության նոր ռեժիմ, նկատի ունենալով թվարկված փոփոխությունները, հնարավոր են հողի որակի առավել դրական փոփոխություններ:

10.4. Կենսաբազմազանություն.

Շինարարության փուլ: Արևակայանի և ենթակայանի կառուցման տարածքը էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների հողեր են՝ հողատեսքը էներգետիկայի: Տարածքն անտառածածկ չէ, բացակայում է ծառափային բուսականությունը, տեղ-տեղ առկա է խոտածածկ՝ փշաբույսերի տեսքով: Գործունեության տարածքում բացակայում են ՀՀ Կարմիր գրքերում գրանցված բուսատեսակները և կենդանատեսակները:

Կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչները համեմատաբար պակաս ազդեցության կենթարկվեն՝ պայմանավորված կենդանիների շարժունակությամբ:

Շինարարության ընթացքում՝ տեխնիկական միջոցների ադմուկի մակարդակի ավելացման պատճառով որոշ տեսակներ հնարավոր է հեռանան այդ տարածքներից, սակայն դա կունենա ժամանակավոր բնույթ, հետագայում հնարավոր է վերադառնան իրենց նախկին տարածքները:

Կենսաբազմազանության վրա հնարավոր ազդեցությունները նվազեցնելու նպատակով կառավարման պլանով նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ:

Շահագործման փուլում՝ Արևային էլեկտրակայանի կառուցման արդյունքում տարածքի մի մասը ծածկվում է արևային մոդուլներով և ստվերվում է հողի զգալի մասը: Արևային էլեկտրակայանի մոդուլները ստվերում են զբաղեցված տարածքի 30-40 տոկոսը: Մասնակիորեն լուսավորված, ինչպես նաև հողի խոնավության նոր ռեժիմի պայմաններում տարածքում հնարավոր է կենսաբազմազանության հնարավոր դրական փոփոխություններ,

որոնք արդեն առկա են շահագործվող արևակայանների տարածքում՝ վահանակների տակ, ինչը ապացուցվել է այլ արևակայանների մոնիթորինգի արդյունքում: Ուստի կենսաբազմազանության վրա բացասական ազդեցություններ չեն կանխատեսվում, դրանք առավել քան դրական միտում են ունենալու:

10.5. Թափոններ.

Շինարարության փուլում առաջանալու են թափոններ՝ աղբի, օգտագործվող նյութերի մնացորդների, յուղոտված լաթերի տեսքով: Համաձայն ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ.-ի դեկտեմբերի 25-ի՝ «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկի» N430-Ն և 2006թ. հոկտեմբերի 26-ի «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գոյացող արտադրության /այդ թվում՝ ընդերքօգտագործման/ և սպառման թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» N 342-Ն հրամանների՝ գործունեության արդյունքում առաջացող թափոնները պատկանում են 3-5-րդ դասերին:

Առաջանալու է.

- մալուխների, հաղորդալարերի մնացորդներ՝ կտորների տեսքով սև մետաղներ պարունակող թափոններ(ծածկագիր՝ 35131200 01 995)՝ 10կգ, օգտագործման համար ոչ պիտանի չաղտոտված այլումինե հաղորդալար (ծածկագիր՝ 35310105 01 99 5)՝ 6կգ և օգտագործման համար ոչ պիտանի չաղտոտված պղնձե հաղորդալար (ծածկագիր՝ 3531030501013)՝ 8կգ թափոնների տեսքով:
- Յուղոտված լաթեր (4-րդ դաս՝ 58200600 01 01 4) 2կգ/տարի:
- Յուղերով աղտոտված ավազ (յուղի պարունակությունը 15%-ից պակաս(4-րդ դաս՝ 31402303 01 03 4)՝ 0,7մ³:
- Փորման աշխատանքների ընթացքում առաջացած վտանգավոր նյութերով չաղտոտված հող» (ծածկագիրը՝ 31401100 08 99 5)՝ 349,06 մ³:
- Կազմակերպությունների կենցաղային տարածքներից առաջացած չտեսակավորված աղբ /բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի՝ (ծածկագիր՝ 91200400 01 00 4) 4800կգ/տարի քանակով:

Կենցաղային աղբի հաշվարկները.

Կենցաղային աղբի ծավալը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$M=n*m$$

$m - 1$ հերթափոխում կենցաղային աղբի ծավալն է մեկ մարդու հաշվով՝ 120կգ/տարի

$n -$ աշխատողների թիվն է/ըստ ամենաձանրաբեռնված հերթափոխի/,

հետևաբար,

$$M=20*120=2400\text{կգ/տարի}$$

Նախատեսվող գործունեությունը տևելու է 2 տարի, ուստի կենցաղային աղբի տարեկան քանակը կկազմի.

$$M=2*2400=4800\text{կգ/տարի կամ } 7.7\text{կգ/օր}$$

Թափոնների ճիշտ կառավարման և վերջիններիս ազդեցությունները շրջակա

միջավայրի վրա նվազագույնի հասցնելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ:

Շահագործման փուլ. Արևակայանի և տրանսֆորմատորային ենթակայանի շահագործման ընթացքում՝ հնարավոր վթարների կամ ենթակայանի վերանորոգման ժամանակ կառաջանան վտանգավոր թափոններ: Համաձայն ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ.-ի դեկտեմբերի 25-ի N 430-Ն հրամանի հնարավոր առաջացող թափոններն են.

- Հալոգեններ, պոլիքլորացված դիֆենիլներ և տերֆենիլներ չպարունակող բանեցված տրանսֆորմատորային յուղեր (3-րդ դաս՝ 54100207 02 033)՝ 4տ ընդհանուր քանակով: Թափոնի առաջացման հնարավոր քանակը պայմանավորված է տրանսֆորմատորում, յուղի քանակությամբ՝ 28մ³:
- Յուղոտված լաթեր (4-րդ դաս՝ 58200600 01 01 4)՝ 3կգ:
- Կտորների տեսքով ասֆալտբետոնի և ասֆալտբետոնե խառնուրդների թափոններ (4-րդ դաս՝ 31403502 01 00 4)՝ 5մ³:
- Յուղերով աղտոտված ավազ (յուղի պարունակությունը 15%-ից ավել (3-րդ դաս՝ 31402303 04 03 3)՝ 0,5մ³:

Հաշվետվությունում նախատեսվում են թափոնների ազդեցության մեղմմանն ուղղված միջոցառումներ, որոնց ճիշտ կառավարման արդյունքում վերջիններիս ազդեցությունները շրջակա միջավայրի վրա կլինեն նվազագույնը:

Վտանգավոր թափոնները լիցենզավորման ենթակա գործունեություն են համաձայն՝ «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքի, ուստի վերջիններիս գործածությունը պետք է իրականացվի համապատասխան լիցենզավորված կազմակերպությունների կողմից: Նախաձեռնողը անհրաժեշտության դեպքում կառաջնորդվի վերը նշված Օրենքի դրույթների պահանջներից և թափոնների կառավարումը կիրականացնի համապատասխան թափոնների վերաբերյալ անձնագրերի և լիցենզիայի առկայության դեպքում:

10.6. Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ.

Համաձայն ՀՀ Կրթության, Գիտության, Մշակույթի և Սպորտի նախարարության «Հնագիտության և ազգագրության Ինստիտուտ»-ի կողմից 2025թ. ապրիլի 28-ին կատարվել է գործունեության ենթակա՝ ընդհանուր 11,25326 հա տարածքում հնագիտական օբյեկտների և պատմամշակութային արժեք ներկայացնող շերտերի առկայության մասին վերգետնյա հետազոտություններ, համաձայն որի, որ այստեղ ժամանակին (ամենայն հավանականությամբ խորհրդային շրջանում) էական միջամտություններ են կատարվել բնական լանդշաֆտին, ինչը երևում է մելիորացիոն նպատակով՝ ծանր տեխնիկայի օգնությամբ հարթեցված տեղամասերից և տուֆի զանցվածեղ քարաբեկորներից ձևավորված կույտերից:

Լուսանկար 5. «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից ծրագրի իրականացման համար հայցվող տարածքի հարավային հատվածը

Լուսանկար 6. «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից ծրագրի իրականացման համար հայցվող տարածքի հյուսիսային հատվածը (օդային լուսանկար)

Արագածոտն գյուղի վարչական տարածքում պեղման աշխատանքներ երբևէ չեն իրականացվել, բացառությամբ՝ աշտարակաձև կառույցների ուսումնասիրության և փաստագրման նպատակով կատարված շրջայցների: Տարածքի վերաբերյալ հնագիտական հաշվետվություններում, ինչպես նաև արխիվային փաստաթղթերում և հրատարակություններում որևէ տեղեկատվություն ներկայացված չէ: Տարածքում իրականացված շրջայցի արդյունքում հնագիտական որևէ նյութ չի հայտնաբերվել, հետևաբար պատմա-մշակութային միավորների վրա հնաարավոր բացասական ազդեցության տեսանկյունից ռիսկեր չունի:

Սակայն հաշվի առնելով հայցվող տարածքի շրջակայքում առկա պատմա-մշակութային միավորների խտությունը, անհրաժեշտ է ծրագիրն իրականացնող կազմակերպության առաջ պահանջ դնել՝ խստիվ պահպանել ծրագրի համար առանձնացված սահմանները: **Հավելված 5:**

Միաժամանակ՝ շինարարական աշխատանքների ընթացքում որևէ հնագիտական շերտի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու և տեղեկացվելու են համապատասխան պետական մարմնին (Պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչությանը)՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար: Շինարարական աշխատանքները հնարավոր կլինի շարունակել միայն համապատասխան թույլտվության տրամադրման դեպքում:

Համապատասխան թույլտվությունները ստանալուց հետո, Կապալառու կազմակերպությունը կպարտավորվի հողային աշխատանքները սկսելուց առաջ, ներգրավել հնագետի՝ նախարարությանը տրամադրելով վերջինիս տվյալները:

10.7. Էկոլոգիապես զգայուն տարածքներ.

Գործունեության վայրը չի առնչվում՝ վայրի բնության կամ այլ արգելոցի, ազգային զբոսայգու կամ միջազգային նշանակության այլ տարածքների հետ, ուստի որևէ ազդեցություն չի կանխատեսվում:

10.8. Արտակարգ իրավիճակներ.

Շինարարության փուլ: Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում հնարավոր են արտակարգ իրավիճակների և աշխատանքի անվտանգության հնարավոր ռիսկերի առաջացում՝ կապված.

- բնական աղետների(երկրաշարժ, սողանք, ջրհեղեղ և այլն) և անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների փոփոխության (քամու ուժեղացում, փոթորիկ),
- հրդեհների առաջացման, հեղուկ նյութերի արտահոսքի,
- աշխատողների վնասվածքների և շահագործվող տեխնիկայի վթարների հետ:

Համաձայն կատարված «Հայր և որդի տիտուլյաններ»ՍՊԸ-ի ուսումնասիրությունների՝ գործունեության ենթակա տարածքում ֆիզիկաերկրաբանական վտանգավոր երևույթներն՝ ինչպիսիք են կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը և այլն, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ, տվյալ տարածքում բացակայում են:

Հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների կարճաժամկետ բնույթը և հեռավորությունը բնակավայրերից, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները կլինեն շատ ցածր:

Շահագործման փուլում արտակարգ իրավիճակ կարող է ստեղծվել.

- հնարավոր հրդեհային իրավիճակների,
- կլիմայական և այլ երևույթների (երկրաշարժ, քամի և այլն) դեպքում:

Արտակարգ իրավիճակների և անվտանգությունն ապահովելու նպատակով տարածքն ապահովված է լինելու հակահրդեհային վահանակներով, օդափոխության և հակահրդեհային համակարգերով, տեսահսկման այլ ազդանշանային սարքերով:

Արտակարգ իրավիճակների և անվտանգության ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ:

Արտակարգ իրավիճակների ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ:

10.9. Աղմուկ և թրթռում.

Շինարարության փուլ: Ներկայացվող տեղանքում աղմուկի և տատանումների մակարդակը ցածր է, քանի որ բացակայում են աղմուկ առաջացնող արտադրությունները: ՀՀ-ում աղմուկի մակարդակը կանոնակարգվում է ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2002թ. մարտի 6-ի՝ «Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում» N2-III-11.3 Սանիտարական նորմերը հաստատելու մասին N 138 և ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի 2014թ. մարտի 17-ի՝ ՀՀՇՆ 22-04-2014 «Պաշտպատություն աղմուկից» Շինարարական նորմերը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարի 2001 թվականի հոկտեմբերի 1-ի N 82 Հրամանում փոփոխություն կատարելու մասին N79-Ն հրամանների

պահանջներին համապատասխան:

Բնակավայրերի համար աղմուկի սահմանված թույլատրելի մակարդակը ցերեկային ժամերի համար կազմում է 70 դԲ (A), կամ ֆոնային մակարդակի ոչ ավել քան 3 դԲ (A) ավելացում:

Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը կապված է լինելու շինարարական տեխնիկայի, սարքավորումների և տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի հետ: Արևային էլեկտրակայանի շինարարության ընթացքում բնակավայրերին կամ առանձին բնակելի տներին, մեքենաների աղմուկի մակարդակը չի կարող հասնել, հաշվի առնելով բնակավայրերից ունեցած հեռավորությունը՝ մոտ 2.3կմ: Բացի այդ գործունեության ընթացքում աղմուկ առաջացնող շինտեխնիկայի օգտագործումը սահմանափակ է կամ քիչ հավանական, քանի որ կատարվելու են միայն հողային, բետոնապատման աշխատանքներ: Աղմուկի մակարդակի հաշվարկ չի կցվում, քանի որ մոտակա բնակելի տները գործունեության տարածքից գտնվում են բավական մեծ հեռավորության վրա, և բնակավայրից բաժանվում է բարձունքներով, ըստ հաշվարկների աղմուկի մակարդակը և տատանումները գրոյական են:

Շահագործման փուլում որոշակի աղմուկ կնկատվի ենթակայանի մոտ, սակայն այն կլինի ոչ էական, քանի որ արևակայանի տարածքը գտնվում է բնակավայրերից հեռու և աղմուկի մակարդակը չի կարող ազդեցություն ունենալ բնակիչների վրա:

Էլեկտրական և մագնիսական դաշտ:

Արևակայանը, ենթակայանը նախագծվել են ՀՀ և միջազգային ստանդարտներին համապատասխան::

Արևային կայանի շինարարությունը և շահագործումը կատարվելու է ոլորտին առնչվող ՀՀ-ում գործող նորմատիվային փաստաթղթերի և կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխան:

Նկատի ունենալով բնակավայրերից ունեցած հեռավորությունը բնակավայրերի վրա ազդեցություններ չեն կանխատեսվում:

10.10. Մարդու առողջության վրա հնարավոր ազդեցությունները, գործոնները, ռիսկերը.

/Աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն/.

Շինարարության փուլ: Գործունեության իրականացման ընթացքում հնարավոր են մարդու առողջությանը և աշխատանքի անվտանգությանը սպառնացող վտանգներ՝ կապված հետևյալ ռիսկերի հետ.

- ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ էներգետիկայի, քաղաքաշինական, առողջապահական, բնապահպանական և այլ նորմերի խախտման,
- ոչ բավարար աշխատանքային պայմանների,
- թափոնների հավաքման, կուտակման, տեղափոխման,
- օգտագործվող հեղուկ նյութերի օգտագործման, պահպանման, տեղափոխման,
- շինտեխնիկայի շահագործման,
- արտակարգ իրավիճակների առաջացման,

- շինարարության ընթացքում մարդու անվտանգությանը, առողջությանը սպառնացող այլ երևույթների հետ:

Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում հնարավոր են աշխատողների աշխատանքի անվտանգության և մարդու առողջության հետ կապված հնարավոր ռիսկերի առաջացում՝ կապված հրդեհների, հեղուկ նյութերի արտահոսքի, աշխատողների վնասվածքների և տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցների շահագործման ընթացքում հնարավոր վթարների հետ, որից խուսափելու համար անհրաժեշտ է աշխատանքի ճիշտ կազմակերպում և աշխատանքի ընթացքում անվտանգության պահպանում:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում մարդու առողջության և անվտանգության վրա անմիջական ազդեցությունը կապված է նաև էլեկտրահարման, սանիտարական իրավիճակի և այլ գործոնների հետ: Պոտենցիալ վտանգ առողջության և անվտանգության համար կարող է առաջանալ խմելու ջրի և սննդամթերքի որակի (աղտոտման) պատճառով:

Շինարարության ամբողջ ընթացքում անհրաժեշտ է ապահովել բժշկական միջոցների բավարար քանակը, ջրի և սննդամթերքի որակի, դրանց տեղափոխման հիգիենիկ պայմաններն ու անվտանգությունը:

Կայանի կառուցման փուլում պահպանվելու են մարդկանց կյանքի և առողջության ապահովման պայմանները:

Շահագործման փուլում Արևակայանի, ենթակայանի անվտանգության գոտու ապահովումը նախատեսված է ոլորտին առնչվող ՀՀ օրենքների, կառավարության որոշումների, տեխնիկական կանոնակարգերի, Առողջապահության նախարարության հրամանների պահանջներին համապատասխան:

Մարդու առողջության և աշխատանքի անվտանգության ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով կառավարման պլանով նախատեսվում են միջոցառումներ, ուղղված՝ մարդու առողջության և աշխատանքի անվտանգության պահպանմանը:

10.11. Սոցիալական ազդեցություն.

Շինարարության փուլ: Գործունեությունն իրականացվելու է Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն բնակավայրի վարչական տարածքում՝ թիվ 4, թիվ 22 հողամասեր հասցեներում:

Գործունեության իրականացումը բնակիչներից հողային տարածքների ձեռք բերման, հողերի օտարման խնդիրներ չի առաջացնելու: Նոր ենթակառուցվածքներ չեն նախատեսվում, գործունեության վայր մոտենալու համար օգտագործվելու են գոյություն ունեցող գրունտային ճանապարհը:

Նախատեսվող գործունեությունը համահունչ է «Հայաստանի հանրապետության Արագածոտնի մարզի 2017-2025 թվականների ռազմավարական զարգացման ծրագիր»-ի դրույթներին: Համաձայն ծրագրի՝ նախատեսվում է մարզում կարողությունների, արդյունաբերության և այլ ոլորտների զարգացում՝ նորագույն տեխնոլոգիաների ներդրմամբ, ինչպես նաև փոքր և միջին ձեռնարկությունների խթանման համար վարկային երաշխավորությունների, տեղեկատվության և խորհրդատվությունների տրամադրում,

գործարար ուսուցում: Նախատեսված են արտասահմանյան կազմակերպությունների հետ երկկողմնական ու համագործակցության կայացման խթանում, համայնք-բիզնես կապի սերտացում:

Շինարարության փուլում բացվելու է նոր աշխատատեղեր՝ 20 մարդու համար:

Արևային կայանի կառուցումը նախատեսում է որոշակի սոցիալական ազդեցություններ, կապված.

- Աշխատանքների իրականացման ընթացքում՝ կից գտնվող արոտավայրերի, ճանապարհի հնարավոր խաթարումներ, եթե աշխատանքները կատարվեն անփութորեն և դուրս գան նախատեսվող գործունեության սահմաններից կամ չնախատեսված հանգամանքներում վնասվեն արոտավայրերի տարածքները:
- Բնակչությանը պատճառվող անհանգստություն՝ մեքենաների և շինարարական տեխնիկայի տեղաշարժից:
- Դրական սոցիալական ազդեցությունները կապված կլինեն տարածքում նոր ծառայությունների և ենթակառուցվածքների ստեղծման և նոր աշխատատեղերի բացման հետ:

Հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների կարճաժամկետ բնույթը և հեռավորությունը բնակավայրերից, ազդեցությունները կլինեն շատ ցածր:

Շահագործման փուլում Արևային կայանի կառուցման հետևանքով բացասական սոցիալական ազդեցություններ չեն նախատեսվում:

Լինելու են դրական սոցիալական ազդեցություններ, այն կնպաստի.

- Հայաստանի հանրապետությունում ներմուծվող էներգառեսուրսներից կախվածության նվազմանը, կանաչ էներգիայի զարգացմանը:
- Համայնքում նոր ծառայությունների և ենթակառուցվածքների ստեղծմանը:
- Աշխատատեղերի բացմանը:
- Մարզի և համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը:

Շահագործման փուլում մոնիթորինգ իրականացնելու նպատակով ընդգրկվելու են 2-4 աշխատողներ, որոնք աշխատելու են հերթափոխային գրաֆիկով:

Ներգրավվելու են հիմնականում համայնքի բնակիչները, որոնք տարածք են հասնելու սեփական տրանսպորտային միջոցներով:

Նախաձեռնողը նախատեսում է մասնակցություն ունենալ համայնքի զարգացման ծրագրերին, անհրաժեշտության դեպքում համայնքի բյուջե փոխանցել ֆինանսական միջոցներ, որոնք կնպաստեն համայնքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի բարելավմանը:

10.12. Լանդշաֆտ. Բարեկարգում.

Շինարարության փուլ: «Ման Ագրո» ՓԲ ընկերության նախատեսվող Արևակայանը տեղակայվելու է Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն բնակավայրի վարչական տարածքում, զբաղեցնելու է 11,25326 հա տարածք:

Շինարարության փուլում լանդշաֆտի որոշակի փոփոխություններ կառաջանան պայմանավորված հողային աշխատանքներով, որոնք լինելու են ժամանակավոր:

Կայանի կառուցման արդյունքում տեղի կունենա լանդշաֆտի փոքրածավալ փոփոխություն՝ պայմանավորված տարածքում արևային մոդուլների տեղադրումով: Լանդշաֆտի փոփոխությունը տեսանելի չի լինի բնակավայրերից՝ հեռավորության պատճառով: Իսկ ավտոճանապարհներից պատկերների փոփոխությունը էական չի լինի:

Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում, թափոնների և վտանգավոր նյութերի հեռացում, բոլոր ժամանակավոր կառույցների ապամոնտաժում, ճանապարհների կարգաբերում: Կատարվելու է փոսերի, հենասյուների եզրային մասերի լիցք՝ հողային զանգվածով, իսկ վերին մասը ծածկվելու է բուսահողով:

11. Շրջակա միջավայրի, մարդու առողջության վրա վնասակար ազդեցության բացառմանը, նվազեցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումները (Բնապահպանական կառավարման պլան)

Բնապահպանական կառավարման պլանը սահմանում է գնահատման հաշվետվությունում նշված գործունեության իրականացման հետևանքով շրջակա միջավայրի բաղադրիչների՝ օդային ավազան, հողային, ջրային ռեսուրսների, կենսաբազմազանության, արտակարգ իրավիճակների, աղմուկի մակարդակի, ինչպես նաև թափոնների կառավարման, մարդու առողջության և աշխատանքի անվտանգության հետ կապված հնարավոր ազդեցությունների մեղմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումներ:

Նախագծի և բնապահպանական միջոցառումների ճիշտ կիրառման արդյունքում՝ գործունեության իրականացման հետևանքները շրջակա միջավայրի վրա կլինեն նվազագույնը:

11.1. Օդային ավազան.

Շինարարության փուլ: Օդային ավազան արտանետումների հնարավոր ազդեցությունը կրճատելու և մեղմելու նպատակով.

- օդի դրական ջերմաստիճանի դեպքում շինարարական հրապարակը, բացառությամբ վերանորոգվող և վերակառուցվող փողոցների, օրվա ընթացքում պարբերաբար ջրել՝ բացառելով կեղտաջրերի թափանցումը շինարարական հրապարակի սահմաններից դուրս,
- ավազը, ցեմենտը, գաջը, խիճը, այլ սոբուն նյութերը, հողային զանգվածները, ինչպես նաև շինարարական աղբը տեղափոխել փոշու համար անթափանց ծածկոցներով ծածկված տրանսպորտային միջոցներով,
- ավազը, ցեմենտը, գաջը, խիճը, այլ սոբուն նյութերը, հողային զանգվածները, ինչպես նաև շինարարական աղբը պահեստավորել փակ տարածքներում կամ ծածկել անթափանց թաղանթներով,
- ցանկապատել շինարարական հրապարակը համապատասխան նախագծի,

- շինարարական հրապարակից դուրս եկող տրանսպորտային միջոցների անվադողերը լվանալ,
 - հղկման աշխատանքներ կատարելիս օգտագործել փոշու արտանետումը բացառող սարքեր և տեխնոլոգիաներ,
 - շինարարական աղբը տեղափոխել դրանց հեռացման համար հատուկ հատկացված վայրեր և հատուկ սահմանված երթուղով:
 - շինարարական տեխնիկան և տրանսպորտային միջոցներն կօգտագործվեն միայն սարքին վիճակում, պարբերաբար կիրականացվեն ստուգումներ:
- Շահագործման փուլում** օդային ավազանի վրա հնարավոր ազդեցություն չի կանխատեսվում:

11.2 Հողային ռեսուրսներ.

Շինարարության փուլ: Հողային ռեսուրսների աղտոտումից պահպանելու նպատակով նախատեսվում է .

- մալուխագծի անցկացման աշխատանքների ժամանակ հանվող հողային զանգվածը կկուտակվի անմիջական հորատանցքերի հարևանությամբ՝ ծածկված վիճակում,
- հողային զանգվածի մի մասն օգտագործվելու է տեղում՝ հետլցման և տարածքի բարեկարգման համար,
- ավտոմեքենաները շինհրապարակից դուրս են գալու միայն մաքուր վիճակում, անվադողերը լվանալուց հետո՝ շրջակա տարածքը չաղտոտելու նպատակով,
- այն հատվածներում, որոնք նախատեսված են շինարարական տեխնիկայի տեխնիկական սպասարկման և կայանման համար փովելու է մանրախիճ,
- ճանապարհի ջրցանը և գրունտի խոնավեցումը կկատարվի այնպես, որպեսզի չառաջանան մակերևութային հոսքաջրեր,
- շինարարության ընթացքում կօգտագործվեն գոյություն ունեցող գրունտային ճանապարհները,
- շինարարական նյութերը կտեղադրվեն հատուկ տակդիրների վրա,
- կառուցման ավարտից հետո՝ անմիջապես իրականացնել համայնքային հողերի վերականգնում,
- շինարարական տեխնիկայի, լիցքավորումը և սարքավորումների վերանորոգումը կկատարվի գործունեության տարածքից դուրս՝ հատուկ մասնագիտացված կետերում:

Շահագործման փուլում հողային ռեսուրսների պահպանման նպատակով նախատեսվում է.

- հնարավորինս պահպանել գործունեության վայրում՝ ազատ տարածքում խոտածածկ հատվածները:

11.3 Ջրային ռեսուրսներ.

Շինարարության փուլ: Գործունեության իրականացման շինարարության փուլում ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները մեղմելու կամ կանխարգելելու, նպատակով նախատեսվում է.

- գործունեության իրականացման ընթացքում աշխատողների համար կմատակարարվի խմելու ռրակի ջուր՝ բերովի(շէրով),

- աշխատողների կենցաղային կարիքները հոգալու, ինչպես նաև հրդեհաշիջման նպատակով կտեղադրվի ջրի բաք,

- շինհրապարակում կտեղադրվի պլաստմասե տարա՝ շինարարական հոսքաջրերի, անձրևաջրերի հեռացման և հավաքման նպատակով,

- պարզարանում առաջացած նստվածքը կտեղափոխվի աղբավայր՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- ջրցանի և փոշենստեցման, մեքենաների անիվների լվացման համար կօգտագործվի տեխնիկական ռրակի ջուր, որը բերվելու է ավտոցիստեռնով՝ պայմանագրային հիմունքներով, կամ օգտագործվելու է պարզարանի ջուրը,

- ճանապարհների ջրցանի իրականացվելու է ըստ անհրաժեշտության,

- շինարարական տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների սպասարկումը կատարել համայնքում գործող մասնագիտացված կետերում,

- շինարարության համար անհրաժեշտ բետոնախառնուրդը բերվելու է պատրաստի վիճակում մասնագիտացված կազմակերպությունների բետոնախառնիչ մեքենաներով՝ ըստ պահանջի,

- բետոնի լցվածությունը պետք է լինի վերահսկելի՝ ճանապարհներին բետոնանյութի արտհոսքը կանխելու նպատակով :

Կեղտաջրեր.

- շինհրապարակում տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների լվացումից առաջացած հոսքաջրերը կուղղորդվեն տարածքում տեղադրված բիոզուգարան,

- բիոզուգարանի մաքրումը կկատարվի մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո այն կհեռացվի կապալառու կազմակերպության կողմից:

Շահագործման փուլ. Ջրային ռեսուրսների պահպանման համար նախատեսվում է.

- աշխատողների համար խմելու ջուրը բերել պատրաստի վիճակում՝ շէրով,

- աշխատողների կենցաղային և սանիտարական կարիքները հոգալու նպատակով կտեղադրվի սանհանգույց (բիոզուգարան),

- բիոզուգարանի մաքրումը կատարել մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:

11.4. Կենսաբազմազնություն.

Շինարարության փուլ: Գործունեության իրականացման ընթացքում բուսական և կենդանական աշխարհին հնարավոր ազդեցություններից զերծ պահելու համար նախատեսվում է.

- գործունեության և հարակից տարածքներում ՀՀ Կարմիր գրքերում գրանցված բուսատեսակների նոր պոպուլյացիաների կամ կենդանիների բնադրավայրերի հայտնաբերման դեպքում դադարեցնել շինարարական աշխատանքները և տեղեկացնել համապատասխան գերատեսչություններին,

- գործունեության տարածքում շինարարական աշխատանքների կատարման ժամանակ ընկերության կողմից պարբերաբար կատարել մոնիթորինգ, առաջնորդվելով ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ. «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» N781-Ն որոշման պահանջներից՝ ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակների պոպուլյացիաների հայտնաբերման և դրանց պահպանության նպատակով,

- շինարարական աշխատանքներն իրականացնել բացառապես ցերեկային ժամերին՝ տարածքում հնարավոր գոյություն ունեցող որոշ կենդանիների կենսակերպի վրա ազդեցությունից խուսափելու համար:

Շահագործման փուլ. Կենդանական աշխարհին չվնասելու համար նախատեսվում է.

- հնարավորինս նվազեցնել տարածքի գիշերային լուսավորությունը՝ կենդանիների որոշ տեսակների բնականոն վարքին չխանգարելու նպատակով,

- խախտված հողաշերտի հնարավորինս արագ վերականգնում՝ տարածքում կենդանական աշխարհի տեղաշարժը չխաթարելու նպատակով:

11.5. Թափոններ

Շինարարության փուլում թափոնների հնարավոր ազդեցությունները շրջակա միջավայրի վրա մեղմելու նպատակով նախատեսվում է.

- խուսափել տարածքում վտանգավոր նյութերի և մետաղական թափոնների կուտակումից,

- նյութերի մնացորդները Կապալառու կազմակերպության կողմից հավաքել հատուկ տարողությունների մեջ և աշխատանքների ավարտից հետո տեղափոխել, անհրաժեշտության դեպքում հանձնել համապատասխան լիցենզավորված կազմակերպություններին, դրանց հետագա վերամշակման և օգտագործման համար,

-մետաղական մասերի և նյութերի մնացորդները հանձնել համապատասխան լիցենզավորված կազմակերպություններին, դրանց հետագա վերամշակման և օգտագործման համար,

-շինարարության ընթացքում առաջացած թափոնները՝ ավազի կամ խճի մնացորդներ, մեկուսիչներ կհավաքվեն պարկերի մեջ և կտեղափոխվեն համայնքի կողմից հատկացված վայր, քանի որ տարածաշրջանում չկան կազմակերպված սանիտարական աղբավայրեր,

- կենցաղային աղբը կհավաքվի աղբահավաք տարողության մեջ և կտեղափոխվի աղբավայր՝ համայնքապետարանի համաձայնությամբ,

-շինարարության ժամանակ առաջացած աղտոտված լաթերը, պարկերը հանձնվելու է թափոնների ջերմային վնասազերծում կատարող կազմակերպություններին:

Շահագործման փուլ. Ենթակայանի տարածքում հնարավոր վթարների կամ վերանորոգման ժամանակ հողային ռեսուրսների մեջ տրանսֆորմատորային յուղի հնարավոր արտահոսքերը կանխելու նպատակով նախատեսվում է.

- կառուցել 1հատ 28մ³ տարողության յուղընդունիչ տրանսֆորմատորից յուղի հեռացման նպատակով: Յուղընդունիչը լինելու է բետոնա-խճաքարի և մետաղական էլեմենտների համակցությամբ,

- հնարավոր վթարների դեպքում յուղընդունիչում հավաքված յուղը, յուղոտված լաթերը և յուղային նյութեր պարունակող այլ մասերը հեռացվելու և հանձնվելու են համապատասխան վերամշակող կազմակերպություններին,

- հալոգեններ, պոլիքլորացված դիֆենիլներ և տերֆենիլներ չպարունակող բանեցված տրանսֆորմատորային յուղերը հավաքվելու է համապատասխան տարրաների մեջ և հանձնվելու է մասնագիտացված վերամշակող կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- հնարավոր արտահոսքերի դեպքում կիրառվելու են համապատասխան լաթեր, որոնք հնարավորություն են տալիս արագ ներծծելու յուղային զանգվածը,

- կտորները հավաքվելու են հատուկ տարողությունների մեջ և հանձնվելու են լիցենզիա ունեցող այրման կայաններին,

- ասֆալտ-բետոնե խառնուրդի մնացորդները հանձնվելու է ասֆալտապատող ընկերություններին,

- յուղերով աղտոտված ավազը հանձնվելու է մասնագիտացված ընկերություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով,

- սև և գունավոր մետաղի ջարդոնը հանձնվելու է մասնագիտացված կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Արևակայանի շահագործման ընթացքում առաջանալու են նաև վնասված վահանակներ և այլ խոտանված մասեր, որոնք կուտակվելու են տարածքում 5.50 x 4.9 մ արտաքին չափերով պահակատան պահեստային հատվածում՝ մինչև համապատասխան լիցենզավորված կազմակերպություններին հանձնելը: Արևային կայանի ներկրված վահանակներն ունեն 25 տարվա օգտագործման երաշխիք, համաձայն որի շարքից դուրս եկած կամ վնասված պանելները հետ են վերադարձվելու արտադրող կազմակերպությանը՝ նորով փոխարինելու նպատակով: Մնացած ժամանակաշրջանում շարքից դուրս եկած վահանակները կկուտակվեն պահեստարանում՝ մինչև դրանց արտահանման կամ Հայաստանի Հանրապետությունում դրանց վերամշակման հնարավորությունների ստեղծումը, մասնավորապես համապատասխան մասնագիտական կազմակերպությունների ստեղծումը:

Շահագործման փուլում կենցաղային աղբի կուտակում չի նախատեսվում: Աղբը կուտակվելու է պոլիէթիլենային պարկերի մեջ և ամենօր տեղափոխվելու է աշխատողների կողմից:

11.6. Պատմամշակութային և բնության հուշարձաններ.

Շինարարության փուլ: Համաձայն «Պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից տարածքում կատարված ուսումնասիրությունների տարածքում հուշարձաններ չկան: Միաժամանակ շինարարական աշխատանքների ընթացքում հնարավոր են հուշարձանների կամ հնագիտական շերտի ի հայտ գալու դեպքեր, դրանց պահպանությունն ապահովելու համար, ընկերությունն առաջնորդվելու է պատահական գտածոյի ընթացակարգով: Պատահական գտածոյի ընթացակարգը ներառում է.

- Գտածոյի տեղամասում անմիջապես կանգնեցնել բոլոր աշխատանքները, տեղեկացնել տեղական իշխանություններին և մշակույթի նախարարությանը:
- Գտածոյի բնորոշումը պետք է իրականացվի լիազոր մարմնի պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչության կողմից,
- Հայտնաբերված իրերի հետ կապված հետագա քայլերը որոշվում են պատասխանատու մարմինների կողմից, այդ թվում դրանց տեղափոխման և պահպանման հարցը,
- հնագիտական շերտի կամ որևէ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու են և տեղեկացվելու է համապատասխան լիազոր մարմնին:

Շինարարական աշխատանքները կարելի է վերսկսել միայն մինչև համապատասխան պետական մարմնի (Պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչությանը) կողմից թույլտվության տրամադրումը՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար:

Շահագործման փուլում պատմամշակութային հուշարձանների վրա հնարավոր ազդեցություն չի նախատեսվում:

11.7. Աղմուկ և թրթռում.

Շինարարության փուլում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում է.

- շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին,
- տրանսպորտային միջոցները և շինարարական տեխնիկան օգտագործել միայն սարքին վիճակում,
- պարբերաբար ստուգել և կարգաբերել տեխնիկական միջոցները, տրանսպորտային միջոցների շարժիչները,
- շինհրապարակում աղմուկի մակարդակը գերազանցելու դեպքում աշխատողներին ապահովել ականջակալներով,
- Արևակայանի, ենթակայանի, և դրանց տարրերի անցկացման ժամանակ հաշվի առնել տարածքի կլիմայական պայմանները՝ քամու ճնշումը, սառցակեղևի շերտի հաստությունը, օդի ջերմաստիճանը, հաղորդալարերի և մետաղաճառպանների պարը, թրթռումը,

Շահագործման փուլ. Արևակայանի և ենթակայանի տարածքը գտնվում է բնակավայրերից բավական մեծ հեռավորության վրա, աղմուկի մակարդակը չի կարող ազդեցություն ունենալ բնակավայրերի վրա, ուստի միջոցառումներ չեն նախատեսվում:

11.8. Արտակարգ իրավիճակներ.

Շինարարության փուլ: Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերը մեղմելու և դրանց առաջացումը կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում է.

- պահպանել հակահրդեհային նորմերը, նախատեսվող գործունեության վայրն ապահովվել հրդեհաշիջման վահանակով՝ 2 հատ, հակահրդեհային կրակմարիչներով՝ 6 հատ, տեղադրվելու են ջրի բաքեր,

- աշխատակիցներին նախապատրաստել արտակարգ իրավիճակներում գործելուն,
- տարածքն ապահովել առաջին օգնության ծառայությունների հետ հուսալի կապով,
- հեղուկ նյութերը տեղափոխել շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահել հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար,
- ապահովել էլեկտրահաղորդալարերի բարձր հաղորդականությունը, մեխանիկական ամրությունը,

- մթնոլորտային տեղումների, քամու ուժեղացման և այլ վտանգավոր երևույթների ժամանակ շինարարական աշխատանքները դադարեցնել,

- տարերային երևույթների(քամու ուժգնացում, փոթորիկ, մրրիկ, երկրաշարժ, սողանք) և վթարների դեպքում անջատել էլեկտրասնուցման սարքերը, ապահովելով վտանգավոր տարածքից մարդկանց տարահանումը:

Շահագործման փուլ. արտակարգ իրավիճակները կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում է.

- արևակայանը և ենթակայանն ապահովված է լինելու հրդեհաշիջման միջոցներով, տեսահսկման տեսախցիկներով, ավտոմատ կառավարման համակարգով, հրդեհաշիջման միջոցներով՝ հակահրդեհային կրակմարիչներով, ծխի և ջերմաստիճանի տվիչներով, ազդանշանային համակարգերով, անվտանգության նշաններով,

- արևակայանի տարածքում տեղադրվելու են ավտոմատ կառավարման համակարգ, փոխակերպիչներ(ինվենտորներ), տեսահսկման համակարգ՝ 35 հատ տեսախցիկ՝ գիշերային տեսանելիության հնարավորությամբ, լուսատուներ՝ 50Վտ հզորությամբ, 2 հատ հրդեհաշիջման վահանակով՝ 1 հատ հաշվառքի կետում և 1 հատ մուտքի մոտ,

- պարբերաբար ստուգել աղետներին հակազդելու համակարգերի աշխատունակությունը,

- գործունեության տարածքում փակցվելու են արտակարգ իրավիճակների պլանը՝ ներառված անբարենպաստ պայմանների և վթարային իրավիճակներին ուղղված միջոցառումները՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,

- պողպատե էլեմենտները պատված են մթնոլորտակայուն էմալով, շինարարական կոնստրուկցիաներն ապահովել հակակոռոզիոն պաշտպանությամբ,

- անվտանգության համակարգերի արդյունքներին հետևելու նպատակով նախատեսվում է, մշտական մոնիթորինգ, հերթափոխային գրաֆիկով՝ 2-4 աշխատողի միջոցով:

11.9. Մարդու առողջություն, աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն.
Շինարարության փուլ: Գործունեության իրականացման ընթացքում մարդու առողջության և անվտանգության պահպանման, աշխատանքի ճիշտ կազմակերպման համար նախատեսվում է.

- պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը, ՀՀ Առողջապահության նախարարության 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2..8-003-12 սանտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրամանի պահանջները,

- շինհրապարակն ապահովել 1-ին բուժօգնության համար անհրաժեշտ դեղարկղիկով,

- աշխատողների համար հատկացնել ընդհանուր ծառայությունների տարածք՝ հանգստի և անձնական հիգիենայի կարիքները հոգալու համար(տնակ),

- շինհրապարակում և հարակից տարածքում տեղադրել հնարավոր վտանգների մասին նախազգուշացնող նշաններ,

- հեղուկ նյութերը տեղափոխել շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահել հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար,

- ապահովել շինարարական նյութերի, վառելիքի, նավթամթերքի պահեստավորման և բեռնաթափման կանոնների համապատասխանությունը գործող օրենսդրության պահանջներին,

- մալուխային գծերի տեղադրումը կատարել, բացառելով մալուխային գծերի հավաքակցման և շահագործման գործընթացում վտանգավոր մեխանիկական լարումների և վնասվածքների առաջացումը,

- շինհրապարակն ապահովվել հակահրդեհային միջոցներով, լուսավորության սարքերով՝ գիշերային տեսանելիության հնարավորությամբ,

- վերահսկել աշխատող սարքավորումների պիտանելիությունը, մեքենաների երթերը, հաջորդականությունը, բացառելով մեքենաների կուտակումները,

- նվազագույնի հասցնել ճանապարհների խցանումներ առաջացնող գործողություններն՝ ընդհանուր երթևեկության խոչընդոտումը բնակչության անվտանգությունն ապահովելու նպատակով,

- իրականացնել տեխնիկական վերահսկողություն՝ նախագծային անհամապատասխանությունները ժամանակին շտկելու նպատակով:

Շինաշխատանքները կկատարվեն պահպանելով շինարարության ժամանակացույցը և աշխատանքի անվտանգության կանոններն՝ ըստ ՇՆԿ-3-480* նորմերի:

Շահագործման փուլ.

- Արևակայանի, ենթակայանի պլանային վերանորոգման և վերակառուցման աշխատանքները պետք է կատարել ՏԿ-ի պահանջներին համապատասխան,

- Էլեկտրամատակարար կազմակերպությունը պետք է ապահովի իր սեփականությունը հանդիսացող էլեկտրական ցանցերին անմիջականորեն միացված՝ սպառողի սեփականությունը հանդիսացող էլեկտրական գծերի պաշտպանությունն էլեկտրական վնասվածքներից՝ համաձայն միացման

պայմանագրի:

- ապահովել առաջին բուժօգնության անհրաժեշտության դեղարկղիկով:

11.10. Սոցիալական գործոններ .

Շինարարության փուլ: Գործունեության իրականացման ընթացքում սոցիալական խնդիրներից խուսափելու նպատակով նախատեսվում է.

- բացառել գործունեության տարածքից դուրս այլ տարածքների օգտագործումը,
- աշխատանքները կազմակերպել ցերեկային ժամերին, նվազագույնի հասցնել ճանապարհների խցանումներ առաջացնող գործողություններն՝ ընդհանուր երթևեկության խոչընդոտումը և հասարակական անվտանգությունն ապահովելու նպատակով,
- կարգավորել մեքենաների երթերի հաճախականությունը՝ ճանապարհների ծանրաբեռնվածությունից խուսափելու նպատակով,
- փորված տարածքների արագ վերականգնում:

Գործունեության իրականացման շինարարության փուլում բացվելու են նոր աշխատատեղեր:

Շահագործման փուլ. Հանրային քննարկումների ընթացքում համայնքի կողմից հարց բարձրացվեց և առաջարկվեց Ձեռնարկողին ֆինանսական աջակցություն ցուցաբերել համայնքին, մասնակցել համայնքում նախատեսվող ծրագրերի իրականացմանը, մասնավորապես ճանապարհների վերանորոգման, լուսավորության բարեկարգման աշխատանքներին և այլն:

Ձեռնարկողը պատրաստակամություն հայտնեց աջակցություն ցուցաբերել համայնքին պայմանագրային հիմունքներով, վերջինիս հետ փոխադարձ համաձայնությամբ ճշտել համայնքային խնդիրների աջակցման ուղղությունները:

11.11 Բարեկարգում և Լանդշաֆտ.

Շինարարության փուլ: նախատեսվող գործունեության իրականացման տարածքներում (ազդեցության գոտում) լանդշաֆտի վրա էական վնասակար ազդեցությունները մեղմելու նպատակով նախատեսվում է.

- բացառել նախատեսված նախագծից դուրս կառուցապատման այլ աշխատանքները, լանդշաֆտային այլ փոփոխությունները,
- հնարավորինս պահպանել ռելիեֆի բնական ձևերը, նվազագույնի հասցնել ռելիեֆի խախտման, կանաչ տարածքների վնասման, աղտոտմանն ուղղված գործողությունները,
- գործունեության տարածքը մաքրել թափոններից, վերականգնել լանդշաֆտը:

Բարեկարգում. շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում.

- շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո տարածքը մաքրել ավելորդ թափոններից և բերելով հնարավորինս նախքին տեսքի,
- շինարարական սարքավորումներն ապամոնտաժել և հեռացնել տարածքից,
- կատարել գործունեության ենթակա տարածքի հարթեցման, բարեկարգման

աշխատանքներ,

- արևակայանի և ենթակայանի տարածքն ամբողջությամբ ցանկապատվելու է 2 մ բարձրության մետաղական ցանկապատով՝ դարպասներով:

Արևակայանի տարածքի որոշ հատվածներ բետոնապատվելու են կամ լցվելու են մանրախճով:

Ելնելով գործունեության բնույթից՝ հրդեհավտանգությունն ապահովելու նպատակով, տարածքի ազատ հատվածներում կանաչապատման աշխատանքներ չեն կատարվելու:

12. Նախատեսվող գործունեության ազդեցության մշտադիտարկման ծրագիրը. (Մոնիթորինգ).

Մոնիթորինգը՝ ԲԿՊ-ում նախանշված մեղմացնող միջոցառումների կատարման, դրանց արդյունավետությունը ստուգելու և վերահսկելու նպատակով իրականացվող գործընթաց է, գործընթացում մթնոլորտային օդում, ջրային ռեսուրսներում վնասակար նյութերի պարունակությունը վերահսկելու, ինչպես նաև թափոնների կառավարումը ճիշտ կազմակերպելու համար նախատեսված է իրականացնել մոնիթորինգ (մշտադիտարկումներ)՝ շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանը կամ մեղմանն ուղղված:

Այդ նպատակով նախատեսվում է.

- շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա հնարավոր ազդեցությունների մեղմանն ուղղված միջոցառումների կիրառման հսկողություն:
- Համապատասխան մասնագետների կողմից ստուգայցերի կատարում՝ շինարարական և անձնական պաշտպանության նորմերի խստիվ պահպանման նպատակով:
- Բնապահպանական, առողջության և աշխատանքային անվտանգության տեխնիկական վերահսկողություն՝ ամենօրյա ռեժիմով:
- Գործունեության տարածքում շինարարական աշխատանքների կատարման ժամանակ պարբերաբար կատարել մոնիթորինգ, առաջնորդվելով ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ. «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» N781-Ն որոշման պահանջներից՝ ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակների պոպուլյացիաների հայտնաբերման և դրանց պահպանության նպատակով:
- Տրանսպորտային միջոցների երթևեկության վերահսկում՝ դաշտային տարածքներում վերջիններիս տեղաշարժը վերահսկելու նպատակով:
- Շին տեխնիկայի և մեքենաների համապատասխան տեխնիկական վիճակի պարբերաբար ստուգումների իրականացում՝ անսարք վիճակում գտնվող և արտահոսքեր ունեցող մեքենաների օգտագործումը բացառելու նպատակով:
- Անվտանգության համակարգերի արդյունքներին հետևելու նպատակով մշտական մոնիթորինգի իրականացում՝ 2 աշխատողի միջոցով:
- Շինարարության իրականացման ժամանակացույցի պահպանման վերահսկողություն:

- Բարեկարգման աշխատանքների իրականացման ապահովում, վերահսկում:
- Կանոնավոր կատարել սոցիալական պարտավորությունները՝ համաձայն համայնքի հետ կնքած պայմանագրի:

13. Բնապահպանական կառավարման պլան

Աղյուսակ 8

№	Արտադրական գործընթացում ազդեցության ենթակա շրջակա միջավայրի բաղադրիչները և ազդող գործոնները	Մեղմող միջոցառման անվանումը	Միջոցառման իրականացման պատասխանատու	Վերահսկող
1	Օդային ավազան	<p>Շինարարության փուլ Օդային ավազան արտանետումները մեղմելու նպատակով նախատեսվում է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - օդի դրական ջերմաստիճանի դեպքում շինարարական հրապարակը, բացառությամբ վերանորոգվող և վերակառուցվող փողոցների, օրվա ընթացքում պարբերաբար ջրել բացառելով կեղտաջրերի թափանցումը շինարարական հրապարակի սահմաններից դուրս, - ավազը, ցեմենտը, գաջը, խիճը, այլ սորուն նյութերը, հողային զանգվածները, ինչպես նաև շինարարական աղբը տեղափոխել փոշու համար անթափանց ծածկոցներով ծածկված տրանսպորտային միջոցներով, - ավազը, ցեմենտը, գաջը, խիճը, այլ սորուն նյութերը, հողային զանգվածները, ինչպես նաև շինարարական աղբը պահեստավորել փակ տարածքներում կամ ծածկել անթափանց թաղանթներով, 	Կապալառու	«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

		<p>- ցանկապատել շինարարական հրապարակը՝ նախագծին համապատասխան,</p> <p>- շինարարական հրապարակից դուրս եկող տրանսպորտային միջոցների անվադողերը լվանալ,</p> <p>- հղկման աշխատանքներ կատարելիս օգտագործել փոշու արտանետումը բացառող սարքեր և տեխնոլոգիաներ,</p> <p>- շինարարական աղբը տեղափոխել դրանց հեռացման համար հատուկ հատկացված վայրեր և հատուկ սահմանված երթուղով:</p> <p>- շինարարական տեխնիկան և տրանսպորտային միջոցներն կօգտագործվեն միայն սարքին վիճակում, պարբերաբար կիրականացվեն ստուգումներ:</p>		
--	--	---	--	--

		Շահագործման փուլում օդային ավազանի վրա ազդեցություններ չեն նախատեսվում:		
2.	Հողային ռեսուրսներ	<p>Շինարարության փուլ Հողային ռեսուրսների աղտոտումից պահպանելու նպատակով նախատեսվում է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Մալուխագծի, անցկացման աշխատանքերի ժամանակ հանվող հողային զանգվածը կկուտակվի անմիջական հորատանցքերի հարևանությամբ ծածկված վիճակում, - հողային զանգվածի մի մասն օգտագործվելու է տեղում՝ հետլցման և տարածքի բարեկարգման համար, - ճանապարհի ջրցանը և գրունտի խոնավեցումը կկատարվի այնպես, որպեսզի չառաջանան մակերևութային հոսքաջրեր, - շինարարության ընթացքում կօգտագործվեն գոյություն ունեցող գրունտային ճանապարհները, - շինարարական նյութերը կտեղադրվեն հատուկ տակդիրների, իսկ շինարարական տեխնիկան ժամանակավոր կկայանվի գրունտային ճանապարհի վրա, - շինարարական տեխնիկայի, լիցքավորումը և սարքավորումների վերանորոգումը կկատարվի գործունեության տարածքից դուրս՝ հատուկ մասնագիտացված կետերում: 	Կապալառու	«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

		<p>Շահագործման փուլում հողային ռեսուրսների պահպանման նպատակով նախատեսվում է.</p> <p>-հնարավորինս պահպանել գործունեության վայրում՝ ազատ տարածքում խոտածածկ հատվածները,</p> <p>-մալուխագծի կառուցման ավարտից հետո՝ անմիջապես իրականացնել համայնքային հողերի վերականգնում:</p>		
3	Ջրային ռեսուրսներ	<p>Շինարարության փուլ. ջրային ռեսուրսների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները մեղմելու կամ կանխարգելու, նպատակով նախատեսվում է.</p> <p>- գործունեության իրականացման ընթացքում աշխատողների համար մատակարարել խմելու որակի ջուր՝ բերովի(շերով),</p> <p>- աշխատողների կենցաղային կարիքները հոգալու, ինչպես նաև հրդեհաշիջման նպատակով կողեղադրվեն ջրի բաքեր,</p> <p>- շինհրապարակում կտեղադրվի 3 տոննա տարողության պլաստմասե տարա՝ շինարարական հոսքաջրերի, անձրևաջրերի հեռացման և հավաքման նպատակով,</p> <p>- ջրցանի և փոշենստեցման, մեքենաների անիվների լվացման համար օգտագործել տեխնիկական որակի ջուր, որը բերվելու է ավտոցիստեռով՝ պայմանագրային</p>	Կապալառու	«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

	<p>հիմունքներով, կամ օգտագործվելու է պարզաբանի ջուրը,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ճանապարհների ջրցանն իրականացվելու է ըստ անհրաժեշտության, - պարզաբանում առաջացած նստվածքը կտեղափոխվի աղբավայր՝ պայմանագրային հիմունքներով, - շինարարական տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների սպասարկումը կատարել համայնքում գործող մասնագիտացված կետերում, - շինարարության համար անհրաժեշտ բետոնախառնուրդը բերվելու է պատրաստի վիճակում մասնագիտացված կազմակերպությունների բետոնախառնիչ մեքենաներով՝ ըստ պահանջի : <p>Կեղտաջրեր.</p> <ul style="list-style-type: none"> - շինհրապարակում տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների լվացումից առաջացած հոսքաջրերը կուղղորդվեն տարածքում տեղադրված բիոզուգարան, -բիոզուգարանի մաքրումը կկատարվի մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով: <p>Շահագործման փուլ. Ջրային ռեսուրսների պահպանման համար նախատեսվում է.</p>		
--	--	--	--

		<p>- աշխատողների համար խմելու ջուրը բերել պատրաստի վիճակում՝ շշերով,</p> <p>- աշխատողների կենցաղային և սանիտարական կարիքները հոգալու նպատակով կտեղադրվի սանհանգույց (բիոզուգարան),</p> <p>- բիոզուգարանի մաքրումը կատարել մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:</p>		
4	Կենսաբազմազանություն	<p>Շինարարության փուլ. Գործունեության իրականացման ընթացքում բուսական և կենդանական աշխարհին հնարավոր ազդեցություններից զերծ պահելու համար նախատեսվում է.</p> <p>- գործունեության և հարակից տարածքներում ՀՀ Կարմիր գրքերում գրանցված բուսատեսակների նոր պոպուլյացիաների կամ կենդանիների բնադրավայրերի հայտնաբերման դեպքում դադարեցնել շինարարական աշխատանքները և տեղեկացնել համապատասխան գերատեսչություններին,</p> <p>- գործունեության տարածքում շինարարական աշխատանքների կատարման ժամանակ ընկերության կողմից պարբերաբար կատարել մոնիթորինգ, առաջնորդվելով ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ. «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական</p>	Կապալառու	«ՄԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

		<p>պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» N781-Ն որոշման պահանջներից՝ ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակների պոպուլիացիաների հայտնաբերման և դրանց պահպանության նպատակով,</p> <p>- շինարարական աշխատանքներն իրականացնել բացառապես ցերեկային ժամերին՝ տարածքում հնարավոր գոյություն ունեցող որոշ կենդանիների կենսակերպի վրա ազդեցությունից խուսափելու համար:</p> <p>Շահագործման փուլ. Կենդանական աշխարհին չվնասելու համար նախատեսվում է.</p> <p>- հնարավորինս նվազեցնել տարածքի գիշերային լուսավորությունը՝ կենդանիների որոշ տեսակների բնականոն վարքին չխանգարելու նպատակով,</p> <p>- խախտված հողաշերտի հնարավորինս արագ վերականգնում՝ տարածքում կենդանական աշխարհի տեղաշարժը չխաթարելու նպատակով:</p>		
5	Թափոններ	<p>Շինարարության փուլում թափոնների հնարավոր ազդեցությունները շրջակա միջավայրի վրա մեղմելու նպատակով նախատեսվում է.</p> <p>- տարածքում խուսափել վտանգավոր նյութերի և մետաղական թափոնների</p>	Կապալառու	«ՄԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

	<p>կուտակումից,</p> <p>- նյութերի մնացորդները (մետաղական մասեր, մետաղալարեր և այլն) Կապալառու կազմակերպության կողմից հավաքել հատուկ տարողությունների մեջ և աշխատանքների ավարտից հետո տեղափոխել, անհրաժեշտության դեպքում հանձնել համապատասխան լիցենզավորված կազմակերպություններին, դրանց հետագա վերամշակման և օգտագործման համար,</p> <p>- շինարարական թափոնները՝ շինադր, բետոնի մնացորդներ, կհավաքվեն պարկերի մեջ և կտեղափոխվեն համայնքի կողմից հատկացված վայր, քանի որ տարածաշրջանում չկան կազմակերպված սանիտարական աղբավայրեր,</p> <p>- կենցաղային աղբը հավաքել աղբահավաք տարողության մեջ և տեղափոխել աղբավայր՝ համայնքապետարանի համաձայնությամբ,</p> <p>- շինարարության ժամանակ առաջացած աղտոտված լաթերը, պարկերը հանձնել թափոնների ջերմային վնասազերծում կատարող կազմակերպություններին:</p> <p>Ենթակայանի տարածքում հնարավոր վթարների կամ վերանորոգման ժամանակ հողային ռեսուրսների մեջ տրանսֆորմատորային յուղի հնարավոր արտահոսքերը կանխելու</p>		
--	---	--	--

	<p>նպատակով նախատեսվում է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - կառուցել յուղընդունիչներ (հոր)՝ տրանսֆորմատորներից յուղի հեռացման նպատակով: Յուղընդունիչները լինելու են բետոնյա հիմքով՝ խճաքարի և մետաղական էլեմենտների համակցությամբ, - հնարավոր վթարների դեպքում յուղընդունիչում հավաքված յուղը, յուղոտված լաթերը և յուղային նյութեր պարունակող այլ մասերը հեռացվելու և հանձնվելու են համապատասխան վերամշակող կազմակերպություններին, - հալոգեններ, պոլիքլորացված դիֆենիլներ և տերֆենիլներ չպարունակող բանեցված տրանսֆորմատորային յուղերը հավաքվելու է համապատասխան տարրաների մեջ և հանձնվելու է մասնագիտացված վերամշակող կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով, - հնարավոր արտահոսքերի դեպքում կիրառվելու են համապատասխան լաթեր, որոնք հնարավորություն են տալիս արագ ներծծելու յուղային զանգվածը, - ասֆալտ-բետոնե խառնուրդի թափոնները հանձնվելու է ասֆալտապատող ընկերություններին, 		
--	---	--	--

		<p>- յուղերով աղտոտված ավազը հանձնվելու է մասնագիտացված ընկերություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով,</p> <p>- սև և գունավոր մետաղի ջարդոնը հանձնվելու է մասնագիտացված կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով:</p> <p>Շահագործման փուլում առաջացող վնասված վահանակները կուտակվելու են պահեստում՝ փակ տարածքում՝ մինչև համապատասխան կազմակերպություններին հանձնելը:</p>		
6	Պատմամշակութային բնության հուշարձաններ.	<p>և Հնագիտական շերտի կամ որևէ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու են և տեղեկացվելու է համապատասխան լիազոր մարմնին:</p> <p>Շինարարական աշխատանքները կարելի է վերսկսել միայն մինչև համապատասխան պետական մարմնի (Պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչությանը) կողմից թույլտվության տրամադրումը՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար:</p> <p>Համապատասխան թույլտվությունները ստանալուց հետո, Կապալառու կազմակերպությունը կպարտավորվի հողային</p>	Կապալառու	«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

		աշխատանքները սկսելուց առաջ, ներգրավել հնագետի՝ նախարարությանը տրամադրելով վերջինիս տվյալները:		
7	Աղմուկ և թրթռում	<p>Շինարարության փուլում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - շինարարական աշխատանքները, տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին, - տրանսպորտային միջոցները և շինարարական տեխնիկան օգտագործել միայն սարքին վիճակում, - պարբերաբար ստուգել և կարգաբերել տեխնիկական միջոցները, տրանսպորտային միջոցների շարժիչները, - Արևակայանի, ենթակայանի, և դրանց տարրերի անցկացման ժամանակ հաշվի առնել տարածքի կլիմայական պայմանները՝ քամու ճնշումը, սառցակեղևի շերտի հաստությունը, օդի ջերմաստիճանը, հաղորդալարերի և մետաղաձուլանների պարը, թրթռումը, <p>Արևակայանի տարածքը գտնվում է բնակավայրերից հեռու, աղմուկի մակարդակը չի կարող ազդեցություն ունենալ բնակավայրերի վրա, ուստի միջոցառումներ չեն նախատեսվում:</p>	Կապալառու	«ՄԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ
8	Արտակարգ իրավիճակներ	Շինարարության փուլ. Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում	Կապալառու	«ՄԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

		<p>արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերը մեղմելու և դրանց առաջացումը կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պահպանել հակահրդեհային նորմերը, նախատեսվող գործունեության վայրն ապահովվել հրդեհաշիջման վահանակով՝ 2 հատ, հակահրդեհային կրակմարիչներով՝ 6 հատ, տեղադրվելու են ջրի բաքեր, - աշխատակիցներին նախապատրաստել արտակարգ իրավիճակներում գործելուն, - տարածքն ապահովել առաջին օգնության ծառայությունների հետ հուսալի կապով, - հեղուկ նյութերը տեղափոխել շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահել հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար, - ապահովել էլեկտահողորդալարերի բարձր հաղորդականությունը, մեխանիկական ամրությունը, - մթնոլորտային տեղումների, քամու ուժեղացման և այլ վտանգավոր երևույթների ժամանակ շինարարական աշխատանքները դադարեցնել, - տարերային երևույթների (քամու ուժգնացում, փոթորիկ, մրրիկ, երկրաշարժ, սողանք) և վթարների դեպքում անջատել 	
--	--	--	--

	<p>էլեկտրասնուցման սարքերը, ապահովելով վտանգավոր տարածքից մարդկանց տարհանումը:</p> <p>Շահագործման փուլում արտակարգ իրավիճակները կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում է.</p> <ul style="list-style-type: none"> - արևակայանն և ենթակայանն ապահովված են լինելու հրդեհաշիջման միջոցներով, տեսահսկման տեսախցիկներով, ավտոմատ կառավարման համակարգով, հրդեհաշիջման միջոցներով՝ հակահրդեհային կրակմարիչներով, ծխի և ջերմաստիճանի տվիչներով, ազդանշանային համակարգերով, անվտանգության նշաններով, - արևակայանի տարածքում տեղադրվելու են փոխակերպիչներ (ինվենտորներ), տեսահսկման համակարգ, 35 հատ տեսախցիկ՝ գիշերային տեսանելիության հնարավորությամբ, 1 հատ հրդեհաշիջման վահանակով, 1 հատ հաշվառքի կետում և 1 հատ մուտքի մոտ, - պարբերաբար ստուգել աղետների հակազդելու համակարգերի աշխատունակությունը, - գործունեության տարածքում փակցվելու են արտակարգ իրավիճակների պլանը՝ ներառված անբարենպաստ պայմանների և վթարային իրավիճակներին ուղղված միջոցառումները՝ 	
--	---	--

		<p>Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,</p> <p>- պողպատե էլեմենտները շինհրապարակ են բերում արդեն ներկված մթնոլորտակայուն էմալով, շինարարական կոնստրուկցիաներն ապահովել հակակոռոզիոն պաշտպանությամբ,</p> <p>- անվտանգության համակարգերի արդյունքներին հետևելու նպատակով նախատեսվում է, մշտական մոնիթորինգ, հերթափոխային գրաֆիկով՝ 2 աշխատողի միջոցով:</p>		
9	<p>Մարդու առողջություն, աշխատանքի կազմակերպում և անվտանգություն</p>	<p>Շինարարության փուլ. Մարդու առողջության և անվտանգության պահպանման, աշխատանքի ճիշտ կազմակերպման համար նախատեսվում է.</p> <p>- պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը, ՀՀ Առողջապահության նախարարության 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2..8-003-12 սանտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրամանի պահանջները,</p> <p>- շինհրապարակն ապահովել 1-ին բուժօգնության համար անհրաժեշտ դեղարկղիկով,</p> <p>- աշխատողների համար հատկացնել ընդհանուր ծառայությունների տարածք՝</p>	Կապալառու	«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

	<p>հանգստի և անձնական հիգիենայի կարիքները հոգալու համար(տնակ),</p> <ul style="list-style-type: none"> - շինհրապարակում և հարակից տարածքում տեղադրել հնարավոր վտանգների մասին նախազգուշացնող նշաններ, - հեղուկ նյութերը տեղափոխել շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահել հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար, - ապահովել շինարարական նյութերի, վառելիքի, նավթամթերքի պահեստավորման և բեռնաթափման կանոնների համապատասխանությունը գործող օրենսդրության պահանջներին, - շինհրապարակն ապահովվել հակահրդեհային միջոցներով, լուսավորության սարքերով՝ գիշերային տեսանելիության հնարավորությամբ, - վերահսկել աշխատող սարքավորումների պիտանելիությունը, մեքենաների երթերը, հաջորդականությունը, բացառելով մեքենաների կուտակումները, - նվազագույնի հասցնել ճանապարհների խցանումներ առաջացնող գործողություններն՝ ընդհանուր երթևեկության խոչընդոտումը բնակչության անվտանգությունն ապահովելու նպատակով, 		
--	--	--	--

		<p>- իրականացնել տեխնիկական վերահսկողություն՝ նախագծային անհամապատասխանությունները ժամանակին շտկելու նպատակով:</p> <p>Շինաշխատանքները կկատարվեն պահպանելով շինարարության ժամանակացույցը և աշխատանքի անվտանգության կանոններն՝ ըստ ՇՆկԿ-3-480* նորմերի:</p> <p>Շահագործման փուլ.</p> <p>-Արևակայանի, ենթակայանի պլանային վերանորոգման և վերակառուցման աշխատանքները պետք է կատարել ՏԿ-ի պահանջներին համապատասխան,</p> <p>-Էլեկտրամատակարար կազմակերպությունը պետք է ապահովի իր սեփականությունը հանդիսացող էլեկտրական ցանցերին անմիջականորեն միացված՝ սպառողի սեփականությունը հանդիսացող էլեկտրական գծերի պաշտպանությունն էլեկտրական վնասվածքներից՝ համաձայն միացման պայմանագրի:</p> <p>-ապահովել առաջին բուժօգնության անհրաժեշտության դեղարկղիկով:</p>		
10	Սոցիալական	<p>Շինարարության փուլ. Գործունեության իրականացման ընթացքում սոցիալական խնդիրներից խուսափելու նպատակով նախատեսվում է.</p> <p>- բացառել գործունեության տարածքից դուրս</p>	Կապալառու	«ՄԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

		<p>այլ տարածքների օգտագործումը,</p> <p>-աշխատանքները կազմակերպել ցերեկային ժամերին, նվազագույնի են հասցնել ճանապարհների խցանումներ առաջացնող գործողություններն՝ ընդհանուր երթևեկության խոչընդոտումը և հասարակական անվտանգությունն ապահովելու նպատակով,</p> <p>-կարգավորել մեքենաների երթերի հաճախականությունը՝ ճանապարհների ծանրաբեռնվածությունից խուսափելու նպատակով,</p> <p>- բացվելու են նոր աշխատատեղեր:</p> <p>Շահագործման փուլում գործունեության իրականացումն ունենալու է համայնքի բնակիչների համար դրական սոցիալ-տնտեսական ազդեցություն՝ բացվելու են նոր աշխատատեղեր՝ 2-4 աշխատողների համար:</p> <p>Նախաձեռնողը ֆինանսական աջակցություն կցուցաբերի համայնքին, կմասնակցի համայնքում նախատեսվող ծրագրերի իրականացմանը, մասնավորապես ճանապարհների վերանորոգման, լուսավորության բարեկարգման աշխատանքներին և այլն:</p>		
11	Բարեկարգում, Լանդշաֆտ.	<p>Տարածքի բարեկարգման նպատակով նախատեսվում է.</p> <p>-բացառել նախատեսված նախագծից դուրս</p>		

	<p>կառուցապատման այլ աշխատանքները, լանդշաֆտային այլ փոփոխությունները,</p> <p>-հնարավորինս պահպանել ռելիեֆի բնական ձևերը, բնահողի բնական վիճակի պահպանման պահանջները, նվազագույնի հասցնել ռելիեֆի խախտմանը, կանաչ տարածքների վնասմանն, աղտոտմանն ուղղված գործողությունները,</p> <p>-գործունեության տարածքը մաքրել թափոններից, վերականգնել լանդշաֆտը</p> <p>-շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո շինարարական սարքավորումներն ապամոնտաժել և հեռացնել տարածքից,</p> <p>-տարածքը մաքրել ավելորդ թափոններից և քերելով հնարավորինս նախկին տեսքի, կատարել տարածքի հարթեցման, բարեկարգման աշխատանքներ,</p> <p>- արևակայանի և ենթակայանի տարածքն ամբողջությամբ ցանկապատվելու է 2 մ բարձրության մետաղական ցանկապատով՝ դարպասով:</p>		
--	--	--	--

14. Մոնիթորինգի (մշտադիտարկում) պլան (շինարարության և շահագործման փուլեր)

Շինարարության փուլ	Պարբերականությունը (ժամանակամիջոցը)	Մոնիթորինգի եղանակը	Մոնիթորինգի վայրը	Պատասխանատու, Վերահսկող
1.Օդային ավազան արտանետումները	Հողային աշխատանքների	Տեսողական ուսումնասիրություն,	Շինհրապարակ, գործունեության	Կապալառու

մեղմում՝ օդի աղտոտումը կանխելու նպատակով (փոշի, ծխագազեր)	ընթացքում, տրանսպորտային միջոցների շահագործման ընթացքում: Ամիսը 1 անգամ	անհրաժեշտության դեպքում չափազորում՝ համապատասխան մասնագետի կողմից	տարածք, հարակից տարածքներ:	
2. Հողային ռեսուրսների մոնիթորինգ՝ հողի աղտոտումը կանխելու նպատակով:	Պարբերաբար	Տեսողական ուսումնասիրություններ	Շինհրապարակ, գործունեության տարածք, ճանապարհներ, հարակից տարածքներ:	Կապալառու «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ Համապատասխան գերատեսչության տեսչական մարմին
3. Շինարարական նյութերի և թափոնների տեղափոխում:	Չպլանավորված ստուգումներ օրվա բոլոր ժամերին	Տեսողական ուսումնասիրություններ՝	Շինհրապարակ, գործունեության տարածք, ճանապարհներ	Կապալառու «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ
4. Կենսաբազմազանության մոնիթորինգ	- գործունեության և հարակից տարածքներում ՀՀ Կարմիր գրքերում գրանցված բուսատեսակների նոր պոպուլյացիաների կամ կենդանիների բնադրավայրերի հայտնաբերման դեպքում՝ վերահսկում:			

5. Արտակարգ իրավիճակների և աշխատանքի անվտանգության վերահսկում	Ամենօրյա Պարբերաբար	Տեսողական ուսումնասիրություններ,	Գործունեության տարածքում, շինհրապարակում	Կապալառու «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ
6 Աղմուկի մակարդակի տատանումներ	Ամենօրյա, շաբաթը մեկ անգամ	Աղմկաչափ	Շինհրապարակում	Կապալառու
7. Մարդու առողջություն և անվտանգություն	Ամենօրյա	Հարցումների իրականացում, համապատասխան ցուցատախտակների տեղադրում:	Շինարարության ընթացքում	Կապալառու «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ Համապատասխան գերատեսչության տեսչական մարմին
7. Տարածքի բարեկարգում	Շինարարության ավարտից հետո	Տեսողական ուսումնասիրություն:	Գործունեության տարածք, ճանապարհներ	Կապալառու, «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ
Շահագործման փուլ				
1. Կենսաբազմազանության ապրելավայրերի և աճելավայրերի Փոփոխությունների վերաբերյալ հսկողություն	Հինգ տարին մեկ անգամ	Մասնագիտական ուսումնասիրություն:	Ենթակա տարածք	«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ Համապատասխան մասնագետներ
2. Արտակարգ իրավիճակների հսկողություն՝ վթարային իրավիճակների նվազեցման նպատակով	Համապատասխան հակահրդեհային միջոցների առկայություն Անվտանգության համակարգերի	Պարբերական Ստուգումներ	Ենթակայանի տարածքում	«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

	սարդյունքների վերահսկում:	Մշտական մոնիթորիգ՝ աշխատողների միջոցով:		
3. Սոցիալական	Գործունեության իրականացման ընթացքում	Անվտանգության գոտու պահպանում: Կանոնավոր կատարել սոցիալական պարտավորություննե րը՝ ամրագրված համայնքի հետ կնքված պայմանագրում:	համայնք	«ՄԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ
4. Թափոնների հաշվառում փաստացի ծավալների հիման վրա:	Համաձայն ՀՀ Կառավարության 14 սեպտեմբերի 2006թ N 1343-N որոշման տարին մեկ անգամ հաճախականությամբ:		Գործունեության տարածք:	«ՄԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

15. Հանրային քննարկումներ

Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» 2014 թվականի հունիսի 21-ի ՀՕ- 110-Ն Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին (Փոփոխությունները 2023 թվականի մայիսի 3) Օրենքի և ՀՀ կառավարության 28 դեկտեմբերի 2023 թվականի «Հայաստանի հանրապետության կառավարության 2014թվականի նոյեմբերի 19-ի N 1325-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» N 2343-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջների՝ հանրային ծանուցումը և քննարկումները կատարվել են ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն բնակավայրի վարչական ղեկավարի նստավայրում: Հանրային քննարկումների նպատակն է հաշվի առնել բոլոր շահագրգիռ կողմերի և ազդակիր հանրության կարծիքները, առարկություններն, առաջարկություններն և դիտողությունները նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ: Հանրությունը համաձայն ընթացակարգի իր կարծիքը և առաջարկությունները կարող է ներկայացնել գրավոր՝ օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում:

Հանրային քննարկմանը ներկա էին համայնքի, գործունեություն իրականացնող ընկերության ներկայացուցիչները, ազդակիր համայնքի բնակիչներ: Հանրային քննարկմանը ներկայացվել է նախատեսվող գործունեության նախագծային լուծումները և գործունեության իրականացման հետևանքով շրջակա միջավայրի բաղադրիչների և մարդու առողջության վրա հնարավոր ազդեցությունները, դրանց մեղմանն ու կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումները:

Հաշվետվությունում ներառվել են հանրային քննարկման ընթացքում բարձրացված բոլոր դիտարկումների և հարցադրումների պատասխանները՝ մասնավորապես համայնքի սոցիալ-տնտեսական խնդիրներին:

Նախագծի վերաբերյալ համայնքի ավագանին դեռևս որոշում չի ընդունել՝ քանի որ գտնվում է արձակուրդում:

16. Բողոքների ընթացակարգ

Ընկերությունում կներդրվի բողոքների ուսումնասիրման ընթացակարգ՝ գործունեության իրականացման ընթացքում առաջացած շեղումների. օդային ավազան արտանետումների, հողային ռեսուրսների, կենսաբազմազանության պահպանման, ինչպես նաև գյուղացիների հողագործական աշխատանքներին խոչընդոտելու վերաբերյալ բողոքներին արձագանքելու, շեղումները, դրանց պատճառները բացահայտելու, ժամանակին արձագանքելու և թերությունները վերացնելու նպատակով:

17. Նախատեսվող գործունեության իրականացման նպատակահարմարությունը, հաստատված հիմնադրույթային փաստաթղթերին նախատեսվող գործունեության համապատասխանության հիմնավորումները.

Համաշխարհային տնտեսության զարգացման հեռանկարներում Արևային Էներգիան օգտագործվելու է տնտեսության տարբեր բնագավառներում՝ ջեռուցման, լուսավորության, տաք ջրի, ավտոտրանսպորտի, վառելիքի արտադրության, գյուղատնտեսության և այլ ոլորտներում: Արևային և քամու վերականգնվող էներգիան այսօր աշխարհում էլեկտրաէներգիայի ամենաարագ աճող աղբյուրներն են և տեխնոլոգիապես ավելի առաջադեմ, տնտեսապես մատչելի են: Սա պայմանավորված է մի շարք դրական գործոններով, ինչպիսիք են վառելիքի ծախսերի, ջերմոցային գազերի և այլ աղտոտող թափոնների արտանետումների կրճատումը: 2011 թվականին Էներգետիկայի միջազգային գործակալության զեկույցում նշվել է, որ արևային էներգիայի տեխնոլոգիաները, ինչպիսիք են ֆոտոգալվաները, արևային տաք ջուրը և կենտրոնացված արևային էներգիան, կարող են ապահովել աշխարհի էներգիայի մեկ երրորդը մինչև 2060 թվականը, սահմանափակել կլիմայի փոփոխությունը և անցնել վերականգնվող էներգիայի: Արեգակից ստացված էներգիան կարող է առանցքային դեր ունենալ համաշխարհային տնտեսությունը ապաածխաթթվայնացնելու գործընթացում և էներգախնայողության բարելավման ոլորտում:

Համաձայն Էներգետիկ Ember վերլուծական կենտրոնի զեկույցի՝ 2022 թվականին քամու և արևի արտադրության աճը ծածկել է էլեկտրաէներգիայի համաշխարհային պահանջարկի աճի 80%-ը: Քամին և արևը 2022 թվականին հասել են համաշխարհային էլեկտրաէներգիայի արտադրության ռեկորդային 12%-ի՝ մեկ տարի առաջվա 10%-ի դիմաց:

Արևային էներգիայի օգտագործումը կնպաստի Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկ անվտանգության ավելացմանը, ապավինելով բնածին, անսպառ և հիմնականում ներմուծումից անկախ՝ ռեսուրսին, կբարձրացնի էներգետիկ համակարգի կայունությունը, կախվածությունը անօդաչուների պաշարներով հարուստ վառելիքից, կնվազեցնի շրջակա միջավայրի աղտոտումը: ՀՀ կառավարությունը խթանում է արևային և այլընտրանքային կայանների կառուցման և հետագա զարգացման ներդրումային ծրագրերը՝ հատկապես չգազիֆիկացված համայնքներում: Արևային էլեկտրաէներգիայի ստացումը բավականին նպաստավոր պայմաններ է ստեղծում, թե շրջակա միջավայրի պահպանման, և թե մարդկության կայուն զարգացման համար, հատկապես այն դեպքում երբ հանրապետությունը հարուստ է արևային էներգիայի գոտիներով/ Globalsolaratlas.info/:

Նախատեսվող արևակայանը համահունչ է ՀՀ կառավարության 2022 թվականի մարտի 24-ի «ԷՆԵՐԳԱԽՆԱՅՈՂՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՎՈՂ ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ 2022-2030 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻՆ, ԷՆԵՐԳԱԽՆԱՅՈՂՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՎՈՂ ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱՅԻ 2022-2030 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ՓՈԽԼԻ (2022-2024

Արագածոտն բնակավայրում իրականացված հանրային քննարկման արդյունքում նախագծի վերաբերյալ համայնքը արտահայտել է իր համաձայնությունը, որն էլ հիմնավորում է նախագծային փաստաթղթով նախատեսվող գործունեության համապատասխանությունը համայնքի հեռանկարային զարգացման հիմնադրույթային փաստաթղթերին, համայնքի հեռանկարային զարգացմանը:

18. Փակման և հետփակման փուլեր.

Ընկերության կողմից գործունեության հնարավոր դադարեցման դեպքում վերջինիս կողմից նախատեսվում են գործողությունների պլան, որը ներառում է.

- ✓ սարքավորումների, արևային պանելների, էլեկտրասյուների ապամոնտաժում,
- ✓ արևակայանի, ենթակայանի տարածքների կարգաբերում, նախկին տեսքի բերում:

Գործողությունները կատարվելու է համայնքի վերահսկողությամբ:

Փակման փուլի ազդեցություն. Հայաստանի Հանրապետությունում, ինչպես նաև աշխարհի զարգացած երկրներում, արևային կայանների սարքավորումների, մասնավորապես որպես թափոնատեսակ՝ ֆոտոէլեմենտներ պարունակող պանելների և այլ ուղեկցող մասերի պահպանման, տեղակայման լուծումները դեռևս ուսումնասիրման փուլում են:

Քանի որ արևային կայանի պանելները (батаре́йка) պատրաստվում են տարբեր ֆոտոէլեմենտներ պարունակող (ապակի, պլաստիկ) նյութերից, որոնք իրենց մեջ պարունակում են (կապար, քրոմ, կադմիում, սիլիցիում և այլն), ուստի դրանց ուտիլիզացիան և վերամշակումը հանդիսանում են Հայաստանի Հանրապետության համար հրատապ լուծում պահանջող խնդիր, որի լուծումը պետք է տրվի ՀՀ կառավարության կողմից մշակված համապատասխան օրենսդրության, ծրագրի հիման վրա, հաշվի առնելով առաջավոր զարգացած երկրների փորձը:

Միջոցառումներ. Մինչև համապատասխան ռազմավարության մշակումը ընկերությունը նախատեսում է կիրառել հետևյալ հնարավոր տարբերակները.

- հնարավորության դեպքում վերանորոգել և կրկնակի օգտագործել վթարված մասերը,
- ֆոտոէլեմենտներ պարունակող պանելները չթաղել կամ չհավաքել աղբավայրերում, բաց վիճակում,
- վաճառել թափոնների հավաքմամբ զբաղվող այլ կազմակերպությունների՝ ներառյալ արտասահմանյան զարգացած երկրներին, որոնք ունեն նման ժամկետանց արևային թափոնների վերամշակման տեխնոլոգիաներ,
- ֆոտոէլեմենտներ պարունակող թափոնները հանձնել էլեկտրական և էլեկտրոնային սարքավորումներ հավաքող կետերին կամ կազմակերպություններին (նաև արտասահմանյան)՝ կազմակերպված թափոնների հավաքագրման նպատակով,

- թափոնները հանձնել այն երկրների կազմակերպություններին, որոնք զբաղված են արևային պանելների արտադրությամբ և որոնցից ձեռք են բերվել ֆոտոէլեկտրոնային արևային պանելները:

Գործունեության փակման կամ լուծարման նպատակով նախաձեռնողի կողմից կատարվելու է պայմանագրերի երկկողմանի դադարեցում, ապամոնտաժվելու են բոլոր սարքավորումները, պանելները, էլեկտրահաղորդման գծերը: Ենթակայանի տարածքում կապամոնտաժվեն տրանսֆորմատորները, յուղահեռացման համակարգերը և այլ սարքավորումները: Ապամոնտաժված պիտանի սարքավորումները, պանելները կվաճառվեն, իսկ խոտանը(ոչ պիտանի մետաղական մասեր, լարեր և այլն) կտեսակավորվի և կհանձնվի համապատասխան մասնագիտական կազմակերպություններին: Բետոնյա մնացորդները կհանձնվեն ճանապարհաշինարարական ընկերություններին: Տարածքը կբարեկարգվի, կբերվի նախկին տեսքի: Փակման փուլը կիրականացվի համապատասխան նախագծային փաստաթղթերի հիման վրա, ՀՀ Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Գրականություն

1. ԱՇՏԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2017-2021ԹԹ. ՀՆԳԱՄՅԱ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ:
2. «ԱՂՍՈՒԿՆ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐՈՒՄ, ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ ԵՎ ԲՆԱԿԵԼԻ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ» N2-III-11.3 ՍԱՆԻՏԱՐԱԿՆ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N 138 և ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի 2014թ. մարտի 17-ի՝ ՀՀՇՆ 22-04-2014 «ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՂՍՈՒԿԻՑ» ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐՄԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2001 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի N 82 ՀՐԱՄԱՆՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N79-Ն հրամաններ:
3. Էներգետիկայի միջազգային գործակալությունը (IEA): Էներգախնայողության ցուցանիշներ. Քաղաքականության շրջանակ, Էդ. IEA, 2014 թ.:
4. ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ.-ի դեկտեմբերի 25-ի՝ «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկի» N430-Ն և 2006թ. հոկտեմբերի 26-ի «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գոյացող արտադրության/այդ թվում՝ ընդերքօգտագործման/ և սպառման թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» N342-Ն հրամաններ:
5. Հայաստանի Հանրապետության Էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարություն արդյունաբերական մասշտաբի արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայաններ:
6. ՀՀ Առողջապահության նախարարության 2012թ. սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N 2.2..8-003-12 սանտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին թիվ 15-Ն հրաման:
7. ՀՀ կառավարության 2020թ. հուլիսի 2-ի նիստի N87 արձանագրություն:
8. СП.485.13130.2021:
9. ՀՀՇՆ 22-01-2024թ. «Շինարարական կլիմայաբանություն:
10. Քաղաքաշինության նախարարի ՀՀ ՇՆ 10-01-2014 Շինարարությունում, նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ:
11. <https://chambarak.am/Pages/DocFlow/Def.aspx?nt=1&dt=Projects,`/armland.am/>:
12. <https://energyagency.am/>:
13. Էներգետիկ Ember վերլուծական կենտրոնի զեկույց՝ 2022 թ:

Հավելված 1.

Տարածքի սեփականության իրավունքի վկայականը, պետական

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Կադաստրի
կոմիտե

Սույն վկայականով հաստատվում է 13 նոյեմբերի 2023 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒՔՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Արագածոտն, համայնք Աշտարակ գյուղ Արագածոտն Արագածոտն 4 հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

Անշարժ գույքի տարածամկետ առուվաճառքի պայմանագիր 09.11.2023թ. ս/մ 10078

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 02-017-0139-0034

Մակերեսի չափը (հա)՝ 4.15072

Նպատակային նշանակությունը՝ էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ էներգետիկայի

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 13112023-02-0009, գաղտնաբառ՝ C1DR9N26HERT

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ ՍԱՄՎԵԼ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Զբաղեցրած պաշտոնը՝ Անշարժ գույքի գրանցման միասնական ստորաբաժանման անշարժ գույքի գլխավոր ռեգիստր

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 13112023-02-0009, գաղտնաբառ՝ CIDR9N26HERT

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 2/2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Կադաստրի
կոմիտե

Սույն վկայականով հաստատվում է 27 մարտի 2025 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Արագածոտն, համայնք Աշտարակ գյուղ Արագածոտն 22

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՏՏԱԹՂԹԵՐԸ

Տարածամկետ վճարմամբ առուվաճառքի պայմանագիր 07/02/2023թ. գ/մ 2108, «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» ՀՀ օրենքի 46 հոդված, Համայնքի ղեկավարի որոշում 19.02.2025թ 489-Ա, հողամասի կադաստրային արժեքի վճարման անդորրագիր 04.03.2025թ, Համայնքի ղեկավարի որոշում 24.03.2025թ. թիվ 857-Ա

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 02-017-0129-0007

Մակերեսի չափը (հա)՝ 7.10254

Նպատակային նշանակությունը՝ էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ էներգետիկայի

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 27032025-02-0053, գաղտնաբառ՝ PAXEWPKEK241

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-codastre.am կայքէջի միջոցով

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ ԱԶՆԱՐ
ՍԱՀՐԱՏՅԱՆ

Զբաղեցրած պաշտոնը՝ Անշարժ գույքի գրանցման միասնական ստորաբաժանման
անշարժ գույքի ավագ ռեգիստր

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 27032025-02-0053, գաղտնաբառ՝ PAXEWPKEK241

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 2/2

Կադաստրի
կոմիտե

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԴԱՐԱԿԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ՊԵՏԱԿԱՆ ՌԵԳԻՍՏՐ
ՔԱՂՎԱԾՔ

Իրավաբանական անձանց պետական միասնական գրանցամատյանից առ՝ 2025-04-14-ը:

«ՍԱՆ ԱԳՐՈ»
Փակ բաժնետիրական ընկերություն (ՓԲԸ)

Գրանցման համար 271.120.1187154

Հիմնադրման տարի 2021

Գրանցման ամսաթիվ 2021-07-19

Գործունեության ժամկետ Անժամկետ

Ստեղծման եղանակ Հիմնադիր(ներ)ի որոշում

Կարգավիճակ

Իրավաբանական անձի լուծարման գործընթացում գտնվելու կամ
գործունեության (գործառն) դադարման մասին պետական
միասնական գրանցամատյանում տեղեկություններ գրառված չեն:

Իրավաբանական անձի ծանկազիր (ՉԿԴ) 52745764

Հարկ վճարողի հաշվառման համար (ՀՎՀՀ) 01312465

Սոցիալական վճարների պարտավորությունների
անմասնական հաշվի ճարտի համար (Ապահովագրողի
ծանկազիր) 49127154

Է. վիտտ -

Կայք -

Գտնվելու վայրը

Հասցե ԱՔԵԼՅԱՆ Փ. / 6/4 ԱՋԱՓՆՅԱԿ 0038 ԵՐԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հեռախոս -

Գործադիր մարմնի ղեկավար

Անուն Ազգանուն ՄՆԱՑԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ ԱՐԱՋԻ

Անձնագրային տվյալներ 010332823 2019-01-11 008

Հասցե ՔԱՐԱՋԱՆՔԱՆ Փ. / Ե / 98/7 / 6 ԲՆ, ՄԱՍԱԶԻՎ-
ՆԵՐԱՍՏԻՎ 0064 ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Տեղեկություններ իրավահաջորդության / իրավանախորհրդության վերաբերյալ

Իրավանախորհրդ(ներ) **գրաված չեն**

Տեղեկությունների կանոնադրական կազմիտալի չափի մասին

Կանոնադրական կապիտալի չափը ՀՀ դրամով՝ **50000**

Պետական միասնական գրանցամատյանում կատարված փոփոխություններ

Գրանցման ամսաթիվ	Փոփոխություններ
2022-03-04	Իրական սեփականատերերի վերաբերյալ նոր խմբագրությամբ հայտարարագրի ընդունում
2023-02-22	Իրական սեփականատերերի վերաբերյալ նոր խմբագրությամբ հայտարարագրի ընդունում
2024-02-19	Իրական սեփականատերերի վերաբերյալ նոր խմբագրությամբ հայտարարագրի ընդունում
2025-02-20	Իրական սեփականատերերի վերաբերյալ նոր խմբագրությամբ հայտարարագրի ընդունում
2025-04-14	Գործադիր մարմնի ղեկավարի փոփոխություն

Քաղվածքը տրամադրող՝ ՀՀ ԱՆ՝ իրավաբանական անձանց ռեգիստր

Քաղվածքի տրամադրման ամսաթիվ՝ 2025-04-14

Համայնքի կողմից տրված նախագծման թույլտվությունները

PM9F-CFDC-D3EB-2352

Փաստաթուղթի վավերականության ստուգումը ու էլեկտրոնային թվերի մասին տեղեկություններ հետևելու համար կարելի է լրացնել հետևյալ հղմով՝ <https://www.m-gov.am> կայքում:

Ձև N 1-2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԱԳԱՇՈՏՆԻ ՄԱՐԶ
ԱՇՏԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔ
ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏՆԱԿԱԳԾՄԱՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՔ)

N ԼԹ-5402-25

30.06.2025թ.

Օբյեկտ Կառուցում, 5000 Կվտ հզորությամբ արեվային կայանի 3900 Կվտ մաս, ենթակայան, պահակատուն,

(օբյեկտի անվանումը, կատուցում, վերականգնում, ուժեղացում վերականգնում, գործառնական նշանակության փոփոխություն)

Կառուցապատման մակերես 306.83 մ2, Օգտակար մակերես 19094.91 մ2

(Դասվոր ընդունված, հզորություն)

Նախագծման փուլերը՝ աշխատանքային նախագիծ, ռիսկայնության աստիճանը՝ IV նախագծային փաստաթղթերի մշակման համար:

(Ռիսկայնության աստիճանը (կատեգորիան)՝ նախագիծն փութրը և այլն)

Գտնվելու վայրը Մարզ՝ Արագածոտն, համայնք՝ Աշտարակ գյուղ Արագածոտն 22, 02-017-0129-0007

(Ճարգի, համայնքի, փութրի անվանումները, շենքի համարը, հողամասի ծանցաթիվը)

Կառուցապատող «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ / 01312465 / Հայաստան, ԵՐԵՎԱՆ, ԱՅՎՓԼՑԱԿ, ԱՐԵՎՍԱՆ Փ., 6/4

(Կառուցակառուցողի անվանումը, գրանցման վայրը, Ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, ընտանիքի վայրը, ընտանիքի անունը, էլեկտրոնային հասցեն)

Առաջադրանքի տրամադրման հիմքը՝ ԱՆՇԱՐԻ ԳՈՒՑՔԻ ՆԿԱՏԱՄԱՐ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ԿԱՑՈՒՄԻՆ՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ 27032025-02-0053

(Կառուցապատման նպատակով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հողամասի տրամադրման, անշարժ գույքի փոփոխման իրավունքը հաստատող ամրագրված փաստաթղթերը)

Առաջադրանքի գործողության ժամկետը մինչև 30.06.2027թ.

(N 1 հավելվածի 32-րդ կետին համապատասխան)

Ն Ա Ն Ա Գ Ծ Վ ՈՂ Հ Ո Ղ Ա Մ Մ Ս Ի Բ Ն ՈՒ Թ Ա Գ Ի Ր Ը
(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)

1. Հողամասը գտնվում է
2. (*) Հողամասի չափսերը
3. Հողամասի առկա վիճակը
4. (*) Տրանսպորտային պայմանները
5. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ (ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման, էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգեր)
6. (*) Կից հողամասեր

Էներգետիկայի, Էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների

(Խողանքի ոլորտը ըստ ընդհանրացված միավորում, որտեղ նախատեսված է գործառնական նշանակությունը)

7.10254 հա

(Խողանքի աստիճանները՝ կողմնորոշման նշանակությամբ, մակերեսային)

Չկառուցապատված

(Ընթացիկ ընդհանրացված, շենքերի կամ թափված ընտրման ենթակառուցվածքներ, (օդատարաններ, կառուցվածքներ, հողամասեր, շինարարական նյութեր և այլն), կառուցապատված, ջրամատակարար և այլն)

Ճանապարհ

(Ճանապարհների անվանումներ, երկաթուղային տրամադրված օբյեկտներ և այլն)

ՀՀ

(Նախագծվող իրականացվող կամ կից տարածքով անցնող ինժեներական ենթակառուցվածքներ, այլ թվում՝ ստորգետնյա)

7. Քննության հատուկ պահպանվող և (կամ) պատրաստված զորքային հուշարձանների տարածքներ (պահպանական գոտիներ)

12.4. (*) Էլեկտրոնային հաղորդակցություն մատչելի և անվտանգ կոդերով (ներառյալ դիտահորը) տեղադրվող

12.5. թույլ հոսանքներ

12.6. աղբահանություն

13. Տարածքի ինժեներական նախագատրաստում

14. Քարեկալքում

15. Շինարարական կոդեր

16. Պաշտպանական կառույցներ

17. Հակահրդեհային պահանջներին

18. Հաշմանդամների և քնակության սակավաշարժ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ

19. Եղջակա միջավայրի պահպանում

20. Շինարարության կազմակերպում

21. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը

(Պատճենը թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

Համապատասխան կազմակերպության համաձայնեցումը

(Պատճենի N 1 հաղթանի N7-րդ կետի 2-րդ ենթակետը, սահմանված էլեկտրային տեղադրվող)

Պայմանագրային

Ռեյին-Ֆի նախապատրաստում

Կողմից կազմակերպության գործառնական, ռաժիոնական կազմակերպության միջոցառումներով

Տարածքը մաքրել շինարարական աղբից

(Կողմից մաքրել կազմակերպության գործառնական, ռաժիոնական կազմակերպության միջոցառումներով, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

Տեղական շինարարական կոդերով

(Շինարարական կոդերի) տարածքի նախագատրաստումը տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

Ըստ պահանջվող կոդերի

(Ըստ պահանջվող կոդերի) տարածքի նախագատրաստումը տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

Ըստ պահանջվող կոդերի

(Ըստ պահանջվող կոդերի) տարածքի նախագատրաստումը տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

Ըստ պահանջվող կոդերի

Ըստ պահանջվող կոդերի

(Ըստ պահանջվող կոդերի) տարածքի նախագատրաստումը տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

Շինարարական իրադարձի կազմակերպման նախագիծ

(Կողմից կազմակերպության տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

մինչև 30.06.2027թ., նախագծման փուլերը՝ ազիտատակցային նախագիծ,

(Ըստ պահանջվող կոդերի) տարածքի նախագատրաստումը տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

22. Նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությանը ներկայացվող պահանջներ

23. Միջանկյալ համաձայնեցում

24. Հասարակական քննարկումներ

25. Համաձայնեցումների կամ մասնագիտական եզրակացությունների ստացում

26. Փոստային քաժանդրային պահարանների տեղադրում

27. Քաղաքաշինական կանոնադրությամբ աստիճանաբար լրացուցիչ պայմաններ

28. Այլ պայմաններ

Պետական համալիր փորձաքննություն

(Կողմից կազմակերպության տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

(Կողմից կազմակերպության տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

(Կողմից կազմակերպության տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

Ըստ պահանջվող կազմակերպությունների

(Ըստ պահանջվող կազմակերպության տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

(Ըստ պահանջվող կազմակերպության տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆՈՒՄԱՐԿԻ ՀԱՄԱՑԵԽ ԴԵԿԱՆԱՏ

ԹԻՎԱԿԱ ՇԱՀԱԲԻՐՅԱՆ
(Կողմից կազմակերպության տնօրենական, թանկարժեքի կազմակերպության տնօրենական պահանջներով)

Փաստաթղթի վավերականության ստուգումն ու էլեկտրոնային ստորագրություններն ապահովում է իրականացնել <https://vesti.y-gov.am> կայքում:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ
ԱԾԵՏԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔ
ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾՄԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱՂԱՆՔ)**

N ԼՁ-5404-25 30.06.2025թ.

Օրյեկտ Կառուցում, 5000 Կվտ հզորությամբ արեվային կայանի 1100 կՎտ մաս,

(օրյեկտի անվանումը, կառուցում, վերակառուցում, ուժեղացում վերակազմում, գործառնական կշանակության կոմպլեկտություն)

Կառուցապատման մակերես 8.72 մ2, Օգտակար մակերես 8452.08 մ2

(Դաժկոճ բնությունը, հզորությունը)

Նախագծման փուլերը՝ աշխատանքային նախագիծ, ռիսկայնության աստիճանը՝ III Նախագծային փաստաթղթերի մշակման համար:

(օրյեկտի անվանումը (կատարողի անվանումը) նախագծման փուլերը և այլն)

Գտնվելու վայրը՝ Մարզ՝ Արագածոտն, համայնք՝ Աշտարակ գյուղ Արագածոտն Արագածոտն 4 հողամաս, 02-017-0139-0034

(մարզի, համայնքի, օրյեկտի անվանումները, շենքի համարը, հողամասի համարաթիվը)

Կառուցապատող «ԱՄԼ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ / 01312465 / Հայաստան, ԵՐԵՎԱՆ, ԱՋԱՓԼՑԱԿ, ԱՐԵՆԱՆ Փ., 6/4

(կառուցապատողի անվանումը, գտնվելու վայրը, Ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Առաջադրանքի տրամադրման հիմքը՝ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՑՔԻ ՆԿԱՏՄԱՐ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՑԱԿԱՆ՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ «ԱՄԼ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ 13112023-02-0009

(կառուցապատման նպատակով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հողամասի տրամադրման, անշարժ գույքի փոխանցման իրավունքը հաստատող անիւստիլը)

(փաստաթղթերը)

Առաջադրանքի գործողության ժամկետը մինչև 30.12.2026թ.

(N 1 հավելյալի 32-րդ կետին համապատասխան)

Ն Ա Ն Ա Գ Ծ Վ ՈՂ Հ Ո Ղ Ա Մ Մ Ս Ի Բ Ն ՈՒ Թ Ա Գ Ի Ր Ը
(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)

1. Հողամասը գտնվում է

Էներգետիկայի, էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների

(Խոլանաթի դիրքը ըստաշտեղծման վիճակում, որտեղ նախատեսվում է գործառնական կշանակությունը)

2. (*) Հողամասի չափսերը

4.15072հա

(Խոլանաթի սահմանները՝ կողովնատուրն կշանարման, մակերեսը(հա))

3. Հողամասի առկա վիճակը

Չկառուցապատված

(ռեզիդի բնութագրերը, շենքերի (այդ թվում՝ ըստման, ենթակա) ամկարգությունը, (օգտագործումը, կշանարմանը, հարկադրությունը, շինարարական կոմպերը և այլն), կառուցապատումը, ըստենարգումը և այլն)

4. (*) Տրանսպորտային պայմանները

Ճանապարհ

(Ճանապարհների տեսչությունը, երկաթուղային տրանսպորտի մոտեցումները և այլն)

5. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ (ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման, էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգեր)

(նախագծվող հողամասով կամ կից տարածքով անցնող ինժեներական միջանառուցվածքները, այդ թվում՝ ստորգնդները)

6. (*) Կից հողամասեր

ՀՀ

(կից հողագտագրումների սանդակը և դրանց սահմանները՝ համաձայն ներկայացված պիտակի)

7. Բնության հատուկ պահպանվող և (կամ) պատմամշակութային հուշարժանների տարածքներ (պահպանական գոտիներ)

(նույնպիսի սանդակ)

8. (*) Հատակագծային սահմանափակումներ

Ըստ նորմերի

(տեղանքում գործող արտոդրումային, արտադրանքի որակների, ինժեներական-արտադրական նորմատիվային և այլ գրեկների նկատմամբ սահմանափակումները, այդ թվում՝ մեղմությունները)

ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ

(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)

9. Ճարտարապետահատակագծային պահանջներ

Ըստ էությունից առաջարկի

(իմիդ՝ Հայաստանի Հանրապետության գեղատեսչական և նյութատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջները, առկա թաղանթային և նյութային փաստաթղթերի դրույթները կամ դրանց բաղադրության դաժու՝ կաշմագրված (զարգացվող) ցարպայինային ժողովրդի պահանջները, ստանդարտները՝ ճակատների ճակատման, տանիքների, պատերի դռների, պատուհանների համամասնությունները և գրմանը բաժանների վերաբերյալ)

9.1. (*) օբյեկտի հեռավորությունը կարմիր գծից (մետր)

9.2. (*) հեռավորությունը հարևան հողակտորներից (օբյեկտներից) (մետր)

Հարակից հողամասերից, շենքերի հեռավորությունը նախատեսել գործող նորմատիվային պահանջների համաձայն

9.3. (*) թույլատրելի բարձրությունը (մետր)

5,0մ

սահմանված հարկանքային բարձրությունը՝ շենքերի և շինությունների համաձայն՝ ՀՀԾՆ 3-4.02-2006 «Էդիվանային շինարարության, հեռադիման նյութերի շինարարության ներքին սահմանային պահանջների ապահովման մասում հաշվարկված շենքերի, սկանդալարության բարձրացման ժողովրդագրական և այլն)

9.4. կառուցապատման խտության գործակիցը (կառուցի, (կառուցվածքների) ընդհանուր մակերեսի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին)

9.5. կառուցապատման տոկոսը (կառուցապատվող (անջրանցիկ) տարածքի հարաբերությունը հողամասի տարածքին՝ տոկոսներով) (%)

9.6 կանաչապատման տոկոսը (կանաչապատ տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով) (%)

9.7 այլ պահանջներ

10. Հողամասում գտնվող շենքերի ու շինությունների քանդման կամ տեղափոխման (ապամոնտաժման) պայմանները և աշխատանքների հերթականությունը

11. Ստորգետնյա, կիսանկուղի և առաջին հարկերի տարածքների օգտագործման պայմանները

12. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ

Համապատասխան կազմակերպության համաձայնեցումը

12.1 (*) ջրամատակարարում կոյուղի, տաք ջրի մատակարարում

Համապատասխան կազմակերպության համաձայնեցումը

(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պահանջների)

12.2 (*) էլեկտրամատակարարում

Համապատասխան կազմակերպության համաձայնեցումը

(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պահանջների)

12.3. (*) զագանառակարգում	Համապատասխան կազմակերպության համանայնեցումը <small>(Համանայն համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
12.4. (*) Էլեկտրոնային հաղորդակցություն մարդկատար կայունության (ներառյալ դիտահորը) տեղադրողը	Համապատասխան կազմակերպության համանայնեցումը <small>(Համանայն N 1 հաղորդակց. հղման կայուն 2-րդ տարբերակ, որտեղից էլ կազմակերպ. տեղեկանքը)</small>
12.5. թույլ հոսանքներ	Պայմանագրային
12.6. աղբահանություն	Ուղիների նախապատրաստում
13. Տարածքի ինժեներական նախապատրաստում	Տարածքը մաքուր շինարարական աղբից <small>(Հանգամանքի պահպանման փուլերից, սահմանված, համապատասխան, Քաղաքականության, փուլի մաս, քանակական, հղման N 1-ը)</small>
14. Բարեկարգում	Տեղական շինարարական կուրսերով
15. Երևարարական կուրսեր	Ըստ պահանջվող կուրսերի <small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
16. Պաշտպանական կառույցներ	Ըստ պահանջվող կուրսերի <small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
17. Հավաքողությունային պահանջներ	Ըստ պահանջվող կուրսերի <small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
18. Հաշմանդամների և բնակչության սակավաշարժ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ	Ըստ պահանջվող կուրսերի
19. Շրջակա միջավայրի պահպանում	Ըստ պահանջվող կուրսերի <small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
20. Երևարարական կազմակերպում	Երևարարական իրադարձության կազմակերպման նախագիծ <small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
21. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը	մինչև 30.12.2026թ., նախագծման փուլերը՝ աշխատանքային նախագիծ. <small>(Հղման N 1 հաղորդակց. հղման կայուն 2-րդ տարբերակ, որտեղից էլ կազմակերպ. տեղեկանքը)</small>
Լ Դ Մ Ո Ւ Ց Ի Չ Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ե Ը	
22. Նախագծային փաստաթղթերի փորձագնեսության ներկայացվող պահանջներ	Պարզ փորձագնեսություն <small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
23. Միջանկյալ համանայնեցում	<small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
24. Հասարակական ցնարկումներ	<small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
25. Համանայնեցումների կամ մասնագիտական եզրակացությունների ստացում	Հաճաքորդի կազմակերպության ներքին <small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
26. Փոստային բաժանորդային պահարանների տեղադրում	<small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
27. Ձաղաքաշինական կանոնադրությամբ ամրագրված լրացուցիչ պայմաններ	<small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>
<hr/>	
28. Այլ պայմաններ	<hr/>
<hr/>	
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆԻ ԿԵՂԱՎԱՐ՝	ԹՈՎԱՍՍ ՇԱՀԿԵՐԴՅԱՆ <small>(Համապատասխան կազմակերպության տեղեկանքն առաջնորդող)</small>

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

**Էլեկտրական էներգիայի (իզոտրոպիայի) արտադրության
ԼԻՑԵՆԶԻԱ**

ԼԷ N° 0756 (7 էջից)

Տրվում է «ՍԱՆ ԱԳՐՈ» փակ բաժնետիրական
ընկերությանը՝ մինչև 2045 թվականի նոյեմբերի
30-ը գործողության ժամկետով,
Հայաստանի Հանրապետության հանրային
ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի
2023 թվականի նոյեմբերի 29-ի N°415-Ա որոշմամբ

-1997-
Հայաստանի Հանրապետության
հանրային ծառայությունները կարգավորող
հանձնաժողովի նախագահ

Գ. Բաղդամյան

« 29 » նոյեմբերի 2023 թ.

ԵՐԵՎԱՆ - 2023թ.

**«ՍԱՆ ԱԳՐՈՒ» փակ բաժնետիրական ընկերության էլեկտրական
էներգիայի (հզորության) արտադրության ԼԷ N 0756 լիցենզիայի
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ**

**1. ԼԻԾԵՆԶԱՎՈՐԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱԿԵՏԸ ԵՎ ԼԻԾԵՆԶԱՎՈՐԿԱՆ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆԱԿԱՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԸ (ՎԱՅՐԸ)**

1. Սույն լիցենզիան ուժի մեջ է մտնում 2023 թվականի նոյեմբերի 30-ից:
2. Սույն լիցենզիան գործում է մինչև 2045 թվականի նոյեմբերի 30-ը, որից՝
 - 1) մինչև 2025 թվականի նոյեմբերի 30-ը կառուցման ժամանակահատվածն է,
 - 2) մինչև 2045 թվականի նոյեմբերի 30-ը՝ էլեկտրական էներգիայի (հզորության) արտադրության գործունեության իրականացման ժամանակահատվածը:
3. Սույն լիցենզիայի՝ սույն գլխով նախատեսված ժամանակահատվածի (ժամկետի) երկարացման անհրաժեշտության դեպքում «ՍԱՆ ԱԳՐՈՒ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Լիցենզավորված անձ) Հայաստանի Հանրապետության հարալիք ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) կողմից սահմանված կարգով և ժամկետներում համապատասխան հայտ է ներկայացնում Հանձնաժողով:
4. Լիցենզավորված գործունեության իրականացման աշխարհագրական տարածքը (գործունեության վայրը) Հայաստանի Հանրապետության Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի վարչական տարածքն է (գյուղ Արագածոտն):

**2. ԼԻԾԵՆԶԱՎՈՐԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՒԹՅԱՆ ԷՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱԶՄՈՂ
ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ**

5. Լիցենզավորված անձին իրավունք է տրվում և պարտավորեցվում է սույն լիցենզիայով սահմանված ժամկետում (ժամանակահատվածում) կառուցել 5000 կՎտ տեղակայվող հզորությամբ «Սան-1» արևային էլեկտրակայանը (այսուհետ՝ Կայան), ինչպես նաև իրավունք է տրվում արտադրել էլեկտրական էներգիա՝

առանց «էներգետիկայի մասին» օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք) սահմանված էլեկտրաէներգիայի գնման երաշխիքի:

6. Լիցենզավորված անձին, առանց Օրենքով սահմանված էլեկտրաէներգիայի գնման երաշխիքի, իրավունք է տրվում՝

- 1) մեծածախ շուկայում կաճառել կամ արտահանել իր արտադրած էլեկտրական էներգիան (հզորությունը)՝ շուկայի կանոնների համաձայն,
- 2) էլեկտրաէներգետիկական մեծածախ շուկայում գնել էլեկտրական էներգիա (հզորություն), եթե սեփական արտադրության էլեկտրական էներգիայով չի կարողանում կատարել իր պայմանագրային պարտավորությունները:
7. Լիցենզավորված անձն էլեկտրական էներգիան կարող է օգտագործել նաև սեփական կարիքների համար՝ շուկայի կանոնների համաձայն:
8. Կայանի կառուցման ավարտից հետո դրա փաստացի տեղակայված (դրվածքային) հզորությունը կամրագրվի սույն լիցենզիայում:
9. Կայանի համար հանձնաժողովը սակագին չի սահմանում:

3. ԼԻԾԵՆԶԱՎՈՐԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

10. Լիցենզավորված անձի գործունեությունը պետք է համապատասխանի Օրենքի այլ օրենքների, սույն լիցենզիայի, ցանցային կանոնների, առևտրային կանոնների, Հանձնաժողովի կողմից ընդունված և այլ իրավական ակտերի պահանջներին:
11. Լիցենզավորված անձի և էլեկտրաէներգետիկայի ընդգրկված գործունեության լիցենզիա ունեցող այլ անձանց, ինչպես նաև սպառողների միջև կնքված պայմանագրերը պետք է համապատասխանեն Հանձնաժողովի սահմանած պայմանագրերի օրինակելի ձևերին և (կամ) պարտադիր պայմաններին:
12. Լիցենզավորված անձը շուկայի օպերատորի հաշվառման է ներկայացնում մեծածախ շուկայում կնքված, ինչպես նաև էլեկտրական էներգիայի (հզորության) արտահանում նախատեսող պայմանագրեր՝ համաձայն շուկայի կանոնների:
13. Լիցենզավորված անձի կողմից Կայանի կառուցումը և շահագործումը իրականացվում է համաձայն Կայանի նախագծային փաստաթղթերում նախատեսված սինժայի՝ բացառությամբ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի:
14. Լիցենզավորված անձը ոչ ուշ, քան մինչև 2024 թվականի հոկտեմբերի 30-ը պարտավոր է Հանձնաժողով ներկայացնել Կայանի կառուցման՝ օրենսդրության

պահանջներին համապատասխան փորձաքննություն անցած նախագիծը՝ որակյա փորձագիտական եզրակացություններով:

15. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է մինչև սույն լիցենզիայով սահմանված կառուցման ժամանակահատվածի ավարտը Հանձնաժողով ներկայացնել Կայանի կառուցման ավարտը հավաստող՝ Հանձնաժողովի սահմանած կարգով պահանջվող փաստաթղթերը:

16. Լիցենզավորված անձը (10 ՄՎտ և ավելի տեղակայված հզորությամբ Կայանների դեպքում) պարտավոր է կատարել էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատորի իրահանգները՝ համաձայն ցանցային կանոնների:

17. Սույն լիցենզիան չի կարող այլ անձանց օգտագործման տրվել, օտարվել կամ գրավադրվել, իսկ դրանով ամրագրված էլեկտրական էներգիայի արտադրության գործառնությունը որևէ ձևով փոխանցվել այլ անձի, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

18. Սույն լիցենզիայի գործողությունը չի տարածվում Լիցենզավորված անձի հետ համատեղ, այդ թվում՝ համատեղ գործունեության պայմանագրով գործունեություն իրականացնող այլ անձանց, ինչպես նաև Լիցենզավորված անձի մասնակցությամբ հիմնադրված կամ գործող իրավաբանական անձանց վրա:

19. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է ապահովել լիցենզավորված գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ և այդ գործունեության մեջ ներգրավված գույքի հասանելիությունը Հանձնաժողովի ներկայացուցիչների համար:

20. Լիցենզավորված անձի կողմից իրականացվող տնտեսական այլ գործունեությունը չպետք է վտանգի սույն լիցենզիայի պայմանների պատշաճ կատարումը, իսկ լիցենզավորված գործունեության հաշվապահական հաշվառումը պետք է առանձնացված լինի Լիցենզավորված անձի կողմից իրականացվող այլ գործունեության հաշվապահական հաշվառումից:

21. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգերին և ձևերին համապատասխան լիցենզավորված գործունեության մասին տեղեկատվություն և հաշվետվություններ ներկայացնել Հանձնաժողով:

22. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է Հանձնաժողովի պահանջով ներկայացնել լիցենզավորված գործունեության վերաբերյալ սպառիչ տեղեկատվություն, ինչպես նաև պատասխանել Հանձնաժողովի գրավոր հարցադրումներին 10 օրվա ընթացքում, եթե Հանձնաժողովի կողմից այլ ժամկետներ սահմանված չեն:

23. Լիցենզավորված անձը պատասխանատվություն է կրում Հանձնաժողով ներկայացրած լիցենզավորված գործունեության մասին հաշվետվությունների և այլ տեղեկատվության հավաստիության համար:

24. Լիցենզավորված անձի և շուկայի մասնակիցների կողմից միմյանց, ինչպես նաև Հանձնաժողով ներկայացվող տեղեկությունը (փաստաթղթեր) հրապարակային է, եթե այն օրենքի համաձայն չի համարվում գաղտնի:

25. Լիցենզավորված անձը պարտավոր է Հանձնաժողովին անմիջապես հայտնել այն հանգամանքների մասին, որոնք հանգեցրել են սույն լիցենզիայի պայմանների խախտումների կամ կարող են դառնալ սույն լիցենզիայի պայմանների խախտումների անմիջական պատճառ:

26. Սույն լիցենզիայի պայմաններով նախատեսված իրազեկումը, այդ թվում՝ փաստաթղթերի հանձնումը, կատարվում է օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

4. ԼԻԾԵՆԶԱՎՈՐԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՒԹՅԱՆ ԿԵՐԱՇԱԿՈՒՆԸ

27. Լիցենզավորված գործունեության վերահսկումն իրականացնում է Հանձնաժողովը:

28. Հանձնաժողովը օրենքներով և դրանց հիման վրա ընդունված՝ իր իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում և կարգով, Լիցենզավորված անձի գործունեությունը Օրենքին, Հանձնաժողովի իրավական ակտերին և լիցենզիայի պայմաններին համապատասխանության ստուգման, ինչպես նաև Հանձնաժողով ներկայացվող հաշվետվությունների և տեղեկատվության հավաստիության, գնահատման համար իրականացնում է Լիցենզավորված անձի գործունեության մոնիտորինգ:

29. Հանձնաժողովի ներկայացուցիչներն ունեն ազատ մուտքի իրավունք Լիցենզավորված անձի տարածք՝ Հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

5. ՀԱՆԶՆԱԺՋՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑԻ ԿՐԻՄԻՆԱԿՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

30. Լիցենզավորված անձի կողմից Օրենքի դրույթները, Հանձնաժողովի ընդունած իրավական ակտերը չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքում Հանձնաժողովն իրավասու է կիրառելու Օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցները, վերականգնելու միջև խախտումը եղած

դրությունը, կատարելու դրանից բխող գործողություններ (այդ թվում՝ հաշվարկ, վերահաշվարկ և այլն), ինչպես նաև տալ դրանց կամ խախտումը վերացնելու վերաբերյալ հանձնարարականներ՝ հաշվի առնելով «Հանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» օրենքով սահմանված առանձնահատկությունները:

31. Լիցենզավորված անձը սույն լիցենզիայի պայմանների 30-րդ կետում նշված խախտումների համար պատասխանատվություն չի կրում, եթե դրանք հետևանք են ֆորս մաժորի:

32. Լիցենզավորված անձի կամ Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ սույն լիցենզիայի գործողությունը դադարեցնելու դեպքում Հանձնաժողովը և Լիցենզավորված անձը ղեկավարվում են Օրենքով և օրենսդրությամբ:

6. ԼԻՑԵՆԶԻԱՅԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՎԵՐԱՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

33. Սույն լիցենզիայում փոփոխություններ կարող են կատարվել Լիցենզավորված անձի կամ Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ՝ Հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով:

34. Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ սույն լիցենզիայի փոփոխությունները կատարվում են Լիցենզավորված անձի համաձայնությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նախատեսվող փոփոխություններն անհրաժեշտ են օրենքների և նորմատիվ իրավական ակտերի պատշաճ կատարման ապահովելու համար:

35. Լիցենզավորված անձի վերակազմակերպման կամ նրա անվանման կամ գտնվելու վայրի փոփոխման դեպքում Լիցենզավորված անձը պարտավոր է այդ փոփոխություններն իրավական ուժ ստանալու օրվանից սկսած 15 օրյա ժամկետում լիցենզիայի վերաձևակերպման հայտ ներկայացնել Հանձնաժողով, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

36. Սույն լիցենզիայի պայմաններում հասկացություններն ունեն Օրենքով և շուկայի կանոններով սահմանված նշանակությունը:

REPUBLIC

6

«ՍԱՆ ԱԳՐՈՒ» փակ բաժնետիրական ընկերություն
(ընկերության անվանումը)

Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Արշակունյաց 6/4
(գտնվելու վայրը)

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԶԱՐՏՈՒՂԱՐ՝ Ա. ԱՂԱՅԱՆ

REPUBLIC

7

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՑԱՆՑԵՐ

ELECTRIC NETWORKS OF ARMENIA

ЭЛЕКТРИЧЕСКИЕ СЕТИ АРМЕНИИ

ՀՀ Երևան, Ա. Արմենակյան փողոց 127

№ S-10/0129-Հ/1

«01» 10 2025թ.

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
ԲԱՇԽՄԱՆ ՑԱՆՑԻՆ ՄԻԱՑՄԱՆ
/ԱՐՏԱԳՐՈՂԻ ՄԻԱՑՈՒՄ/

Տրվում է
 Պատճենը

Տեղադրվող կայանի միացման հասցեն

Արևային կայանի անվանումը
 Լիցենզիայի համարը
 Արևային կայանի հզորությունը (կՎտ)
 Բաշխման ցանցին միացման կետի
 լարումը

«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ-ին
 «Մուսալեո» մ/ճ-ի գլխ.ճարտարագետ Ա. Ավագյանին
 «Էլեկտրաէներգետիկական համակարգի օպերատոր» ՓԲԸ
 Գլխավոր ճարտարագետ Գ. Բալասին
 Մարզ Արագածոտն, Ի, Աշտարակ, գ. Արագածոտն,
 Արագածոտն 4 հողամաս և գ. Արագածոտն 22
 (կադ. ծածկագիր՝ 02-017-0139-0034; 02-017-0129-0007)
 լ«ՍԱՆ-1»
 ԼԷ N0756
 5000
 /10 կՎ

1. Արևային կայանի տարածքում կառուցել 10/0.8/0.8կՎ լարման համապատասխան հզորության ենթակայաններ:
2. ենթակայանները միացնել «Արագածոտն-1» 110/10 կՎ ենթակայանի 10 կՎ ԲՄ-ին /տեղադրելով նոր 10 կՎ բջիջ/ կառուցելով 10 կՎ լարման էլեկտրահաղորդման գիծ:
3. Արևային կայանի էլեկտրական մասի նախագիծը նախապես համաձայնեցնել «ՀԷՑ» ՓԲ ընկերության տեխնիկական տնօրինության. «Հաշվարկային կենտրոն», «ԷԷՀՕ» ՓԲ ընկերությունների և համապատասխան այլ շահագրգիռ կազմակերպությունների հետ:
4. Նոր կառուցվող ենթակայանի 10 կՎ ԲՄ-ում՝ համաձայն ՀԵԿՀ-ի 25 դեկտեմբերի 2019 թվականի NS22-Ն որոշմամբ հաստատված ԷՄԾ կանոնների թիվ 38 գլխի պահանջների, տեղադրել և օրինականացնել երկկողմ հաշվառող իրականացնող (Рееперс) հաշվառքի սարքեր (էկտրաէներգիայի հաշվիչի, հոսանքի և լարման չափիչ տրանսֆորմատորների միացությունների համախումբ):
5. Արևային կայանի միացումը բաշխման ցանցին կիրականացվի՝ ՀՀ քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից տրված գործարկման եզրակացության, «ՀԷՑ» ՓԲ ընկերության կողմից տրված լարման կարգադրության առկայության դեպքում:

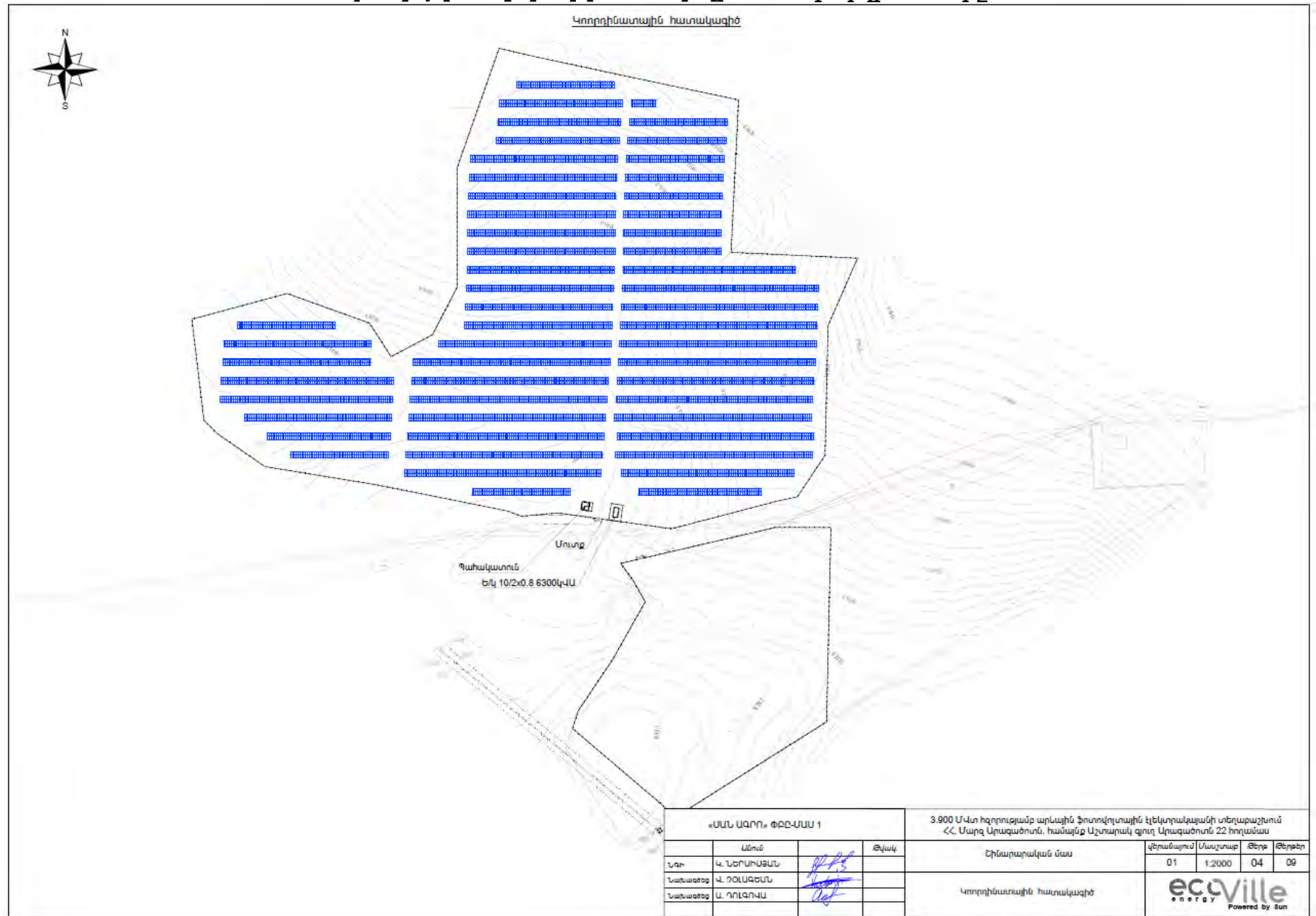
- Բաշխման ցանցին միացման աշխատանքները իրականացնել համաձայն նախագծի՝ լիցենզավորված կազմակերպության միջոցով:
- Տեխնիկական պայմանների կադրաման ժամկետը մինչև Արտադրության լիցենզիայով ամրագրված՝ Կայանի կառուցման ժամանակահատվածը:
- NS-10/0129-Հ առ 20.12.2023թ-ին պրամադրված Տեխնիկական պայմանները համարել անվավեր:

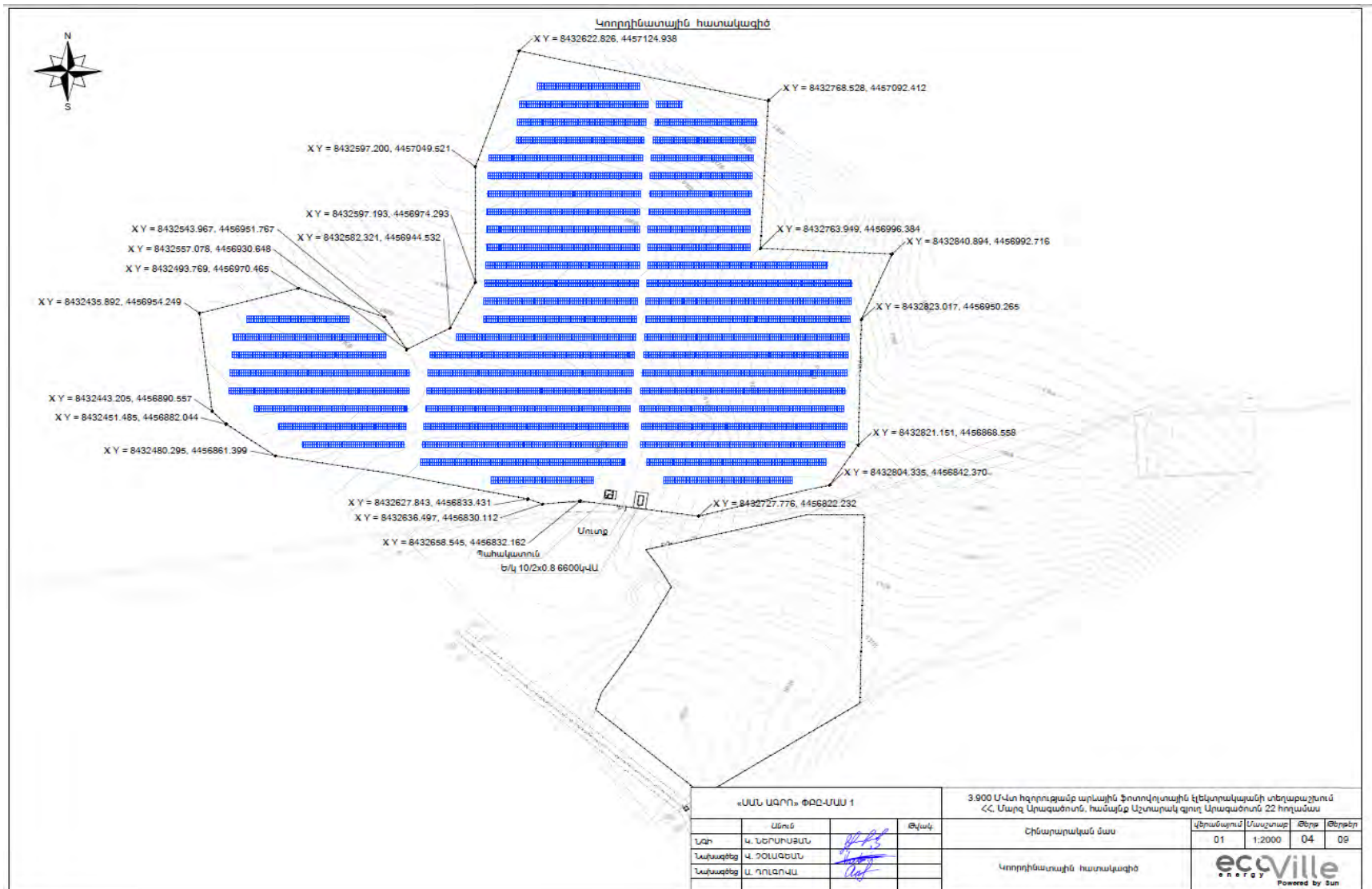
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՏՆՕՐԵՆ

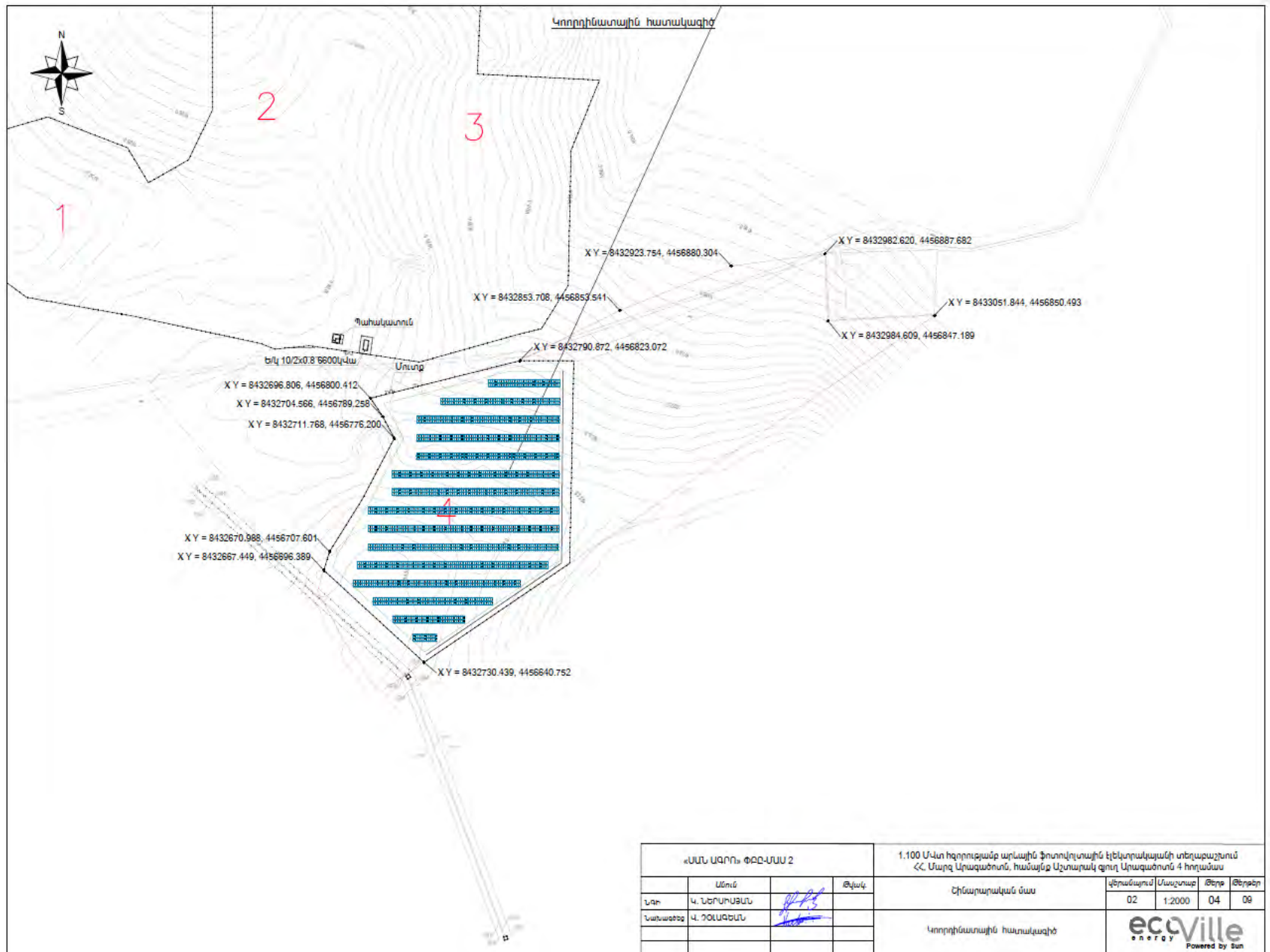

Գ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

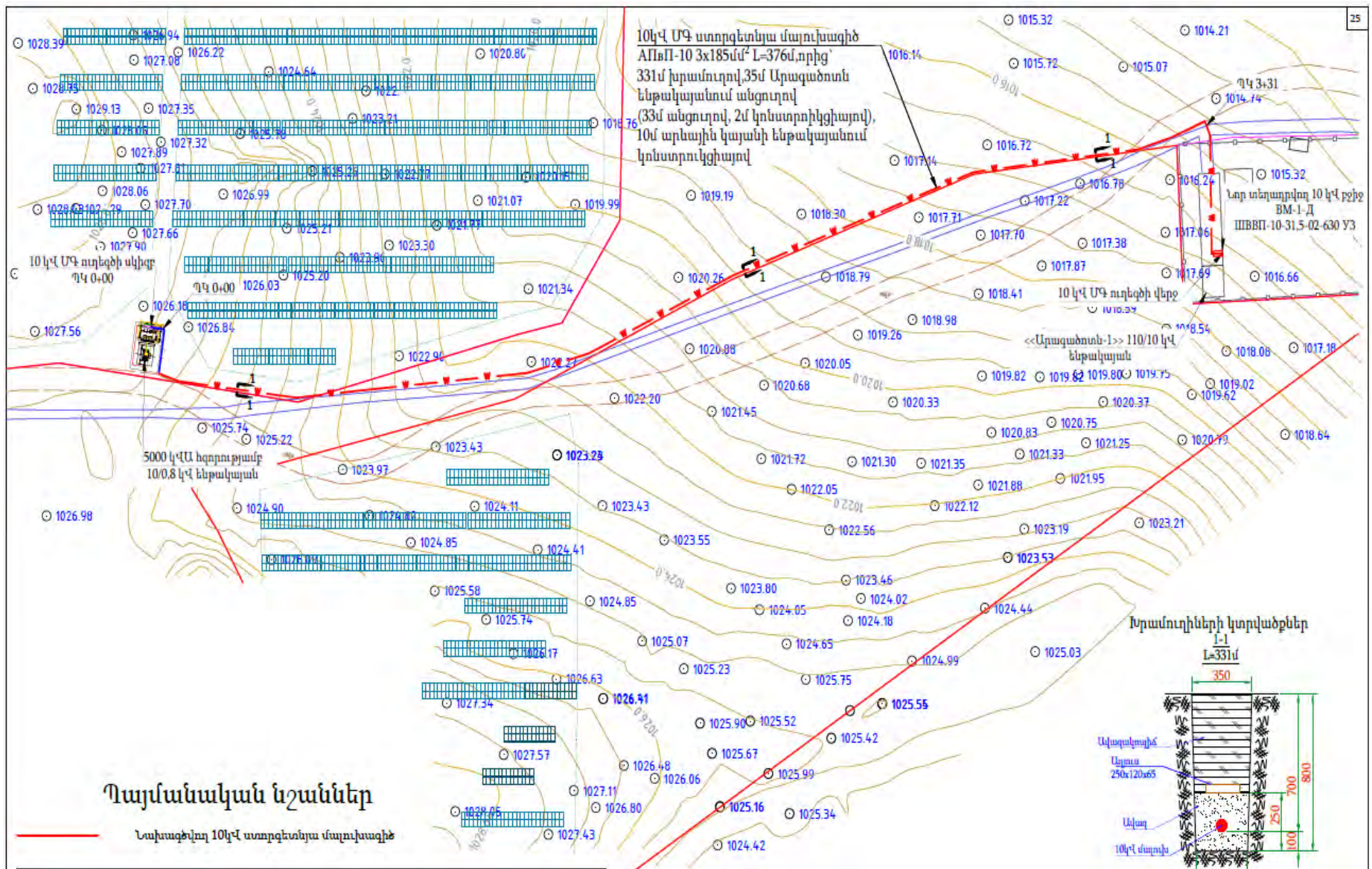
Արևակայնի, Մալուխագծի, հատակագիծ. WGS կոորդինատները

«ՍՏՆ ԱԳՐՈՒ» ՓԲԸ-ՄԱՍ 2				1.100 Մ-վտ հզորությամբ արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի տեղաբաշխում <<Մարզ Արագածոտն, համայնք Աշտարակ գյուղ Արագածոտն 4 հողամաս			
Դիմում	Ստորագրող	Թվական	Զինարարական մաս	վերանայում	Մասշտաբ	Թիվ	Թեղքեր
Դիմում	Ստորագրող	Թվական	Զինարարական մաս	02	1:2000	04	08
Դիմում	Ստորագրող	Թվական	Կողորինատային հատակագիծ				

22 Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն գյուղի վարչական սահմաններում «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից արևային ֆոտովոլտային էներգակայանի կառուցման աշխատանքների համար նախատեսված տարածքում ծրագրի իրականացման արդյունքում հնագիտական և պատմա-մշակութային հուշարձանների վրա հետաքննող ազդեցության գնահատական-եզրակացություն

Հայաստանը չափազանց հարուստ մշակութային ժառանգություն ունեցող երկիր է, որի ակունքները ձգվում են դեպի հազարամյակների խորքերը: Այստեղ հայտնի են շուրջ 33 000 պատմության և մշակույթի հուշարձաններ, ներկայացված 4500 առանձին համալիրներով, որոնք զբաղեցնում են մոտ 20 000 հեկտար ընդհանուր տարածք: Հայաստանի Հանրապետության տվյալներում առկա հուշարձանները պաշտպանված են օրենքով և բաժանվում են տեղական և հանրապետական նշանակության: Դրանց մեջ հատկապես առանձնանում են թվով 80 համալիրներ, որոնք ունեն կարևորագույն պատմական, ճարտարապետական, գիտական, արվեստագիտական և մշակութային բացառիկ արժեք (ընդգրկում են մոտ 400 ճարտարապետական հուշարձաններ): Ոչ վաղ անցյալում դրանք ընդգրկված էին ԽՍՀՄ համամիութենական մշակութային և պատմական արժեք ներկայացնող հուշարձանների ցուցակում: Ներկայումս, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի համաշխարհային մշակութային ժառանգության ցուցակը, որը, սկսած 1963 թ. համալրվել է առավելքան 630 պատմական հուշարձաններով և բնության տարածքներով ամբողջ աշխարհում, ներառում է նաև Հայաստանի տարածքի որոշ հուշարձաններ: Դրանց շարքում են Հաղպատի վանական համալիրը, Մանանի վանական համալիրը և միջնադարյան կամուրջը, Էջմիածինն իր բազմաթիվ հուշարձաններով, Զվարթնոցի տաճարը, Գեղարդավանքի համալիրը և Ազատ գետի վերին հատվածը: Հայաստանի տարածքի այլ հուշարձաններ ևս նախապատրաստվում են ընդգրկվելու ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ցուցակներում, որոնք են՝ Նորավանքի վանական համալիրը, պարսկական Կապույտ մզկիթը և միջնադարյան Հայաստանի մայրաքաղաք Դվինը: Այդ պատճառով մշակութային ժառանգության գնահատումը և կառավարումը նման ծրագրերի իրականացման տարածքի համար գերակա խնդիր է և պահանջում է հնագետի փորձագիտական եզրակացություն: Հնագիտական փորձագիտության խնդիրներն են.

1

1. Բացահայտել ծրագրի իրականացման հետաքննող ազդեցությունները կուլիսական մշակույթի սկզբնաղբյուրների վրա, որոնք են շարժական և անշարժ հուշարձանները, հնավայրերը, կառուցվածքները և լանդշաֆտները, որոնք ունեն, հնագիտական, հնեաբանական, պատմական, ճարտարապետական, կրոնական, գեղագիտական կամ մշակութային նշանակություն:

2. Պատրաստել շրջակա միջավայրի ազդեցության գնահատման (ՇՄԱԳ) հաշվետվության հնագիտական բաղկացուցիչը՝ ներառյալ կառավարման պլանը (ԿՊ-ն), որոնք երկուսն էլ կնախապատրաստվեն ծրագիրը իրականացնող մարմնի (ԻՄ) աջակցությամբ, որն է «Ման Ագրո» ՓԲԸ -ն:

3. Կազմակերպել նախնական և դաշտային հետազոտություններ նախագծի իրականացման տարածքում առկա հնագիտական հուշարձանների համար, տեղորոշել և բնորոշել հայտնի և նոր հայտնաբերված հնավայրերը, հանդես գալ որոշակի առաջարկներով՝ կապված հուշարձանների վրա ազդեցության մեղմացման միջոցառումների մշակման հետ, որոնք պետք է արտացոլվեն ՇՄԱԳ հաշվետվության մեջ և ԿՊ-ում: Ներկայացվող ՇՄԱԳ հաշվետվության մեջ ուսումնասիրված միավորները պետք է բաժանվեն երկու խմբի՝ հուշարձաններ, որոնք կրում են ծրագրի իրականացման անմիջական ազդեցությունը և հուշարձաններ, որոնք չեն ազդվում ուղղակիորեն կամ ազդվում են անուղղակիորեն: Բոլոր ազդվող հուշարձանների համար ծրագրի իրականացումից առաջ պետք է ներկայացվեն որոշակի եզրակացություններ, որոնք հնարավորություն կտան գնահատել նախագծի բացասական ազդեցությունը մշակութային միավորների և նրանց պատմա-աշխարհագրական միջավայրի վրա:

«Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից 5000 կՎտ հզորությամբ արևային էներգակայան իյոմեղու համար նախատեսված տարածքի ընդհանուր մակերեսը կազմում է **11,25326 հա**՝ բաղկացած երկու **7,10254 հա** և **4,15072 հա** հողատարածքներից (հողատարածքների կադաստրային ծածկագրերը 02-017-0129-0007 և 02-017-0139-0034, համապատասխանաբար): Հայցվող տարածքը գտնվում է 22 Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն գյուղի վարչական սահմաններում, նրանից մոտ

2

2500 մ հարավ-արևելք, հարևան Արագած համայնքի սահմանին (**Քարտեզներ 1-1ա և 2-2ա**):

Երկրաբանական և երկրաձևաբանական տեսանկյունից ուսումնասիրվող տարածքը մասն կազմում է Արարատյան գոգավորության նախալեռնային գոտու հյուսիսային հատվածը, որը բացվում է դեպի Արաքս գետի հովիտը և ծովի մակերևույթի գտնվում է 1020-1030 մ բարձրության բացարձակ միջերի վրա: Արագած սարատեղիքային և այլ ժայթքման կենտրոններ տեսանելի են այստեղից: Տեղական մոթֆոլդինգիան ներկայացված է բարձր և ցածր բլրաշարերով, որոնք հասնում են կենտրոնական Հայաստանի նախալեռնային գոտու համար, ինչպես նաև ոչ խորը ձորերով, կտրված ժամանակակից սեղանային ջրային հոսքերով, որոնք ձևավորվում են լեռնաշղթայի արդյունք են: Դրանք հիմնականում առաջացել են ուշ պլեյստոցենի և վաղ հոլոցենի դարաշրջանների կլիմայական ցիկլների ընթացքում և վերջիններիս զարգացումը շարունակվում է նաև մեր օրերում: Ընդհանուր առմամբ՝ նշված ոչ մեծ ջրային մարմինները, լանդշեյֆի ինտենսիվ հալման հարմար և ենթարկված բլրաքիների և ապարների մակերևույթների հետ միասին կարևորագույն դերակատարում են ունեցել տեղական պատմա-մշակութային ժառանգության լանդշաֆտի ձևավորման և զարգացման գործընթացում, արտահայտելով դրա շահագործման և կենսաապահովման ինքնուրույն ձևեր: Դրանք նաև ծառայել են որպես յուրահատուկ շինակառույցային աղբյուր, ինչպիսիք են հրաբխային տուֆը, բազալտների և դիամանդների տարածվածությունը, որոնք հնարավորություն են ընձեռնել համատեղելու արհեստական շինություններն ու բնական ձևերը, ստեղծել արտադրանքներ, աշտարակներ, ներմակված տարածքներ կամ կառույցներ, դամբարանաբլուրներ և այլ ծիսական էլեմենտներ:

Օրագրի իրականացման ազդեցության գոտում հայտնվող պատմա-մշակութային միավորների բացահայտման և տեղաբնակչության համար սկզբնական փուլում օգտվել ենք Հայաստանի Հանրապետության Պատմության և մշակույթի նախարարի հուշարձանների պետական ցուցակ, Արագածոտնի մարզ (տե՛ս **Հավելված Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն 2002 թվականի հունվարի 24-ի ՁԹԵՑ որոշման**) փաստաթղթից, որտեղ Արագածոտն բնակավայրում՝ 2.17. դասիչի տակ ներառված է 7

հուշարձան, որոնք են մ.թ.ա. 2-րդ-1-ին հազ. ամրոցը կից աշտարակով և դամբարանադաշտով (դասիչներ 2.17.1., 2.17.1.1. և 2.17.1.2.), 17-18-րդ դդ. «Քյոռ Օղլու Բերդ» ամրոցը (դասիչ 2.17.2.), մ.թ.ա. 2-րդ հազ. առաջին աշտարակը (դասիչ 2.17.3.), մ.թ.ա. 2-րդ հազ. երկրորդ աշտարակը (դասիչ 2.17.4.), մ.թ.ա. 2-րդ-1-ին հազ. առաջին բնակատեղին (դասիչ 2.17.5.), մ.թ.ա. 2-րդ-1-ին հազ. երկրորդ բնակատեղին կից աշտարակով (դասիչներ 2.17.6. և 2.17.6.1.), և մ.թ.ա. 2-րդ-1-ին հազ. երրորդ բնակատեղին կից դամբարանադաշտով (դասիչներ 2.17.7. և 2.17.7.1.): Թվարկված միավորները հեռու են գտնվում ծրագրի իրականացման տարածքից և որևէ ազդեցություն կրել չեն կարող: Ապահովության համար ստեղծել ենք նաև Արագած բնակավայրի ցուցակը, որտեղ՝ հայտնվող տարածքին մոտ գտնվող հուշարձաններ չեն փաստագրված:

Մակայն, բացի ցուցակներում ներառված հուշարձանները, անհրաժեշտ է տեղաբնակչությանը արշավայինների ուսումնասիրության շնորհիվ հայտնաբերված հնավայրերը, որոնք դեռևս ընդգրկված չեն հուշարձանների պետական ցուցակում, ունեն կամ չունեն ներառյալ հուշարձանի կարգավիճակ, սակայն անվտանգ դրանց, ենթակա են պահպանման պատմության և մշակույթի առաջին հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին ՀՀ օրենքի Հոդված 20-ով, Լորանայա հուշարձանների պահպանության և անվտանգության ապահովումը, որը սահմանում է պատմական, գիտական, գերաբնակչական կամ մշակութային այլ արժեք ունեցող նոր հայտնաբերված կամ նոր արժեքավորված օբյեկտն ստանում է ներառյալ հուշարձանի կարգավիճակ և պահպանվում է մինչև հուշարձանների պետական ցուցակում ընդգրկվելը՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Լորանայա հուշարձանը տնօրինող իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձը պարտավոր է ապահովել դրա անվտանգությունը, իսկ պետության կողմից այն վերցնելու դեպքում սեփականատիրոջ կրած վնասը ֆինանսատրամվում է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Հուշարձանի հայտնաբերման փաստը բարձրոր, այն հաշվառելու և ուսումնասիրելու համար արգելքներ ստեղծող, ինչպես նաև գտածոները ղեկավարող կամ

յուրացնող անձը պատասխանատվություն է կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Արագածոտն գյուղի վարչական տարածքում՝ համաձայն մեր տվյալների պետական աշխատանքներ երբևէ չեն իրականացվել, բացառությամբ՝ աշտարակաձև կառույցների ուսումնասիրության և փաստագրման նպատակով կատարված շրջայցերին: Խնայող առարկա տարածքի վերաբերյալ հնագիտական հաշվետվություններում որևէ տեղեկատվություն ներկայացված չէ: Նման տեղեկատվություն առկա չէ նաև արխիվային փաստաթղթերում և հրատարակություններում:

Եվ վերջապես, ա.թ. ապրիլի 28-ին իրականացվել է տարածքի այցելություն՝ դաշտային-հնագիտական հետազոտություն իրականացնելու նպատակով: Տարածքի ընդհանուր ուսումնասիրությունից պարզվեց, որ այստեղ ժամանակակից (ամենայն հավանականությամբ խորհրդային շրջանում) էական միջամտություններ են կատարվել բնական լանդշաֆտին, ինչը երևում է մելիորացիան նպատակով՝ ծանր տեխնիկայի օգնությամբ հարթեցված տեղամասերից և տուֆի զանգվածով քարաբեկորներից ձևավորված կույտերից (**Լուսանկարներ 5 և 7**): Ընդհանուր առմամբ տարածքը ծածկված է տուֆի բնական ելքերով, որոնց վրա նստած են հոլոցենի հասակի բուսածաղի ոչ հզոր գոյացություններ (**Լուսանկարներ 1-6 և 8**): Տարածքում իրականացված շրջայցի արդյունքում հնագիտական որևէ նյութ չի հայտնաբերվել:

Ամփոփելով ներկայացված տեղեկատվությունը կարող ենք նշել, որ ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն գյուղի վարչական սահմաններում «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից արևային ֆոտովոլտային էներգակայան կառուցելու համար նախատեսված ընդհանուր՝ **11,25326 հա** մակերեսով տարածքը՝ ծրագրի իրականացման դեպքում, պատմա-մշակութային միավորների վրա հնարավոր բացասական ազդեցության տեսանկյունից ռիսկեր չունի: Այստեղևեղծ, հաշվի առնելով հայցվող տարածքի շրջակայքում առկա պատմա-մշակութային միավորների խտությունը, անհրաժեշտ է ծրագրին իրականացնող կազմակերպության առաջ պահանջ դնել՝ խստիվ պահպանել ծրագրի համար առանձնացված սահմանները,

հարևան հատվածներում միջամտություններ չկատարել և հետագայում հողի զանգվածներ չկտրատել:

Բորիս Գասպարյան
ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության
Ինստիտուտ, Վաղ Հնագիտության բաժնի
Գիտաշխատող

Հայկ Հայրապետյան
ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության
Ինստիտուտ, Վաղ Հնագիտության բաժնի
Կրտսեր գիտաշխատող

Դմիտրի Առաքելյան
ՀՀ ԳԱԱ Երկրաբանության ինստիտուտ
Գիտաշխատող

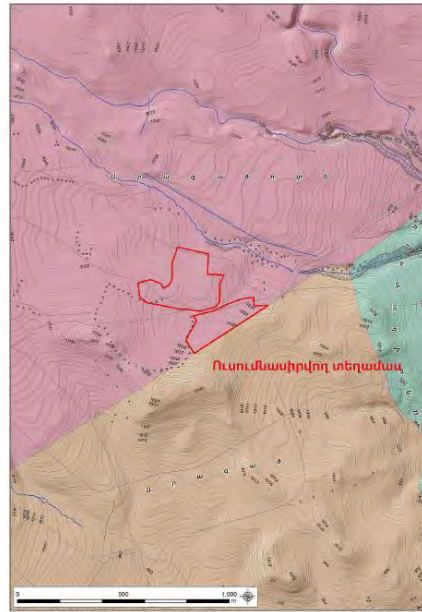
05.05.2025 թ.

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Պետական ցուցակ Հայաստանի Հանրապետության պատմության և մշակույթի հուշարժանների՝ Արագածոտնի մարզ. Հավելված Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թվականի հունվարի 24-ի №65 որոշման.
2. Геология Армянской ССР, т. I. Геоморфология. Ответственный редактор Н.В. Думитрашко, Издательство Академии Наук Армянской ССР, Ереван, 1962:
3. Геология Армянской ССР, т. II. Стратиграфия. Ответственный редактор К.Н. Паффенгольц, Издательство Академии Наук Армянской ССР, Ереван, 1964:
4. Մարտիրոսյան Ս.Լ., 1967, Նախնադարյան Հասարակությունը Հայաստանում, խմբագիր՝ Ս.Ա. Բորայեյան, «Միտք» հրատարակչություն, Երևան, 1967:
5. Badalyan R.S. and Aветisyan P.S., 2007, Bronze and Iron Age Archaeological Sites of Armenia I. Mt. Aragats and its Surrounding Region, BAR International Series 1697, Archaeopress, Oxford, 2007.

7

Քարտեզ 1

Աշտարակ համայնքի Արագածոտն գյուղի վարչական սահմաններում գտնվող «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից արևային ֆոտովոլտային էներգակայանի կառուցման աշխատանքների համար նախատեսված՝ 11.25326 հա ընդհանուր մակերեսով տարածքի տեղադիրքը

8

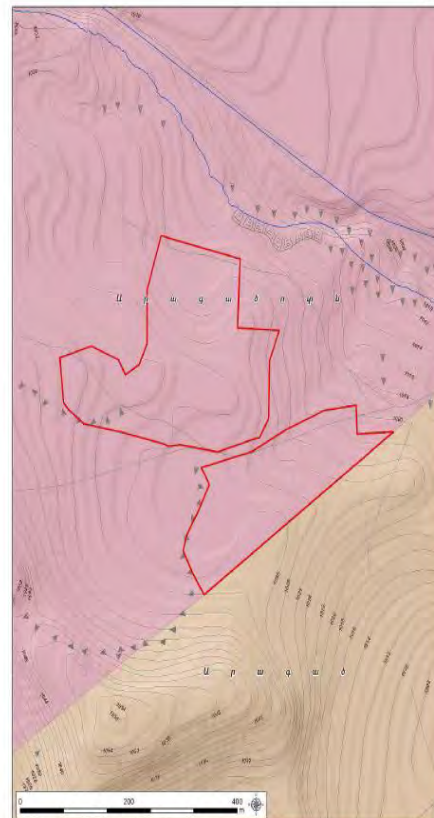
Քարտեզ 1ա

Աշտարակ համայնքի Արագածոտն գյուղի վարչական սահմաններում գտնվող «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից արևային ֆոտովոլտային էներգակայանի կառուցման աշխատանքների համար նախատեսված՝ 11.25326 հա ընդհանուր մակերեսով տարածքի տեղադիրքը

9

Քարտեզ 2

Աշտարակ համայնքի Արագածոտն գյուղի վարչական սահմաններում գտնվող «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից արևային ֆոտովոլտային էներգակայանի կառուցման աշխատանքների համար նախատեսված՝ 11.25326 հա ընդհանուր մակերեսով տարածքը

10

Լուսանկար 1. «Սան Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից ծրագրի իրականացման համար հայցվող տարածքի
կուպիտ-սրբոնայան հատվածը

Լուսանկար 2. «Սան Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից ծրագրի իրականացման համար հայցվող տարածքի
սրբեկյան հատվածը

Քարտեզ 2ա

Աշտարակ համայնքի Արագածոտն գյուղի վարչական սահմաններում գտնվող «Սան
Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից արևային ֆոտովոլտային էներգակայանի կառուցման
աշխատանքների համար նախատեսված՝ 11.25326 հա ընդհանուր մակերեսով
տարածքը

Լուսանկար 3. «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կազմից ծրագրի իրականացման համար հայցվող տարածքի արևելյան վերջավանդությունը

Լուսանկար 4. «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կազմից ծրագրի իրականացման համար հայցվող տարածքի հարավ-արևելյան հատվածը

13

Լուսանկար 5. «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կազմից ծրագրի իրականացման համար հայցվող տարածքի հարավային հատվածը

Լուսանկար 6. «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կազմից ծրագրի իրականացման համար հայցվող տարածքի կուպիտային հատվածը (օդային լուսանկար)

14

Լուսանկար 7. Մանր տեխնիկայի կիրառությամբ իրականացված մեխանիզացիայի արդյունքում «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից ծրագրի իրականացման համար հայցվող տարածքում առաջացած քարակույտեր (օդային լուսանկար)

Լուսանկար 8. Տուֆային ապրների բնական ելքեր «Ման Ագրո» ՓԲԸ-ի կողմից ծրագրի իրականացման համար հայցվող տարածքում (օդային լուսանկար)

15

Հավելված 7

Հանրային քննարկման արձանագրություն, մասնակիցների ցանկ, լուսմների լուսանկարները, թերթի հայտարարություն

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

<<Սան Ագրո>> ՓԲԸ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն
քնակավայրի 4-րդ և 22-րդ հողամաս հասցեներում արևային ֆոտովոլտային
էլեկտրակայանի կառուցման հանրային քննարկման /1-ին քննարկում/

04.07.2025թ.

Աշտարակ համայնք, Արագածոտն քնակավայր

2025թ. հուլիսի 4-ին ժամը 11-ին <<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման և փորձաքննության մասին>> ՀՀ օրենք (2014) հունիսի 21-ի ՀՕ- 110 Ն
Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին
(Փոփոխությունները 2023 թվականի մայիսի 3) ՀՀ Օրենքի, ինչպես նաև ՀՀ
կառավարության 28 դեկտեմբերի 2023թ. <<ՀՀ Կառավարության 2014 թվականի
նոյեմբերի 19-ի N 1325-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին>> N 2343
որոշմամբ սահմանված կարգով տեղի ունեցավ <<Սան Ագրո>> ՓԲԸ Արագածոտնի մարզի
Աշտարակ համայնքի Արագածոտն քնակավայրի 4-րդ և 22-րդ հողամաս հասցեներում
արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի կառուցման հանրային առաջին քննարկումը:

Քննարկմանը ներկա էին համայնքապետարանի ներկայացուցիչներ, Արագածոտն
քնակավայրի վարչական ղեկավարը, Ձեռնարկողը, <<Փաուեր Էներջի>> ՍՊԸ՝
կապալառու կազմակերպության ներկայացուցիչը, <<Նովալ>> ՍՊԸ ներկայացուցիչները,
քնակիչներ:

Քննարկումը բացեց Աշտարակի համայնքապետարանի աշխատակազմի
գլխավոր տնտեսության և քնապահպանության բաժնի պետ՝ Սարգիս Մխիթարյանը:

Նա որոշումեց մասնակիցներին, ներկայացրեց հանդիպման նպատակը՝
քնակավայրում ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի կառուցում, ներկայացրեց, որ
քնակավայրում արդեն առկա են բազմաթիվ կայաններ, որոնք տեղակայվում են անմշակ,
քնակավայրի կողմից չօգտագործվող տարածքներում, որտեղ նույնիսկ բուսականությունն
է բացակայում:

Նույն ՍՊԸ ընկերության ներկայացուցիչ Ազգանուշ Դոնոյանը ներկայացրեց, որ
համաձայն <<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության
մասին>> ՀՀ օրենքի /այսուհետ Օրենք/ արևային ֆոտովոլտային կայանը ենթակա է
շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության:

Նշեց, որ համայնքը ամենավաղ փուլում պետք է տեղեկացվի իր տարածքում
նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ և հնարավորություն ունենա արտահայտելու
իր կարծիքը, ներակայացնելու իր առաջարկությունները և գրավոր, և բանավոր: Նշեց, որ
Օրենքով նախատեսված է երկու հանրային քննարկում: Այս քննարկումը առաջին
քննարկումն է: Նշեց, որ դեռևս նախագծման աշխատանքները ընթացքի մեջ են, ինչին
զուգահեռ իրականացվում է ՇՄԱԳ գործընթացը, որի ընթացքում կբացահայտվեն բոլոր
ազդեցությունները շինարարության և շահագործման փուլերում:

Նշեց, որ գնահատումը իրականացվում է Հայաստանում գործող նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

Ներկայացրեց նախատեսվող գործունեության հնարավոր ազդեցությունները: Նշեց, որ նախատեսված միջոցառումները հնարավորություն կտան շինարարության և շահագործման փուլում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները հասցնել նվազագույնի:

Գոռ Հովհաննիսյանը՝ <<Փաուեր Էներջի>> ՍՊԸ /ներկայացուցիչ/ ներկայացրեց տեղեկատվություն՝ նախատեսվող արևակայանի տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումների վերաբերյալ, նշեց բնակավայրի բացվելիք աշխատատեղերի, բնակիչների ներգրավվածության վերաբերյալ:

Մասնակիցները հարցեր հնչեցրեցին.

- արևակայանների վնասված կամ ժամկետանց վահանակների հարցի լուծման վերաբերյալ,

- հետաքրքրվեցին արևակայանի և գյուղատնտեսության համատեղ զարգացման հնարավորության վերաբերյալ:

Բարձրացված հարցերին պատասխանեցին Գոռ Հովհաննիսյանը, Ազգանուշ Դոնոյանը:

Համայնքի ներկայացուցիչները ողջունեցին նախատեսվող գործունեության նախատեսումը իրենց բնակավայրում: Ներկաները հավանություն տվեցին նախագծի իրականացմանը:

Սարգիս Մխիթարյանը շնորհակալություն հայտնեց ներկաներին մասնակցության համար և եզրափակեց հանրային քննարկումը:

Վարող՝ Սարգիս Մխիթարյան

Ձեռնարկողի ներկայացուցիչ՝ Գոռ Հովհաննիսյան

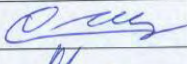

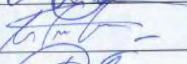
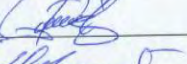
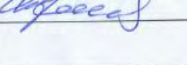
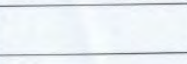
Քննարկման լուսանկարները

Մասնակիցների ցանկ

Մասնակիցների ցանկ

«ՄԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ-ի Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն 4, 22 հողամասերում արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի կառուցման ՇՄԱԳ հաշվետվության 1-ին հանրային քննարկման: /04/07/2025թ/

Գ/Գ	Անուն, Ազգանուն	Տեղեկատվություն	Հեռախոսահամար	Ստորագրություն
1.	Ասգար Մկրտչյան		098282869	
2.	Խաչիկ Թովմազյան	«Բլազն Բլազն» ՍՊԸ	055881771	
3.	Թաթևակ Բաբայան	«Բաթևակ Բաթևակ» ՍՊԸ	098282869	
4.	Արսեն Կոնյան	«Կոնյան Զնեդին» ՍՊԸ	098729259	
5.	Նուրի Բաթևակ	«Նուրի Բաթևակ» ՍՊԸ	093600839	
6.	Դավիթ Բաթևակ	Արագածոտնի մարզի Երևան	093605866	
7.	Արսեն Զնեդին	«Զնեդին Զնեդին» ՍՊԸ	093398860	
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				

Yerevan, Republic of Armenia
2 Arshakuniats, 15 floor
tel. 090 27 48 04, 090 27 48 05
fax 090 27 48 03
news@aravot.am
www.aravot.am

օրաթերթ
հրատարակվում է 1994 թ.
գինը՝ 200 դրամ

Մ

ո

ր

ա

վ

ո

ւ

ո

թ

090/7318/ 4 հունիս 2025 Հորեքշաբթի

ՀԱՅՏՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (2014) հունիսի 21-ի ՀՕ- 110-Ն Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին (Փոփոխությունները 2023 թվականի մայիսի 3) Օրենքի և «Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 2014 թվականի նոյեմբերի 19-ի N 1325-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության 28 դեկտեմբերի 2023 թվականի N 2343 - Ն որոշման հավելվածի համաձայն, 2025թգ հուլիսի 4-ին ժամը 11-ին ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն բնակավայրի վարչական ղեկավարի նստավայրում տեղի կունենա «ՍԱՆ-ԱԳՐՈՒ» ՓԲԸ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Արագածոտն բնակավայրի 4-րդ և 22-րդ հողաձևա հասցեներում նախատեսվող արեւային քառակուսի կայանի կառուցման վերաբերյալ 1-ին հանրային քննարկումը: Շահագրգիռ հանրության կողմից առաջարկությունները, դիտողությունները և կարծիքները կարող են ներկայացվել բանավոր՝ հանրային քննարկման ընթացքում, կամ գրավոր՝ 20 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Հանրային քննարկումը վարելու է ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքապետարանի աշխատակազմի գյուղատնտեսության և բնապահպանության բաժնի ղեկավար Սարգիս Մխիթարյանը (էլգ փոստ՝ Աշտարակի համայնքապետարան Ashtarak Municipality <ashtarakmunicipality@gmail.com> Հեռ. 037498252569):

Հավելված 8.

Օդի աղտոտվածության հաշվարկ.

Հողային աշխատանքներ

Հողային աշխատանքների ժամանակ առաջանում են փոշու արտանետումներ: Դրանք առաջանում են փորման-բեռնման աշխատանքների արդյունքում՝ հիմնականում հորատող, հարթեցնող և ինքնաթափ մեքենաների: Փորման-բեռնման աշխատանքները իրականացվում՝

4 ամիս x 26 օր/ամիս x 8 ժամ/օր = 832 ժամ:

Հաշվարկները կատարված են համաձայն “ВРЕМЕННОЕ МЕТОДИЧЕСКОЕ ПОСОБИЕ ПО РАСЧЕТУ ВЫБРОСОВ ОТ НЕОРГАНИЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ”, Минпромстрой СССР, 1987 մեթոդակարգի հետևյալ բանաձևի.

$Q_{\text{Ф.Б.}} = (P1 \times P2 \times P3 \times P4 \times P5 \times G \times P6 \times B) \times 106/3600$ տ/ժամ, որտեղ (նշված մեթոդակարգի աղյուսակ 1):

P1 – փոշու ֆրակցիայի բաժնեմասն է, ընդունվում է 0.05

P2 – 0-50 մ/կմ չափերով մասնիկների բաժնեմասն է տարածվող փոշու աերոզոլում, 0.02

P3 - գործակից, որը հաշվի է առնում շինարարական տեխնիկայի աշխատանքի գոտում քանոն արագությունը, 1.0,

P4- գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոնավությունը, 0.4¹

P5 - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոշորությունը, 0.5

P6 - գործակից, որը հաշվի է առնում տեղանքի պայմանները, 1.0

G – հանվող հողային զանգվածը:

Արևային կայանի շինարարության ժամանակ հանվող հողի ծավալը կկազմի՝ 2470.43մ³, հաշվի առնելով հողային զանգվածների միջին տեսակարար կշիռը՝ 4076.3տ:

Ժամում հանվող տեղափոխվող գրունտի քանակը կկազմի՝

$4076.3 \text{ տ} : 832 \text{ ժամ/շին. ժամանակամիջոց} = 4,90 \text{ տ/ժամ.}:$

B - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի թափման բարձրությունը, 0.6

$Q_{\text{Ф.Б.}} = 0.05 \times 0.02 \times 1.0 \times 0.4 \times 0.5 \times 4.90 \times 1.0 \times 0.6 \times 10^6/3600 = 0.16 \text{ գ/վրկ, կամ՝}$

$0,16 \times 3600 \times 832 : 10^6 = 0,48 \text{ տ/շին. ժամանակամիջոց:}$

Շինարարական տեխնիկայի և ավտոտրանսպորտային միջոցների շահագործում

Շինարարական տեխնիկայի և ավտոտրանսպորտային միջոցների շահագործում

Շինարարական տեխնիկայի և ավտոտրանսպորտային միջոցների շահագործման ընթացքում արտանետումները առաջանում են վառելիքի այրման արդյունքում: Հիմնականում օգտագործվում է դիզելային վառելիք:

Դիզ. վառելիքի հետ կապված արտանետումները հաշվարկվում են ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության կողմից մշակված “Ավտոտրանսպորտից մթնոլորտ արտանետվող

վնասակար նյութերի քանակների որոշման” մեթոդական հրահանգի² հիման վրա:
Հաշվարկը իրականացվում է ըստ ծախսվող վառելիքի քանակի, տվյալ դեպքում դա ներկայացվում է դիզելային վառելիքով:
Ըստ նշված մեթոդակարգի, ավտոտրանսպորտի և շինարարական տեխնիկայի տեսակարար արտանետումները բերված են ստորև:
Տեսակարար արտանետումներ (գ/կգ վառելիք)

Վառելիքի տեսակը	Նյութի անվանումը						
	NO2	CH	ՑOU	CO	N2O	CO23	ՊՄ
Դիզելային վառելիք	42.3	0.243	8.16	36.4	0.122	3138	4.3

Շինարարության ընթացքում շահագործվելու են հորատող, հարթեցնող, ինքնաթափ մեքենաներ: Շինարարական տեխնիկան աշխատելու է շինարարության ընթացքում մոտ 5 ամիս (130 օր, 1040 ժամ):

Հաշվի առնելով ստույգ նախագծային տվյալների բացակայությունը, հաշվարկների համար օգտագործվել են փորձագիտական գնահատականների հիման վրա ընդունված ցուցանիշները, ըստ որոնց դիզելավառելիքի քանակները հետևյալն են ընդունվել.

- շինարարական տեխնիկա՝ 0.08 տ/օր, ընդամենը՝ $0.08 \text{ տ/օր} \times 130 \text{ օր} = 10,4 \text{ տ};$

Ընդամենը՝ 10,4 տ:

Արտանետումների հաշվարկները ըստ շահագործվող տեխնիկայի տեսակի բերված են աղյուսակ 2-ում:

Ծծմբային անհիդրիդ

Ծծմբային անհիդրիդի (SO_2) արտանետումները հաշվարկվում են ելնելով այն մոտեցումից, որ վառելիքում պարունակվող ամբողջ ծծումբը լիովին վերածվում է SO_2 -ի: Այդ դեպքում կիրառվում է CORINAIR գույքագրման համակարգի բանաձևը.

$\text{ESO}_2 = 2 \Sigma \text{ksb}$, որտեղ՝

ks-ը վառելիքում ծծմբի միջին պարունակությունն է՝ 0.002 տ/տ

b –ն վառելիքի ծախսն է՝ 10,4 տ/շինժամ

$\text{SO}_2 = 2 \times 10,4 \times 0.002 = 0,0416 \text{ տ/շին. ժամ կամ } 0.011 \text{ գ/վրկ};$

Շահագործվող տեխնիկայի և շին հրապարակի անկազմակերպ փոշու արտանետումների հաշվարկի արդյունքները

Վնասակար նյութը	Տեսակարար արտանետումները, գ/կգ	Արտանետումները	
		գ/վրկ	տ/շին. ժամանակահատված: /1040ժամ/
CO (ածխածնի)	36.4	0.1	0,374

²Մեթոդիկայում ընդունված է տրանսպորտային միջոցների դասակարգումը “Core Inventory of Emissions in Europe” (այսուհետ՝ CORINAIR)՝ “Եվրոպայում մթնոլորտային արտանետումների բազային գույքագրում” մեթոդոլոգիային համապատասխան”

³ Ածխածնի երկօքսիդը, ըստ ՀՀ օրենսդրության, չի հանդիսանում վնասակար նյութ և ենթակա չէ նորմավորման, համապատասխանաբար հետագա հաշվարկներում հաշվի չի առվել:

մոնօքսիդ)			
CH (ածխաջրածիններ)	0,243	0.00067	0.0025
NOx (ազոտի օքսիդներ, երկօքսիդի հաշվարկով)	42.3	0.11	0,411
ՊՄ (պինդ մասնիկներ)	4.3	0.0119	0,044
Ծծմբային անհիդրիդ		0,011	0,0416
Անկազմակերպ փոշու արտանետում		0,16	0,48

Հավելված 9.
Վճարման անդորրագիրը

Print Preview

18.08.25, 13:29

AMERIABANK

Ամերիաբանկ ՓԲԸ
 Վազգեն Սարգսյան 2
 Հեռախոս՝ (+37410) 561111
 Ֆաքս՝
 Էլ. փոստ՝ info@ameriabank.am

Տպված է՝ 18/08/2025 13:26 (UTC+04:00)

Բյուջետային փոխանցում N 104

Ամսաթիվ	18/08/2025	Նույնացուցիչ	16383ade-49f4-4149-8ff1-b68c17f59de0
Հաշիվ	1570060432594300	Գումար	
Շահառուի հաշիվ	9000050000196	AMD	300,000.00
Վճարողի անվանում	«ՍԱՆ ԱԳՐՈ» ՓԲԸ		
Վճարողի բանկ	Ամերիաբանկ		
ՀՎՀՀ	01312465		
Տարածաշրջանի/ՀՏ կոդ	14		
Շահառուի անվանում	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննություն,		
Ինքնագրադ անձ	Ոչ		
Գումարը բառերով	Երեք հարյուր հազար դրամ		
Շտապ փոխանցում	Ոչ		
Նպատակ	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության համար պետական տուրք		

Կառավարվում է

